

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۱

۱۴۰۰/۰۹/۰۵ جمعه

آزمودهای سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۵۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

۱- در کدام گزینه معنی همه واژه‌ها درست است؟

(۱) مطاع: اطاعت‌شده / عَرَامَت: توان / طَرْف: کnar / سلسله‌جنبان: خشمگین

(۲) پدرام: سرسیز و خرم / سُنان: تیزی هر چیز / سَفَاهَت: کم‌عقلی / بدیل: مردان کامل

(۳) سعد اکبر: سیّارة مشتری / گرزو: خطرناک / تُرگ: کلاه‌خود / باره: دیوار قلعه

(۴) مُسْلِم داشتن: باور کردن / آشیاه: همانندان / نظاره: بیننده / دوده: طایفه

۲- کدام گزینه، می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«ذَمَان - بَسْنَدَه - بَرَّاكَشَتَن - اَفْسَر - مَعْتَلَ - آونَگ»

(۱) بازآمدن - خروشنده - آویخته - کافی

(۳) هولناک - شایسته - سریر - برگردانیدن

۳- معنی چند واژه، نادرست است؟

«تَسْمَه (باقی‌مانده) / پُوییدن (رفتن) / دَرْع (زره) / افسون (حیله‌کردن) / مصادره (توان گرفتن) / کیوان (سیّارة مریخ) / زَحْر (اذیت) /

معجر (آتشدان) / پس‌افکند (میراث) / ارغند (خروشان)»

(۴) پنج

(۳) چهار

(۲) سه

(۱) دو

۴- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

(۱) این تلفیقات نغز عجیب و وضع‌های نادر غریب که او را اتفاق افتاده‌است از آن ظاهرتر است که هیچ تکلّف را در ترکیب آن، مجال وضعی تواند بود.

(۲) درودگری بود در صنعت و حداقت چنان چاپک‌دست که جان در قالب چوب دادی و نگاریده اندیشه و تراشیده تیشه او بر دست او آفرین کردی.

(۳) قومی از مسلمانان کراهیت می‌داشتند می خوردند؛ از آنچه در آن می‌دیدند از هتك حرمت و خرق مرؤت و عیب زوال عقل و زیان مال و عداوت و عربده.

(۴) قاضی را به گمان خود و ظن حاضران بی حجّ ظاهر و دلیل روشن، حکم نشاید کرد و نیز اگر شما را این شبخت افتاده است، پوشانیدن از خرد و مرؤت و تقوا و دیانت دور باشد.

۵- در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«مرا از گردن کشان ملوک دوستان بسیارند که در مضائق حاجت و مهالک آفت در بهبود حال تو تقصیر روا ندارند و اعانت به وقت فروماندگی

باز نگیرند لیکن به زمین خراسان مرا دوستی است جهان‌گردیده و جهانیان را آزموده، ستوده‌اخلاق، پسندیده‌خصال و نکوعهد، به اصناف

دانش، موصوف و به اوصاف هنر، موصوم اگر خواهی تو را بدو سپارم و در حوادث و عوارض، کار تو را به کفایت او باز گزارم»

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۶- در هر دو بیت کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

کشید رخت به کنج فراغ چشم غزال

الف) خوش‌کسی که چو مجنون از این جهان، صائب

به جای تو دگری و اثقم که نگمارد

ب) تو را خدای چو بر عالم از قضا نگماشت

چون گذشت این چار، پنجم قربت است

ج) درد و جان‌بازی و ظلّ و غربت است

تننم از پای درآورد و رجزخوانی کرد

د) با من این روح سبک‌سیر گرانجانی کرد

قوّت وهمی که در خوابت همی بیند نظری

ه) زان به کژگویی و کژبینی چنان منصب شد

(۴) الف - ج

(۳) ب - د

(۲) الف - ه

(۱) ج - ه

-۷ در کدام بیت «زمینه ملی حماسه» برجسته نیست؟

کفن کرد وز خون و گیل شان بشست
همی باز جست آشکار و نهان
بر او آفرین کرد و برداش نماز
پسر تاج یابد همی از پدر

- (۱) از ایرانیان کشتگان را بجست
- (۲) نشان فریدون به گرد جهان
- (۳) چو آمد به نزدیک تختش فراز
- (۴) بر این گونه رفت از نژاد و گهر

-۸ در کدام گزینه همه آرایه‌های «تلمیح - کنایه - ایهام - تنافق» وجود دارد؟

کشت ما را و دم عیسی مریم با اوست
در عین حیات خود، صد مرگ و اجل دارد
نیست دلگیری ز ملک فقر، ابراهیم را
لیک دماغ گل که راست تا برسد به بوی ما؟

- (۱) با که این نکته توان گفت که آن سنتگین دل
- (۲) از آب حیات او آن کس که کشد گردن
- (۳) کشتی طوفانی از ساحل ندارد شکوهای
- (۴) می‌گذرد نسیم مصر، بال گشا از این چمن

-۹ اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «اسلوب معادله - حسن تعلیل - استعاره - تشبیه - ایهام تناسب» مرتب کنیم، کدام گزینه صحیح است؟

غنچه چون افتاد بازیگوش خود و می‌شود
بوی گل در زیر چندین پرده رسوا می‌شود
شست چون گرد ره از خود سیل دریا می‌شود
بیشتر دل‌های غافل خرج دنیا می‌شود
زان که در هر جا دهن واکرد سرما می‌شود!

- (الف) آن لب رنگین سخن بی خواست گویا می‌شود
- (ب) مهر خاموشی نمی‌گردد حجاب راز عشق
- (ج) نیست از ما راه چندان تا جهان اتحاد
- (د) روز بازار زر قلب است شب‌های سیاه
- (ه) محض دلسوزی است واعظ حرف دوزخ گر زند

(۱) الف - ه - ج - ب - ۵ (۲) ب - ه - ۵ - ج - الف (۳) ۵ - ب - الف - ج - ه (۴) ه - الف - ۵ - ب - ج

-۱۰ کدام بیت، دارای آرایه‌های «تشبیه، تضاد و مجاز» و فاقد «تلمیح» است؟

اخوان سیه‌دل که فکنند به چاهم
هر جا که همچو صبح قیامت دمیده‌ایم
به حرف تلخ از آن لب‌های شکریار خرسندم
هر که باشد این مذاقش در حساب آدمی است

- (۱) غافل که فزون می‌شود آب گهر من
- (۲) دل‌های مرده را ز دمی زنده کرده‌ایم
- (۳) به شکرخنده گر شیرین نمی‌سازی دهانم را
- (۴) آدمیت حسن گندم‌گون پستاندیدن بود

-۱۱ همه آرایه‌های کدام گزینه، در بیت زیر به کار رفته است؟

کی نقد اشک ما روان گشته به بازار شما؟

«سیم سیاه قلب اگر، هرگز نپالودی مژه

- (۱) تناسب، ایهام، تشبیه، واج‌آرایی
- (۲) ایهام تناسب، حسن تعلیل، کنایه، حسن‌آمیزی
- (۳) کنایه، ایهام تناسب، مراعات نظری، حسن‌آمیزی
- (۴) تشخیص، مراعات نظری، حسن تعلیل، تنافق

-۱۲ تعداد «ترکیب‌های اضافی» در کدام گزینه بیشتر است؟

همچو مردان خدا تسخیر هفت اقلیم کن
هر که را بر دل بود زخمی ز بیداد وطن
گرد هستی را به چوب دار از خود دور کن
شمع بالین خود از چشم و دل بیدار کن

- (۱) بر مدار از سجده حق هفت عضو خویش را
- (۲) مرهمش خاکستر شام غریبان است و بس
- (۳) خاطر آینه وحدت غبارآلود شد
- (۴) دزد آتش دست غفلت در کمین فرصت است

- ۱۳- در کدام بیت واژه «همآوا»، نقش مستندی دارد؟**
- شما را عشت و روز شباب است
کاری نباشدم به جهان جز دعای تو
غريب آيدم این چنان گفت و گوی
چنان که عابد صد الله را ثواب لذیذ
- (۱) به پاسخ گفت کاین عزمی صواب است
(۲) غیر از ثنای تو نبود شغل دیگرم
(۳) مگردان سر از من سخن بازگوی
(۴) بود لذیذ مرا در بهشت، ذوق وصال
- ۱۴- در کدام گزینه فعل «سه بار» به «قرينه معنوی» حذف شده است؟**
- كمال وصف خاموشی است، خاموش ای که گویایی
پروانه مراد رسید ای محب خموش
مت خدای را که رسیدم به کام خویش
خوشتراز جان چیست؟ آنی ساقیا
- (۱) نشان عشق بیهوشی است، بیهوش ای که هشیاری
(۲) تا چند همچو شمع زبان آوری کنی
(۳) چشم به روی قاتل و فرقم به زیر تیغ
(۴) سر به سر از لطف جانی ساقیا
- ۱۵- در کدام گزینه ضمایر متصل در دو نقش «مفوعی و متهمی» به کار رفته اند؟**
- غیرت برم از چاکی کش دوخته پیکانت
از برای دل ما نیز بگفت، آری بود
درود و درم دادشان بقیه ایس
کت مانده به میراث از آن بوی و از این رنگ
- (۱) حسرت خورم از خونی کش ریخته شمشیرت
(۲) گفتمش، بود غم مات گهی، آن بدمهر
(۳) چو در حق خود دیدشان حق شناس
(۴) ریحان مگرت بوده پدر، غالیه مادر
- ۱۶- تعداد «ترکیب‌های وصفی» در کدام گزینه متفاوت است؟**
- که نامه من و مار سیاه هر دو یکی است
در چنین فصل بهاری هر که عاقل ماند ماند
تا مرا چون شبین گل، چشم حیران داده‌اند
هر کس آمد گرهی چند بر این کار افزود
- (۱) چنان گزیده اعمال زشت خویشتنم
(۲) ناقص است آن کس که از فیض جنون کامل نشد
(۳) یک گل بی خار گردیده است در چشم جهان
(۴) هیچ کس عقده‌ای از کار جهان باز نکرد
- ۱۷- مفهوم کدام گزینه با عبارت زیر متناسب‌تر است؟**
- «به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامن از دست برفت!»
- (۱) خبری نیست که در بی خبری نتوان یافت
(۲) شد مگر قطره من بی خبر از شکر وصول؟
(۳) اگر رسد به سرم بی خبر چه خواهم شد
(۴) نوگلی را کز نسیم صبح می جستم خبر
- ۱۸- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟**
- لرزان‌تر است هر که بود بیگناه‌تر
چین ابرو آیه نومی‌می‌دی سایل شود
آن چه عصیان خوانده‌ای آینه‌دار رحمت است
چه اندیشد کسی با اعفو حق از گرد زلت‌ها؟
- (۱) در بارگاه رحمت و دیوان عفو تو
(۲) جبهه واکرده بر محتاج، ابر رحمت است
(۳) قدردان غفلت خود گر نباشی جرم کیست!
(۴) محیط از چهره سیلاخ گرد راه می‌شوید
- ۱۹- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟**
- حال من دور از لب جان بخش او داند که چیست
جوش من لنگر آرام نمی‌داند چیست
در قید فرنگ آن که نیفتاده چه داند
حال دست من جدا از دامنش داند که چیست

- ۲۰- کدام گزینه با بیت «بگفت دل ز مهرش کی کنی پاک؟ / بگفت آن گه که باشم خفته در خاک» تناسب معنایی بیشتری دارد؟

چون نگرم، خام بود، این همه سودای من
هنوز از بید مجnoon ناله زنجیر می‌آید
زان تیغ نتابم رو زان قهر نیندیشـــــ
رشته جانم شود کوته ز مقراض اجل

- ۱) پختن سودای وصل، جان و دلم را بسوخت
- ۲) به زور مرگ از هم نگسلد پیوند روحانی
- ۳) گر تیغ کشد خورشید ور قهر کند بهرام
- ۴) از کف پای سگانت بر نتابم سر مگر

- ۲۱- مفهوم کدام گزینه با عبارت زیر، تناسب ندارد؟

«من از وی در غضب نمی‌شوم و او از من صاحب ادب می‌شود. من از سخن او جاهل نمی‌گردم و او از خلق و خوی من عاقل می‌گردد.»

به مویی می‌توان کوه گرانی را کشید آن جا
می‌دهد پهلو درخت میوه‌دار ما به سنگ
اگرچه زندگیم صرف در مدارا شد
که موم از نیش زبیوران به نرمی نوش می‌گیرد

- ۱) در اقلیم مدارا ضعف بر قوت بود غالب
- ۲) حرف سخت از بردباری بر دل ما بار نیست
- ۳) همان به چشم عزیزان چو خار ناسازم
- ۴) ز راه بردباری خصم را شیرین زبان کردم

- ۲۲- کدام گزینه با سایر گزینه‌ها «تقابل معنایی» دارد؟

- ۱) اگرچه ظاهر من خشکتر ز آبله است
- ۲) اگر ویرانی ظاهر نپیچاند عنانت را
- ۳) خنده‌های دلگشا صائب بود در سینه‌اش
- ۴) دارد از بی‌حاصلی در باطن خود صدگره

به زیر پوست بهار خجسته‌ای دارم
توانی گچ‌ها برداشت از ملک خراب من
گر به ظاهر بر جین از غنچه چین دارد بهار
سرور در ظاهر اگر آزاده می‌آید به چشم

- ۲۳- مفهوم کدام گزینه با بیت «نباشی بس ایمن به بازوی خویش / خوزد گاو نادان ز پهلوی خویش» تناسب‌تر است؟

رنگ حنای رفته ز چنگ خودیم ما
ما خوش‌چین خرمن بی‌دانه خودیم
چون لاله دل‌سیاه ز پیمانه خودیم
ابر کسان و برق سیه‌خانه خودیم

- ۱) در یاد زندگی به عدم ناز می‌کنیم
- ۲) همت بلندمرتبه از آبروی ماست
- ۳) در خون نشسته‌ایم ز رنگی خیال
- ۴) از ما به غیر ما همه کس فیض می‌برد

- ۲۴- مضمون کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) دولت بیدار اگر یک چند بی‌خوابی کشید
- ۲) دویمدن در فقا باشد میان راه خفتن را
- ۳) تو مست خواب و قدح‌های فیض در دل شب
- ۴) تو را سازند فردا خوابگاه از سایه طوبی

- ۲۵- مضمون کدام بیت اندکی متفاوت است؟

- ۱) عیار بدگهر از صحبت نیکان نیفزاید
- ۲) با سیه‌دل چه کند صحبت روشن‌گهران؟
- ۳) چه بگشاید مرا از صحبت گردون تردامن؟
- ۴) از صحبت نیکان نشود طینت بد، نیک

کرد در ایام بخت ما قضای خوابها
به آغوش لحد انداز خواب راحت خود را
تمام چشم که دستی شود بلند آن جا
ز بیداری نمک ریزی اگر در چشم خواب این جا

گره بر دل نچسبد گرچه پهلوی گهر باشد
زنگ از آینه سخن‌ساز نگردد هرگز
که از آب گهر آینه من زنگ می‌گیرد
سادام همان تلخ برون از شکر آید

زبان عربی (عمومی)

■■ عین الأنساب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (٣٥ - ٢٦):

٢٦- «فهذا يوم البعث ولكنكم كنتم لا تعلمون»:

(١) «وَجْنِينْ أَسْتَ رُوزْ قِيَامْتَ، لِيكْ شَمَا آنْ رَا نَدَانْسْتَهْ بُودِيدَ»

(٢) «وَآنْ، رُوزْ رَسْتَاخِيزْ أَسْتَ درْ حَالِيَّ كَهْ شَمَا نَمِيَ دَانْسْتِيدَ!»

(٣) «وَأَيْنْ رُوزْ، رَسْتَاخِيزْ أَسْتَ لِيكْ شَمَا بَهْ آنْ آگَاهْ نَبُودِيدَ!»

(٤) «وَأَيْنْ، رُوزْ قِيَامْتَ أَسْتَ اَمَّا شَمَا نَمِيَ دَانْسْتِيدَ!»

٢٧- «تَعْدَ بِلَادِنَا مِنْ أَكْثَرِ دُولِ الْعَالَمِ تَقْدِمًا فِي مَجَالِ اسْتِخْرَاجِ النَّفَطِ وَنَقلِهِ!»:

(١) كشور ما در زمینه استخراج نفت و انتقال آن از پیشرفت‌ترین کشورهای دنیا به شمار می‌آید!

(٢) كشور ما از بیشترین کشورهای دنیا در پیشرفتگی در زمینه‌های استخراج و انتقال نفت است!

(٣) كشور ما هم در زمینه استخراج نفت و هم انتقال آن از بیشترین و پیشرفت‌ترین کشورها در دنیا به شمار می‌آید!

(٤) در زمینه‌های استخراج نفت و انتقال آن کشور ما را از بیشترین و پیشرفت‌ترین کشورها به شمار می‌آورند!

٢٨- «الْيَوْمُ أَصْبَحَتْ إِيرَانْ بِلَدًا صَنَاعِيًّا وَتَصَدَّرَ بِضَائِعَهَا إِلَى بَلْدَانَ أُخْرَى!»:

(١) ایران امروز کشوری صنعتی شده است و کالاهای آن به تمامی کشورها صادرات می‌شود!

(٢) امروز، ایران دیگر یک کشور صنعتی است و کالاهایش را به دیگر کشورها صادر می‌کند!

(٣) امروزه ایران کشوری صنعتی شده است و کالاهای خود را به کشورهای دیگر صادر می‌کندا!

(٤) ایران، امروز یک کشور صنعتی شده است و کالاهای آن به کشورهای دیگر صادر می‌شود!

٢٩- «هُنَاكَ لَوْحَاتٌ تَحْذِيرِيَّةٌ بِالْقَرْبِ مِنَ الْأَرَاضِيِّ الَّتِي مُدَّتْ فِيهَا أَنَابِيبُ النَّفَطِ أَوِ الغَازِ!»:

(١) در نزدیکی زمین‌هایی که در آن لوله‌های نفت و گاز کشیده‌اند، تابلوهایی هشداردهنده وجود دارد!

(٢) آن جا در مجاورت زمین‌هایی که لوله‌های نفت و گاز در آن هست، تابلوهایی هشداردهنده وجود دارد!

(٣) در نزدیکی زمین‌هایی که در آن لوله‌های نفت یا گاز کشیده شده است، تابلوهایی هشداردهندهای وجود دارد!

(٤) در کنار زمین‌هایی که در آن لوله‌های نفت یا گاز کشیده شده است، باید تابلوهایی هشداردهندهای وجود داشته باشد!

٣٠- «كُل طعام لا يُذَكَّر اسم الله عليه، لا بركة فيه!»:

(١) در غذایی که نام الله بر آن برده نشود، هیچ برکتی نیست!

(٢) هر غذایی که نام خداوند بر آن یاد نشود، هیچ برکتی در آن نیست!

(٣) هر غذایی که نام خداوند بر آن برده نشده است، هیچ برکتی ندارد!

(٤) هر خوراکی که نام الله را بر آن یاد نکنند، بی‌برکت است!

٣١- «لِيت الشَّبابُ يُدْرِكُونَ قِيمَةَ الْوَقْتِ وَلَا يُضِيغُونَهُ فِي مَا لَا فَائِدَةَ فِيهِ!»:

(١) امید است جوانان ارزش وقتستان را دریابند و آن را در آن چه بی‌فایده است، هدر ندهند!

(٢) ای کاش جوانان ما ارزش زمان را بفهمند و آن را با چیزهایی که بی‌فایده است، ضایع نسازند!

(٣) کاش جوانان با پی بردن به ارزش وقت، آن را در چیزی که هیچ فایده‌ای ندارد، تباہ نسازند!

(٤) کاش جوانان ارزش وقت را دریابند و آن را در چیزی که هیچ فایده‌ای در آن نیست، هدر نهند!

^{٣٢} - «الناس كلهم لآب و أم سواء وإنما الفخر بالأدب والعفاف!»:

- ۱) مردمان همگی از پدر و مادری یکسان هستند و افتخار تنها به ادب و عفّت است!
  - ۲) پدر و مادر همه مردم یکسان است و افتخار کردن فقط به داشتن ادب و عفّت است!
  - ۳) مردم همگی شان پدر و مادر یکسانی دارند و قطعاً افتخار به ادب و عفیف بودن است!
  - ۴) همه مردمان از پدر و مادر مشترک هستند و افتخار کردن فقط باید به ادب و عفّت باشد!

- ٣٣ - عَيْنُ الصَّحِيفَةِ

- ١) إنّ العالم لا يستوي الجاهل فتعلّموا!: دانا با نادان برابر نیست، پس بیاموزید!
  - ٢) لا تُطعموا المساكين ممّا لا تأكلون!: به بیچارگان از آن چه نمی خورند، اطعام مکنید!
  - ٣) ما مِن شيء أَحْسَنَ مِن الْعَفْوِ عَنِ الْقَدْرَةِ: چه چیز بهتر از عفو کردن در هنگام قدرت است؟!
  - ٤) لا بخ، الإنسان، فشلُه لِأَنَّهُ حسَ النجاح!: شکست نایاب انسان، با احت کند، حه آن، بل، به سوء، مهافت است!

٣٤ - عَنْ الْخَطَّابِ

- ١) يغلق السائق باب الحافلة قبل أن تتحرك!: راندنه در اتوبوس را پیش از آن که حرکت کند، می‌بندد!

٢) إذا قرئ القرآن فلنستمع إليه بقلوب واعية!: هرگاه قرآن را می‌خوانند، باید با قلب‌هایی هشیار به آن گوش فرا داد!

٣) إن السيارة نقلت أخشاباً من الغابة إلى مصنع الورق!: ماشین چوب‌هایی را از جنگل به کارخانه کاغذ منتقل کرد!

٤) هذا الموظف يعمل بحد طول ساعات دوامه!: این کارمند در طول ساعات کاری اش، با جدیّت کار می‌کند!

۳۵- «دراهای سالن امتحان در ساعت هشت و نیم باز می شود!»: عین الصحيح:

- ١) **نُفَتِّح بَاب صَالَة الْإِمْتِنَان فِي السَّاعَة الثَّامِنَة وَالنَّصْف!**

٢) **إِنْ أَبْوَاب صَالَة الْإِمْتِنَان تَفَتَّح فِي السَّاعَة الثَّامِنَة وَالنَّصْف!**

٣) **نُفَتِّح أَبْوَاب صَالَة الْإِمْتِنَان فِي السَّاعَة الثَّامِنَة وَالنَّصْف!**

٤) **فِي السَّاعَة الثَّامِنَة وَالنَّصْف نُفَتِّح أَبْوَاب صَالَة الْإِمْتِنَان!**

■ اقْرَأُ النَّصْ، التالِم بِدُقَّةٍ ثُمَّ أَحَبُّ عَنِ الْأَسْئِلَةِ التَّالِيَةِ بِمَا يُنَاسِبُ النَّصْ، (٤٢ - ٣٦):

قد أظهرت الأبحاث أن التعرض للضوء، سواءً كان من الشمس أم من وسائل اصطناعية، يساعد في الشفاء من الكآبة (الحزن المستمر) الموسمية التي تصيب قلةً من الناس. وقد جاء في الحديث الشريف: «لا إسراف في الضياء» فالنور الجيد يزيد النفس نشاطاً.

و يحكي أنه كانت هناك امرأة، وهي كاتبة ناجحة حرصت على سكني الأماكن المشرقة. و ذات شتاء أجبرت على العمل في منطقة غائمة على الدوام. فاشتتد عليها الكسل ولم تستطع إنجاز مشروع كتاب وقد أصيبت بالكآبة نتيجة قلة الضوء. و عندما زادت من النور في بيتها و محل عملها تعجب حالها إلى الأفضل!

-٣٦- علم حسب النص .....؛ عن الخطأ:

- (١) إن الإعراض عن ضوء الشمس مفید للكآبة الموسمية!
 (٢) بعض الناس يصابون بالكآبة في فصل الخريف والشتاء!
 (٣) الذين يقتضدون الضياء في مكان عيشهم يتعرضون للكآبة أكثر!
 (٤) المصايب الكهربائية تساعد على التخلص من الكآبة الموسمية!

- ٣٧ - عن الصحيح

- ١) يشتدّ مرض الكلبة في المناطق الحارّة!
٢) الدواء الوحيد للكابة الموسمية هو ضياء الشمس!
٣) يجب أن تعالج الأمراض النفسيّة كلّها بالضياء!
٤) الإسراف صفة مذمومة إلّا في الضياء!

٣٨- لماذا جاءت في النص قصة الكاتبة؟

- ١) لُخْبِرْنَا عن مُشْرُوْعِ كِتَابِهِ الْجَدِيدِ!
٢) لُثْبِتْ صَدْقَةِ مَا ادْعَى فِي النَّصِّ!
٣) لُعْفَنَا عَلَى حَيَاةِ كَاتِبِهِ تَاحِجَّةً!
٤) لُتَبِّعْنَا لَنَا مَكَانَ عِيشَاهَا وَكَفِيتَهُ!

٣٩ - ما هو الموضوع الأساسي في النص؟

(٢) الشمس و فوائدها الكثيرة لجميع الناس!

(٤) تغير الحال إلى الأفضل!

(١) دور الضياء في تحسين حالة الإنسان النفسية!

(٣) الأمراض الموسمية التي تصيب بها الإنسان!

■ عِينُ الْخَطَا فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصرفي (٤٢ - ٤٠):

٤٠ - «أظهرت»:

(١) فعل ماضٍ - للمفرد المؤتّث الغائب - مبنيٍ / فعل و الجملة فعلية

(٢) للغائبة - مزيد ثلثي بزيادة حرف واحد - متعدٌ / فعل و فاعله «الأبحاث»

(٣) للمفرد المؤتّث الغائب - مجرّد ثلثي - مبنيٍ للمعلوم / فعل و فاعله «الأبحاث»

(٤) فعل ماضٍ - حروفه الأصلية «ظ هـ ر» - معلوم / فعل مع فاعله و الجملة فعلية

٤١ - «أجبت»:

(١) فعل ماضٍ - للمفرد المؤتّث الغائب - معلوم / فعل و الجملة فعلية

(٢) مزيد ثلثي من باب «إفعال» - مجهول / فعل مع نائب فاعله و الجملة فعلية

(٣) فعل ماضٍ - له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد / فعل و الجملة فعلية

(٤) للغائبة - مزيد ثلثي بزيادة حرف واحد - مبنيٍ / فعل مع نائب فاعله و الجملة فعلية

٤٢ - «إسراف»:

(١) مفرد مذكر - نكرة / اسم «لا» النافية للجنس

(٢) اسم - مصدر - معرفة / اسم «لا» النافية للجنس

(٣) اسم - مفرد مذكر / اسم «لا» النافية للجنس و خبره «في الضياء»

(٤) اسم - مصدر من باب «الإفعال» / اسم «لا» و منصوب

■ عِينُ الْمَنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئِلَةِ التَّالِيَةِ (٥٠ - ٤٣):

٤٣ - عِينُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

(١) لا فقر أسوأ من الجهل!

(٣) قد إنطوى في هذا الإنسان العالم الأكبر!

(٤) «..... مكان ينسل إلية النطف ليتّبع فيه وقود السيارات!»؛ عِينُ المناسِب للفراغ:

(٤) الأنبوب

(٣) المصافي

(٢) الميناء

(١) المحطة

٤٤ - عِينُ مَا فِيهِ التَّضَادُ أَكْثَرُ:

(١) لا تميّتوا قلوبكم بكثرة الطعام والشراب!

(٢) إنّ فصل الربيع قصير في بلادنا فيا ليته كان طويلاً

(٣) قد يلبس الباطل لباس الحق فيصعب للمرء التمييز بينهما!

(٤) كأنّ المشتري متربّد في شراء البضاعة ولكنّ البائع عازم على بيعها!

٤٥ - عِينُ فَعْلًا يُمْكِنُ أَنْ يُصْبِحَ مَجْهُولاً:

(١) إنّ البومة تخرج ليلاً من وكتتها لصيد الفريسة!

(٣) استخرجنا معاني الكلمات الجديدة من هذا المعجم!

(٢) أصبحت الأم قلقةً عندما خرجت بنتها من البيت!

(٤) تخرج طلاب المدرسة آملين أن يكونوا نافعين للمجتمع!

- ٤٧ - عین ما فيه فعل مجھول:

- (١) العاقل لا يُضيّع أيام عمرها!
(٢) لا ثُمت قلبك بكثرة المعاصي!
(٣) لا يُبصر نور الحقّ من كان قلبه أعمى!
(٤) هذا الجهاز ينصب على الأنبوب لتقليل الضغط!

- ٤٨ - عین حرفأ جاء للربط:

- (١) إلن مع العسر يُسرأ!»
(٢) نعلم أنّ الحقّ سيظهر و الباطل سيَزهق!
(٣) تصرّف وكأنّ شيئاً لم يحدث!
(٤) لعلّ أخي المريض يُشفّى بسرعة!

- ٤٩ - «مرافقونا جاهزون للتفتيش!»؛ عين الصحيح بعد إدخال «إلن» على الجملة:

- (١) إلن مرافقونا جاهزون للتفتيش!
(٢) إنّ مرافقينا جاهزين للتفتيش!
(٣) إنّ مرافقينا جاهزون للتفتيش!
(٤) إنّ مرافقونا جاهزین للتفتيش!

- ٥٠ - عین خبر «لا» النافية للجنس يختلف:

- (١) لا خبر في قول إلا مع الفعل!
(٢) لا سوء أسوأ من الكذب!
(٣) لا جهاد كجهاد النفس!
(٤) لا بركة في مال الحرام!

سایت کنکور

Konkur.in

دین و زندگی

-۵۱- زیرک ترین انسان‌ها از نگاه امیرالمؤمنین (ع) به کدام فرمان نبوی عمل می‌کنند؟

- ۱) به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمان شما وفا کنم.
- ۲) هر کس که نفسش را محاسبه کند بر عیب‌هایش آگاه می‌شود و به گناهانش احاطه پیدا می‌کند.
- ۳) کسی که محاسبه نفس می‌کند گناهان را جبران و عیب‌ها را اصلاح می‌کند.
- ۴) به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این‌که به حساب شما برسند.

-۵۲- با امعان نظر به آیات قرآنی به ترتیب بدکاران و نیکوکاران در هنگام ارتکاب گناه چه رفتاری از خود نشان می‌دهند؟

- ۱) هنگامی که مرگشان فرا می‌رسد می‌گویند توبه کردم - امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و بر نماز مواظبت دارند.
- ۲) هنگامی که مرگشان فرا می‌رسد می‌گویند توبه کردم - به یاد خدا می‌افتنند و برای گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند.
- ۳) مست و مغور نعمت‌اند و مُصر بر انجام گناهان کبیره‌اند - به یاد خدا می‌افتنند و برای گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند.
- ۴) مست و مغور نعمت‌اند و مُصر بر انجام گناهان کبیره‌اند - امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و بر نماز مواظبت دارند.

-۵۳- اگر از ما بپرسند، سرنوشت ابدی انسان‌ها بر چه اساسی تعیین می‌گردد چه پاسخی می‌دهیم و وظیفه ما در دنیا پس از فهمیدن این حقیقت، باید کدام باشد؟

- ۱) رفتار و اعمال انسان‌ها در دنیا - با عزم قوی و اراده‌ای محکم، آن‌چه را که برگزیده جامه عمل بپوشاند.
- ۲) رفتار و اعمال انسان‌ها در دنیا - در مسیری گام برداریم که موفقیت آن حتمی باشد و آخرتی آباد را برای ما رقم بزند.
- ۳) شناخت انسان‌ها از هدف‌های متعالی - در مسیری گام برداریم که موفقیت آن حتمی باشد و آخرتی آباد را برای ما رقم بزند.
- ۴) شناخت انسان‌ها از هدف‌های متعالی - با عزم قوی و اراده‌ای محکم، آن‌چه را که برگزیده جامه عمل بپوشاند.

-۵۴- بعد از مرحله اول گام گذاشتن در مسیر بنده‌ی و قرب الهی و هم‌جنین برای ثابت قدم ماندن در این راه نوبت به کدام عمل فرا می‌رسد؟

- ۱) با تحمل سختی‌ها و استواری بر هدف، خود را برای کارهای بزرگ آماده کند تا در برابر تندباد حوادث تاب بیاورد.
- ۲) با خدای خود پیمان بند که آن‌چه خداوند برای رسیدن به این هدف مشخص کرده یعنی واجبات الهی را انجام دهد.
- ۳) باقی ماندن بر پیمان خویش با خدا و وفای به عهد که رضایت خدا را در پی خواهد داشت.
- ۴) گام برداشتن با قدرت به سوی هدف و مراقبت از تصمیم‌ها تا این‌که فراموش نشود.

-۵۵- در کلام نورانی امام صادق (ع) «چاره‌جویی از کارها توسط خداوند» در گرو چیست و مبنای توکل بر خدا چیست؟

- ۱) پناه بردن به خدا با نیت خالص - اعتماد به خدا
- ۲) پناه بردن به خدا با نیت خالص - ایمان به خدا
- ۳) عشق و رزی بیشتر به خدا - ایمان به خدا
- ۴) عشق و رزی بیشتر به خدا - ایمان به خدا

-۵۶- در چه حالتی هر نتیجه‌ای از تلاش و فعالیت انسان حاصل گردد می‌تواند به مصلحت او باشد و نباید نگرانی داشته باشد؟

- ۱) در عین حال که به خداوند سبحان اعتماد می‌کند کار و نتیجه آن را به خداوند و اگذار می‌کند.
- ۲) دانستن این‌که گاهی چیزهایی را به نفع خود می‌پندارد در حالی‌که به ضرر اوست.
- ۳) درک این موضوع که کارها را به خدایی سپرده است که آگاه به همه امور است.
- ۴) در عین عمل به وظیفه خویش و انجام درست مسئولیت به خداوند توکل می‌نماید.

-۵۷- آیه شریفه «آلیس اللہ بِكَافٍ عَبْدَهُ» با کدام عبارت قرآنی هم‌آوایی دارد و آیه شریفه «وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ وَلَنَّ اللَّهَ بِالْعُلُوِّ أَمْرُهُ» مؤبد کدام است؟

- ۱) «وَهُوَ حَيْرٌ لَكُم» - حقیقت توکل بر خداوند
- ۲) «وَهُوَ حَيْرٌ لَكُم» - شرایط توکل حقیقی بر خداوند
- ۳) «حَسْبِيَ اللَّهُ» - شرایط توکل حقیقی بر خداوند

- ۵۸- کدام موارد زیر در مورد «رفتار انسان متوكل» صحیح است؟

(الف) در توکل کردن به جمله «خدایا بر تو توکل می‌کنم» اکتفا می‌کند.

(ب) می‌داند که باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش از ابزار و اسباب بهره جوید.

(ج) تلاش می‌کند و نتیجه کارها را از علم و آگاهی خداوند و بر مصلحت او می‌داند.

(د) او بهترین راه ممکن در رسیدن به مقصد را، توکل برخدا می‌داند.

۴) «الف» - «ب»

۳) «ج» - «د»

۲) «ب» - «ج»

۱) «الف» - «ب»

- ۵۹- اگر بگوییم: «موجودات جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند هستند و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود.» می‌توانیم به کدام بیت درباره آن اشاره کنیم؟

۱) مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان / هر دو عالم پر ز نور و دیده نایینا چه سود

۲) دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید

۳) به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعننا تو بینم

۴) ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان / تا که ما باشیم با تو در میان

- ۶۰- هدایت و پشتیبانی جهان توسط خداوند مؤید کدام آیه شریفه است و کدام مرتبه توحید را به ذهن انسان جست‌وجوگر متبدار می‌کند؟

۲) «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاءِنَ» - خالقیت

۱) «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاءِنَ» - ربوبیت

۴) «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ» - خالقیت

۳) «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ» - ربوبیت

- ۶۱- براساس آیه «يَسَّالَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» چرا همه آسمان‌ها و زمین درخواست دارند و این مفهوم با کدام صفت الهی ارتباط دارد؟

۲) «وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» - صمد

۱) «وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» - احد

۴) «اللَّهُ خالقُ كُلِّ شَيْءٍ» - صمد

۳) «اللَّهُ خالقُ كُلِّ شَيْءٍ» - احد

- ۶۲- مرز توحید و شرک در کدام مورد به طور صحیح بیان شده است؟

۱) آن جا که به توحید در ربوبیت معتقدیم باید هر گونه اثر را از انبیا و یا حتی انسان سلب کنیم چون همه از خداست.

۲) توحید در ربوبیت بدین معناست که باغبان یا زارع و تدبیرش می‌تواند مستقل باشد و با تدبیر خودش این کار را بکند.

۳) عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) در برآوردن حاجات انسان وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن‌ها بدانیم.

۴) در متون دینی مکرراً بر تأثیر نداشتن موجودات گوناگون در عالم تکوین تأکید گردیده است.

- ۶۳- با دقت نظر در آیه شریفه «مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٌّ ...» کدام مورد می‌تواند توضیح مناسبی برای ولايت الهی باشد؟

۱) ولايت الهی بدین معنا نیست که برخی افراد واسطه ولايت و رساننده فرمان الهی باشند.

۲) سرپرستی الهی یعنی این‌که خداوند اذن می‌دهد و ولايت خود را واگذار می‌کند.

۳) ولايت خداوند برای برخی از کارهای ویژه به افراد خاص مانند پیامبران واگذار شده است.

۴) خداوند تنها ولی و سرپرست جهان است و مخلوقات جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند.

- ۶۴- کدامیک درباره رابطه میان توحید و سبک زندگی به صواب نزدیک‌تر است؟

۱) جهان‌بینی توحیدی از زندگی توحیدی سرچشمه می‌گیرد.

۲) زندگی توحیدی ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد.

۳) انتخاب جهان‌بینی ریشه در سبک زندگی دارد.

۴) اعتقادات هر فرد ریشه در رفتار و روش زندگی اش دارد.

۶۵- در آیه ۱ سوره ممتحنه که می فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوّي وَ عَدُوّكُمْ أَوْلِيَاءِ...» کدام عبارت حکمت و فلسفه دوستی نکردن با دشمنان خدا و مسلمانان را بیان می کند؟

(۱) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا

۲) «عَدُوّي وَ عَدُوّكُمْ أَوْلِيَاءِ»

(۳) «تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوْدَةِ»

۴) «وَ قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءُوكُمْ مِنَ الْحَقِّ»

۶۶- چه چیزی استقامت در مقابل دام‌های دشمن رانده شده را تضمین می کند و در صورتی که کسی گرفتار شد، مصدق کدام عبارت قرآنی قرار می گیرد؟

(۱) بهره‌مندی از پاداش‌های وصف ناشدنی خداوند و دیدار محبوب حقیقی - «خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ»

(۲) روی آوردن به پیشگاه الهی و پذیرش خالصانه فرمان‌هایش - «خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ»

(۳) روی آوردن به پیشگاه الهی و پذیرش خالصانه فرمان‌هایش - «وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ»

(۴) بهره‌مندی از پاداش‌های وصف ناشدنی خداوند و دیدار محبوب حقیقی - «وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ»

۶۷- پس از پذیرش مفهوم کدام مورد، پیام موجود در آیه شریفه «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ...» تحقق می‌باید؟

(۱) «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»

۲) «قُلْ افَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أُولِيَاءَ»

(۳) «وَلَلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ

۴) «قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ أَبْغَى رَبَّاً وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ»

۶۸- عبارات قرآنی «لَهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ» و «وَلَلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ» به ترتیب به کدام مراتب توحید اشاره دارد؟

(۱) مالکیت - ربویت - مالکیت   (۲) عملی - ربویت - مالکیت   (۳) عملی - خالقیت - مالکیت   (۴) مالکیت - خالقیت - عملی

۶۹- مناجات نبی مکرم اسلام که می فرماید: «اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا» مؤبد چیست؟

(۱) ثمرات درخت اخلاص یعنی وصول به درجاتی از حکمت

(۲) ثمرات درخت اخلاص یعنی نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطانی

(۳) طرق قوامبخش اخلاص یعنی افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند

(۴) طرق قوامبخش اخلاص یعنی ابعاد از گناه و انجام فرائض

۷۰- عبارت قرآنی «خدای را سپاس که به وعده خود وفا و این جایگاه زیبا را به ما عطا کرد» مربوط به کدام عالم است و دارالسلام به کدام مورد اشاره دارد؟

(۱) بزرخ - در بهشت هیچ نقصانی، غصه‌ای، ترسی، بیماری‌ای و جهله وجود ندارد.

(۲) قیامت - در بهشت هیچ نقصانی، غصه‌ای، ترسی، بیماری‌ای و جهله وجود ندارد.

(۳) بزرخ - در بهشت همه فرشتگان و اولیای الهی همواره به انسان سلام می‌کنند.

(۴) قیامت - در بهشت همه فرشتگان و اولیای الهی همواره به انسان سلام می‌کنند.

۷۱- چه چیزی سبب می‌شود که آدمی در شرایط سخت و پیچیده حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود و اقرار شیطان کدام است؟

(۱) علم محکم و استوار و به دور از خطاكه هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می‌دهد و مانع لغزش‌هاست - عدم فریب مؤمنان با اخلاص

(۲) علم محکم و استوار و به دور از خطاكه هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می‌دهد و مانع لغزش‌هاست - عدم فریب مؤمنان واقعی

(۳) ایمان محکم و استوار و قوی که مانع نفوذپذیری شیطان و وسوسه‌هایش می‌شود - عدم فریب مؤمنان واقعی

(۴) ایمان محکم و استوار و قوی که مانع نفوذپذیری شیطان و وسوسه‌هایش می‌شود - عدم فریب مؤمنان با اخلاص

۷۲- عبارت قرآنی «إِنَّمَا يَا كُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَازًا» درباره چه کسانی و چه سرانجامی برای آن‌ها در قرآن آمده است؟

(۱) آنان که در راه خدا انفاق نمی‌کنند و یتیمان را از خود می‌رانند - «سَيَصْلُونَ سَعِيرًا»

(۲) آنان که در راه خدا انفاق نمی‌کنند و یتیمان را از خود می‌رانند - «وَ لَهُمْ عِذَابٌ شَدِيدٌ»

(۳) کسانی که اموال یتیمان را از روی ظلم می‌خورند - «سَيَصْلُونَ سَعِيرًا»

(۴) کسانی که اموال یتیمان را از روی ظلم می‌خورند - «وَ لَهُمْ عِذَابٌ شَدِيدٌ»

۷۳- در کلام امیر دل‌ها علی (ع) بنده واقعی خداوند متعال به چه چیزی مفتخر است و این موضوع در کدام عبارت قرآنی تجلی دارد؟

(۱) همه چیز از سوی اوست - **﴿وَهُوَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾**

(۲) همه چیز از سوی اوست - **﴿وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾**

(۳) پروردگارش خداوند است - **﴿وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾**

(۴) پروردگارش خداوند است - **﴿وَهُوَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾**

۷۴- میثاقی که خداوند از انسان گرفته در کدام عبارت قرآنی متجلی است و علت آن چیست؟

(۱) **﴿أَنَّ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ﴾ - **﴿أَعِظُّكُمْ بِواحِدَةٍ﴾****

(۲) **﴿أَنَّ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ﴾ - **﴿إِنَّهُ لَكُمْ عَذُُوْ مُبِينٌ﴾****

(۳) **﴿أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ﴾ - **﴿إِنَّهُ لَكُمْ عَذُُوْ مُبِينٌ﴾****

(۴) **﴿أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ﴾ - **﴿أَعِظُّكُمْ بِواحِدَةٍ﴾****

۷۵- انسان‌هایی که در برابر هر خیر و شری که به آن‌ها می‌رسد دو روش متفاوت در پیش می‌گیرند از نگاه قرآن کریم چه سرنوشتی دارند و

شخصیت آنان دارای کدام ویژگی است؟

(۱) **﴿قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءُوكُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾** - ناپایدار

(۲) **﴿قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءُوكُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾** - ناپایدار

(۳) **﴿خَسِرَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةَ﴾** - ناپایدار

(۴) **﴿خَسِرَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةَ﴾** - ناپایدار

سایت کنکور

Konkur.in

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Questions 76-87 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases, marked (1), (2), (3), and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

76- Which one is grammatically true?

1) You yourself need to learn how to cook.	2) He saw herself in the mirror.
3) She was liking this song many years ago.	4) They were playing while we left the house.

77- Which of the following sentences is grammatically wrong?

1) This book was signed by the writer himself.	2) You should take an umbrella with yourself.
3) She herself said that she was a great teacher.	4) This is an open buffet, so help yourself.

78- When her brother ..... that his best friend ..... in a car accident, he was shocked and ..... into tears.

1) was heard / was killed / jump	2) heard / killed / jumped
3) heard / was killed / burst	4) was heard / killed / burst

79- Fossils of insects ..... that are up to 350 million years old, while the oldest human ancestor ..... roughly 5-10 million years ago.

1) have found / was appeared	2) have found / appeared
3) have been found / was appeared	4) have been found / appeared

80- A child can play more than one character, using different voices, or simply ..... what was said in the imaginary chat.

1) seek	2) keep	3) narrate	4) express

81- Our work is characterized by a/an ..... on drawing as the means by which students develop their creative and critical potential.

1) observation	2) emphasis	3) function	4) sense

82- No matter how many mistakes you make or how slow you ....., you are still way ahead of everyone who isn't trying.

1) progress	2) insist	3) experiment	4) invent

83- Laboratory blood test looks for the virus or to ..... the presence of antibodies that fight the virus.

1) recite	2) confirm	3) translate	4) involve

84- Movies always seem to be about people who are rich or wonderfully talented rather than simple ..... people like you and me.

1) holy	2) special	3) ordinary	4) noisy

85- In 1905, Albert Einstein ..... five scientific papers that fundamentally changed our understanding of space, time, light and matter.

1) boosted	2) improved	3) founded	4) published

86- ..... delicious, uniquely flavored food with live music and entertainment, and you have a recipe for a night to remember.

1) Combine	2) Donate	3) Receive	4) Spare

87- The number of students who enter the university without passing any examination in Italian is rapidly increasing; the longer the period of transition, the greater the detriment to the rising .....

1) physician	2) inspiration	3) generation	4) solution

PART B: Cloze Test

Directions: Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

When Charlize Theranos first started working at her local supermarket in January, 2020, she was a cashier. But soon ...88... to switch to online shopping. Her duties include picking up items from supermarket shelves for delivery. At work, she picks up an iPad listing all the customer orders placed that day, and starts walking up and down the aisles, scanning the products she needs. Then she places them in a box that ...89... and delivered to someone's front door. She doesn't wear any protective equipment - only cashiers are given face masks. The eight-hour shifts are sometimes quite stressful. Sometimes people rush in to panic-buy food and supplies, causing arguments and upsetting staff. One day, a man walked in to the shop while Charlize ...90... products from shelves. He started yelling at her because he thought he'd stayed in line for a long time. However, most people are polite and ...91.... Consequently, Charlize enjoys her job. She enjoys it so much that sometimes she thinks she cannot ...92... between business and pleasure. She has gained more skills, and in recent times, her line of work has become an essential service.

88- 1) asked	2) was asking	3) was asked	4) is asked
89- 1) will be packed up	2) packed up	3) were packed up	4) were packing up
90- 1) was picking up	2) was picked up	3) will be picked up	4) picked up
91- 1) poor	2) dedicated	3) weak	4) respectful
92- 1) build	2) distinguish	3) put out	4) achieve

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

Passage 1:

I remember the day, 4th November, when I arrived in Chicago late in the evening. I wanted to photograph Barack Obama and his family in the Convention Center, but when I got there, I discovered that I didn't have my press pass and I couldn't go inside. I began to walk around the park outside the center. Although it was November, it was a warm night. The atmosphere was wonderful. When I took this photo, everybody was looking at the TV screens waiting for the election results. Some people were quietly holding hands and smiling, others were tense and nervous. They felt that it was their moment.

Suddenly, I realized that this was a better place to be than inside. I was watching Barack Obama's victory through the faces of all people, African, Hispanic, Chinese, white. At about 11 o'clock the results were announced, and everybody went mad.

People started laughing, shouting and crying. But when Obama made his speech, they all became quiet and emotional. There was one place to be on the planet that night - and I was there.

I took some pictures and I started surfing the internet to get more information about Obama. I realized he was born on August 4, 1961, in Hawaii. His parents got divorced when he was little. When he was five years old, his family moved to Indonesia. But he didn't grow up in Indonesia, because when he was ten years old, he moved back to Hawaii where his grandfather, who was a soldier, and his grandmother took care of him.

Barack attended Punahou Academy in Hawaii where he was a good student. He was one of only three black students in the entire school. In 1985, he moved to Chicago and worked helping people who didn't have a lot of money.

Barack went to Harvard Law school to become a lawyer. In 1990, he was elected the first African American editor of the Harvard Law Review. After law school, Barack became a civil rights lawyer and became a teacher who taught about the U.S constitution.

So, I read all this information and I realized it is true to say: no pain no gain! I wrote down the information in my notebook and I left that place.

93- According to the passage, all of the following are FALSE about the article, EXCEPT .....

- 1) The photographer could not take photo of Barack Obama because people did not let him go inside
- 2) On 4th November, when Barack Obama won the election, everybody was smiling and shaking hands
- 3) United States and Indonesia were two countries that Barack Obama lived in as a child
- 4) Obama's grandparents lived in Indonesia, where his grandfather was a soldier and his grandmother took care of him

94- According to the passage, all the following verbs are action verbs EXCEPT .....

- 1) remember
- 2) laugh
- 3) announce
- 4) walk around

95- What job might have helped Barack Obama as a president?

- 1) being a soldier
- 2) Being a lawyer and a teacher about the U.S Constitution
- 3) Helping people who were not very rich
- 4) Being a good student in Punahou Academy

96- According to the passage what does the phrase "no pain no gain" in line 23 mean?

- 1) It is necessary to pay money if you desire to be successful in what you want.
- 2) It is necessary to study at college and good school so that you can get to a good position.
- 3) It is necessary to ask other people to help you and take care of you if you want to gain something.
- 4) It is necessary to suffer or struggle in order to succeed or make progress.

Passage 2:

For most people, a job means they get up at 7:00 AM and drive to work by 8:30 or 9:00 AM. Later, they have lunch at noon, and then they start work again at 1:00 PM. Finally, their work is finished at about 5:00 PM. and then they go home and have dinner with their family.

That kind of job is okay for most people, but my job is special and I love it! I am Frank. I'm a commercial airline pilot. That means I don't drive to work, I fly! In fact, I fly to many different destinations in the world and I have friends in many countries. People around the world have different behaviors and habits. Some are caring and kind; and some are more energetic.

Usually, I fly between countries in Asia, North America and South America. Not surprisingly, then, my best friend lives in Japan and we stay in touch by Facebook and e-mail - when I'm in Tokyo, he always invites me to have dinner with him and his family. They're very hospitable. In fact, my favorite food is sushi. Another good friend of mine - Gustavo - lives in Brasilia. That's the capital city of Brazil. Gustavo and I love to watch football games together when I visit.

Is my job perfect? No, it's not. Because I fly across many different time zones, I sometimes go to bed at 2:00 AM. At other times, I go to bed at 2:00 PM. That kind of schedule isn't easy. In addition, I am often separated from my family - my wife and two children - by my job. They live in New York and often I am many thousands of miles away. Sometimes I miss them very much. I love them and I spare no pains to make a good life for them. However, I think I have an exciting job. And my kids think it's great that I can say "Hello" in eighteen different languages.

97- According to the passage, all of the following are FALSE about the article, EXCEPT .....

- 1) Frank believes that most people wished they had his job which is not boring, because their own jobs are very tiring
- 2) Frank's family are not satisfied with his job since they think Frank does not spend as much time with them as they wish
- 3) in spite of all the difficulties such as different time zones, being away from family, etc., Frank still does enjoy his job
- 4) Gustavo is Frank's best friend and they watch football together when they meet each other

98- What does the underlined word "some" in line 7 refer to?

- 1) behaviors
- 2) people
- 3) habits
- 4) friends

99- According to the passage, what does the phrase "spare no pains" in line 16 seem to mean?

- 1) Frank is not in pain when he takes care of his family and tries to make a good life for them.
- 2) It is very difficult for Frank to make a good life for his wife and children because of his job situation.
- 3) Frank does his best to make a good life for his wife and children.
- 4) Frank avoids making his wife and children embarrassed because of his job.

100- According to the passage, what does the word "hospitable" in line 10 seem to mean?

- 1) Not feeling very well and happy
- 2) Welcoming to guests and visitors
- 3) Extremely loving and loyal
- 4) Fair and using good judgment

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۱

۱۴۰۰/۰۹/۰۵

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آزمون اختصاصی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۹۰ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۸۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	وضعیت پاسخگویی	شماره سوال	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار ۳	۱۵	اجباری	۱۰۱	۱۱۵
	ریاضی و آمار ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۱۶	۱۲۵
	ریاضی و آمار ۲	۱۰	زوج کتاب	۱۲۶	۱۳۵
۲	اقتصاد	۱۰	اجباری	۱۳۶	۱۴۵
	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	اجباری	۱۴۶	۱۶۰
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۶۱	۱۷۰
	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	زوج کتاب	۱۷۱	۱۸۰
	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	اجباری	۱۸۱	۱۹۰
۴	تاریخ ۳	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰
	تاریخ ۱	۱۰	زوج کتاب	۲۰۱	۲۱۰
	تاریخ ۲	۱۰	زوج کتاب	۲۱۱	۲۲۰
۵	جغرافیا ۳	۱۰	اجباری	۲۲۱	۲۳۰
	جغرافیای ایران	۱۰	زوج کتاب	۲۳۱	۲۴۰
	جغرافیا ۲	۱۰	زوج کتاب	۲۴۱	۲۵۰
۶	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	اجباری	۲۵۱	۲۶۰
	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	اجباری	۲۶۱	۲۷۰
	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	اجباری	۲۷۱	۲۸۰
۷	فلسفه ۲	۱۰	اجباری	۲۸۱	۲۹۰
	منطق	۱۰	اجباری	۲۹۱	۳۰۰
	فلسفه ۱	۱۰	اجباری	۳۰۱	۳۱۰
۸	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۳۱۱	۳۲۰

ریاضیات

- ۱۰۱- با حروف کلمه «SPRING» چند جایگشت شش حرفی می‌توان ساخت که دو حرف وسط آن‌ها «RI» باشند؟
 ۳۲ (۴)   ۲۴ (۳)   ۱۸ (۲)   ۱۲ (۱)
- ۱۰۲- تعداد جایگشت‌های حروف کلمه «SARAVAN» که در همگی آن‌ها حروف A یک در میان قرار گیرند کدام است؟
 ۱۴۴ (۴)   ۷۲ (۳)   ۳۶ (۲)   ۲۴ (۱)
- ۱۰۳- مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$ = A چند زیرمجموعه سه عضوی شامل عضو ۱ و فاقد عضو ۲ دارد؟
 ۳۵ (۴)   ۲۰ (۳)   ۱۵ (۲)   ۱۰ (۱)
- اگر $n+3 \choose 3 = 10P(n+2, 2)$ باشد، n کدام است؟
- ۵۹ (۴)   ۵۸ (۳)   ۵۷ (۲)   ۵۶ (۱)
- ۱۰۴- پنج بازیکن تیم بسکتبال به همراه مربی و سرپرست تیم در یک ردیف به تصادف ایستاده‌اند. در چند حالت بین مربی و سرپرست، دو بازیکن قرار می‌گیرند؟
 ۱۲۴۰ (۴)   ۹۶۰ (۳)   ۸۴۰ (۲)   ۷۲۰ (۱)
- ۱۰۵- اگر از بین همه اعداد دورقمی ساخته شده با استفاده از ارقام ۵ و ۳ و ۰ و بدون تکرار ارقام، عددی به تصادف انتخاب کنیم، با کدام احتمال این عدد بزرگ‌تر از ۳۰ است؟
 $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ (۱)
- ۱۰۶- سه دوست که هر سه نفر متولد مهرماه هستند، بر روی یک نیمکت نشسته‌اند. با کدام احتمال روز تولد آن‌ها یکسان است؟
 $\frac{1}{900}$ (۴) $\frac{1}{600}$ (۳) $\frac{1}{300}$ (۲) $\frac{1}{150}$ (۱)
- ۱۰۷- در آزمایش پرتاب یک سکه و یک تاس، با کدام احتمال «سکه رو» و «تاس عدد اول» ظاهر می‌شوند؟
 $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{5}{12}$ (۲) $\frac{1}{12}$ (۱)
- ۱۰۸- اگر A و B دو پیشامد از فضای نمونه‌ای باشند، پیشامد $[A' \cap (A \cup B)] \cap [A \cap (A' \cup B')]$ برابر کدام است؟
 A' (۴)   A (۳)   S (۲) $\emptyset$ (۱)
- ۱۰۹- دو تاس را همزمان پرتاب می‌کنیم، احتمال آن که «هر دو تاس مضرب ۳ باشد» یا «مجموع اعداد ظاهر شده کمتر از ۵ باشد» کدام است؟
 $\frac{5}{18}$ (۴) $\frac{4}{9}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{6}$ (۱)
- ۱۱۰- در ظرفی ۵ گوی قرمز و ۴ گوی آبی قرار دارند. به طور تصادفی سه گوی از ظرف خارج می‌کنیم. با کدام احتمال فقط یکی از گوی‌ها آبی است؟
 ۲۳ (۴) $\frac{13}{42}$ (۳) $\frac{10}{21}$ (۲) $\frac{5}{11}$ (۱)
- ۱۱۱- در یک خانواده چهار فرزندی، با کدام احتمال تعداد پسرها و دخترها با هم برابرند؟
 $\frac{7}{16}$ (۴) $\frac{5}{16}$ (۳) $\frac{5}{8}$ (۲) $\frac{3}{8}$ (۱)
- ۱۱۲- از بین مجموعه ارقام زوج طبیعی یک رقمی، دو رقم به تصادف انتخاب می‌کنیم. با کدام احتمال مجموع دو رقم انتخابی بیشتر از ۸ است؟
 $\frac{2}{5}$ (۴) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۱)

۱۱۴- از بین ۴ مهره سبز و ۶ مهره زرد، دو مهره به تصادف انتخاب می‌کنیم، با کدام احتمال لاقل یکی از آن‌ها سبز است؟

$$\frac{3}{4}(4)$$

$$\frac{1}{4}(3)$$

$$\frac{2}{3}(2)$$

$$\frac{1}{3}(1)$$

۱۱۵- سه تاس را پرتاب می‌کنیم، با کدام احتمال هر سه عدد فرد هستند؟

$$\frac{29}{216}(4)$$

$$\frac{11}{64}(3)$$

$$\frac{3}{16}(2)$$

$$\frac{1}{8}(1)$$

توجه: داوطلبگرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار ۱)، شماره ۱۱۶ تا ۱۲۵ و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار ۲)، شماره ۱۲۶ تا ۱۳۵، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سوالات ۱۱۶ تا ۱۲۵)

۱۱۶- برای تعیین میانگین سنی بازیکنان تیم ملی والیبال به طور تصادفی ۱۰ نفر انتخاب کرده و میانگین سنی آن‌ها را به دست آورده و سپس میانگین سنی کل بازیکنان را تخمین می‌زنیم. در این بررسی «جامعه آماری»، «پارامتر» و «آماره» کدامند؟

(۱) کل بازیکنان - میانگین سنی ۱۰ بازیکن - میانگین سنی تمام بازیکنان

(۲) کل بازیکنان - میانگین سنی تمام بازیکنان - میانگین سنی ۱۰ بازیکن

(۳) ۱۰ بازیکن انتخاب شده - میانگین سنی ۱۰ بازیکن - میانگین سنی تمام بازیکنان

(۴) ۱۰ بازیکن انتخاب شده - میانگین سنی تمام بازیکنان - میانگین سنی ۱۰ بازیکن

۱۱۷- در کدامیک از گزینه‌های زیر به ترتیب متغیرهای «كمی نسبتی» و «کیفی اسمی» آورده شده است؟

(۱) میزان آلودگی هوا - کیفیت یک کالا (خوب، متوسط، بد)

(۲) تعداد قطعات به کار رفته در خودرو - جنسیت افراد (زن، مرد)

(۳) سن دانش‌آموزان یک کلاس - سطح سواد (دیپلم، فوق دیپلم، لیسانس و ...)

(۴) زمان شروع اولین کلاس آموزشگاه زبان - وضعیت تأهل (مجرد، متاهل)

۱۱۸- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) متغیرهای کمی معمولاً از نوع مشاهدات غیرعددی‌اند.

(۲) مقیاس فاصله‌ای برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن نبوده و اختلاف بین مقادیر داده‌ها بی معناست.

(۳) اگر داده‌های آماری با هم برابر باشند، میانگین آن‌ها برابر واریانس آن‌هاست.

(۴) در منحنی خم بهنجار تقریباً ۶۸ درصد از مشاهدات در فاصله یک برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند.

۱۱۹- کدامیک از روش‌های گردآوری داده‌ها از طریق «دادگان» انجام می‌گیرد؟

(۱) میزان علاقه دانش‌آموزان یک دیپرستان به رشتۀ علوم انسانی

(۲) بررسی تعداد مکالمات تلفنی یک ماهه در یک اداره

(۳) بررسی موضوع «رزیم گرفتن، موجب کاهش هوش افراد می‌شود»

(۴) تعداد خودروهای عبوری از یک تونل در ساعت ۸ تا ۱۰ صبح روز شنبه

۱۲۰- مجموع هشت داده آماری ۵۶ است. اگر هر داده را سه برابر کرده و سپس یک واحد به هر کدام اضافه کنیم، مجموع داده‌های جدید کدام است؟

$$184(4)$$

$$176(3)$$

$$152(2)$$

$$148(1)$$

۱۲۱- کدام مقدار زیر را به مجموعه داده‌های ۱۵، ۱۱، ۱۴، ۱۸، ۱۷ اضافه کنیم تا میانگین داده‌های جدید یک واحد افزایش یابد؟

$$22(4)$$

$$21(3)$$

$$20(2)$$

$$19(1)$$

۱۲۲- اگر مدد داده‌های آماری ۴، ۱، ۴، ۶، a-۳، ۸، ۲b، ۵، ۴ حاصل $2Q_1 + Q_3 - 2Q_3$ کدام است؟

Q_3, Q_2, Q_1 چارک‌های اول تا سوم هستند.)

$$2/5(4)$$

$$2(3)$$

$$1/5(2)$$

$$1(1)$$

۱۲۳- در داده‌های آماری $a, a, a, 2, 2, 2, 2, 2, 2a$ مجموع داده‌ها برابر ۲۱ است. انحراف معیار داده‌ها تقریباً کدام است؟

۱/۷ (۴)

۱/۶ (۳)

۱/۴ (۲)

۱/۳ (۱)

۱۲۴- اگر انحراف معیار داده‌های آماری $\frac{1}{3}y - x, 1, 1, y - x, 2, 2, 2, 2, 2a$ برابر صفر باشد، اختلاف مد و میانه داده‌های $4, 7, 2y, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 2a$ کدام است؟

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱) صفر

۱۲۵- در یک منحنی خم بهنجار ۹۹ درصد داده‌های آماری در فاصله ۵-۱۷ قرار دارند. اگر واریانس داده‌ها ۴ باشد، میانگین داده‌ها کدام است؟

۱۳ (۴)

۱۲ (۳)

۱۱ (۲)

۱۰ (۱)

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۱۲۶ تا ۱۳۵)

۱۲۶- کدام گزینه صحیح است؟

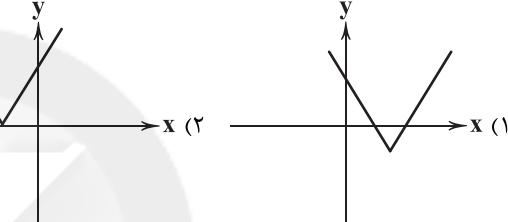
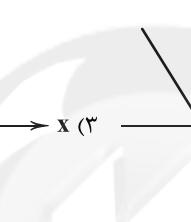
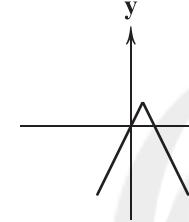
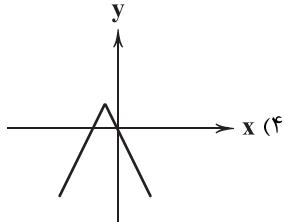
$$(2) \text{ دامنه تابع } y = \frac{1}{|x|} \text{ برابر } \mathbb{R} \text{ است.}$$

(1) دامنه تابع $y = -|x| + 3$ در فاصله $x < 3$ است.

(4) برد تابع $y = -|x + 1| - 1$ در فاصله $-1 \leq y$ است.

(3) برد تابع $y = -|x - 2| + 1$ در فاصله $y < 1$ است.

۱۲۷- نمودار تابع $y = -|2x - 1| + 1$ کدام است؟

۱۲۸- مساحت محدود به نمودار $|x| - 1 = f(x)$ و محور طول‌ها کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۲۹- اگر $f(x) = |-\frac{1}{4}x^2 + 1| + 1$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ و $f(x) = g(x)$ آن‌گاه مقدار عبارت $\frac{(3f-g)(-2)}{(f \times g)(\sqrt{2})}$ کدام است؟

۱ (۴)

۱/۲ (۳)

-۱ (۲)

۲ (۱)

۱۳۰- اگر $f = \{(1, 4), (-1, 1), (2, 0)\}$ و $g = \{(0, 4), (1, 1)\}$ کدام است؟

{(1, 2), (2, -1)} (۴)

{(1, 3/4)} (۳)

{(-1, 1)} (۲)

{(2, 1)} (۱)

۱۳۱- اگر $f = \{(-1, 4), (1, 1), (2, 1), (3, -1)\}$ و $g = \{(-1, 3), (2, 1), (1, 0), (0, 2)\}$ دامنه تابع $\frac{f}{g}$ چند عضو طبیعی دارد؟

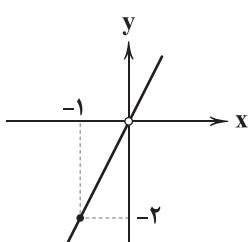
۴) صفر

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

۱۳۲- اگر $f(x) = 3x^3$ و نمودار تابع $g(x) = \frac{f}{x}$ مطابق شکل زیر باشد، مقدار $f(x) \neq 0$ کدام است؟

۴ (۱)

۶ (۲)

۸ (۳)

۱۰ (۴)

۱۳۳- اگر $f = \{(-1, 0), (0, -1), (\frac{1}{2}, 2)\}$ و $g = \{(1, -1), (0, \frac{3}{4}), (-2, 1)\}$ ، مقدار $a - b$ کدام است؟

- $\frac{1}{4}$) ۴

$\frac{1}{2}$) ۳

۲) ۲

-۱) ۱

۱۳۴- اگر $f(x) = \frac{1}{x} + 1$ با دامنه $2 \leq x \leq -2$ و تابع $g(x) = [x]$ با دامنه $2 \leq x \leq 1$ باشد، آن‌گاه برد تابع $\frac{f}{g}$ است؟

{۱}) ۴

$\{\frac{3}{2}\}$) ۳

-۱ $\leq y \leq 1$) ۲

$y \leq 0$) ۱

۱۳۵- اگر $f(x) = \frac{2x}{x^2 + x - 2}$ در چند نقطه تعریف نمی‌گردد؟

(۱) دو

(۱) یک

(۲) در تمام نقاط تعریف می‌شود.

(۳) سه

اقتصاد

۱۳۶- به ترتیب، مشکلات زیر مربوط به کدام‌یک از انواع پول یا مبادلات هستند؟

الف) هنگام انجام مبادلات با حجم زیاد، این پول وسیله مناسبی نبود.

ب) بی‌مبالاتی و سوءاستفاده صرافان، کار اعتبارسنجی این پول را سخت‌تر می‌کرد.

ج) در این حالت، تعیین و محاسبه قیمت‌ها و تبدیل آن‌ها به یک‌دیگر سخت و مشکل‌زا بود.

د) حجم زیاد این کالاها، باعث دشوار شدن و افزایش هزینه نگهداری می‌شد.

(۱) پول فلزی - پول کاغذی - کالا با کالا - پول ثبتی

(۱) پول فلزی - پول کاغذی - کالا با کالا - پول ثبتی

(۲) تهاتر - پول فلزی - کالا با کالا - پول ثبتی

(۳) تهاتر - پول فلزی - تهاتر - کالا به عنوان پول

۱۳۷- کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) اگر بگوییم «قیمت موتوور ۵ سال پیش یک میلیون تومان و امروز هفتاد میلیون تومان است»، کدام نتیجه‌گیری در این رابطه درست است؟

ب) وظایف مؤسسات مالی در ابتدا چه بود؟

ج) نقش بانک‌هایی همچون «بانک ملی» چیست؟

د) منظور از «ظهورنویسی» چیست؟

۱) الف: پول نتوانسته در طی زمان ارزش خود را حفظ کند. ب: آسان‌سازی نقل و انتقال پول بین شهرها ج: آسان‌سازی مبادلات د: انتقال طلب به

فرد دیگر با قیمت کم‌تر از قیمت اسمی

۲) الف: پول نتوانسته در طی زمان ارزش خود را حفظ کند. ب: حفظ و تأمین امنیت پول ج: واسطه و وکیل سپرده‌گذاران برای سرمایه‌گذاری د:

خرید و فروش سفته در مکان‌های غیربانکی

۳) الف: سیاست‌های دولت در کنترل رکود ناموفق بوده است. ب: حفظ و تأمین امنیت پول ج: واسطه و وکیل سپرده‌گذاران برای سرمایه‌گذاری د:

خرید و فروش سفته در مکان‌های غیربانکی

۴) الف: سیاست‌های دولت در کنترل رکود ناموفق بوده است. ب: آسان‌سازی نقل و انتقال پول بین شهرها ج: آسان‌سازی مبادلات د: انتقال طلب

به فرد دیگر با قیمت کم‌تر از قیمت اسمی

۱۳۸- اگر قیمت کالایی در انتهای سال ۹۶، ۹۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد، و در سال ۹۶، تورم ۲۰ درصدی را تجربه کرده باشیم، بگویید:
 (الف) قیمت این کالا در ابتدای سال ۹۶ تقریباً چقدر بوده است؟

(ب) در صورتی که قیمت کالا در انتهای سال ۹۷، ۹۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان افزایش پیدا کند، تورم این جامعه حدوداً چند درصد است؟

(۱) الف: ۱۸۹,۳۵۰,۰۰۰ ب: ۱۶۴,۱۶۶,۶۶۶٪

(۲) الف: ۱۸۹,۳۵۰,۰۰۰ ب: ۱۸۹,۳۵۰,۰۰۰٪

(۳) الف: ۱۸۹,۳۵۰,۰۰۰ ب: ۱۶۴,۱۶۶,۶۶۶٪

۱۳۹- کدام گزینه، حاوی پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) چه کسی اعتبار بدھکاری اش بیشتر است؟

(ب) در کشور ما پس از پیروزی انقلاب اسلامی به جای اوراق ..... از اوراق ..... استفاده می‌شود.

(ج) کدامیک در رابطه با چک درست است؟

(د) انتخاب پول فلزی چه منافعی برای انسان‌ها داشت؟

(۱) الف: شخصی که بیشتر از همه به او قرض بدهند. ب: مشارکت - قرضه ج: در معاملات چکی، پول نقد رد و بدل نمی‌شود بلکه از موجودی حسابی کاسته و به موجودی حسابی دیگر افزوده می‌شود. د: پدید آمدن مؤسسات مالی

(۲) الف: شخصی که بیشتر از همه به او قرض بدهند. ب: قرضه - مشارکت ج: در معاملات چکی، پول نقد رد و بدل نمی‌شود بلکه از موجودی حسابی کاسته و به موجودی حسابی دیگر افزوده می‌شود. د: گسترش تجارت

(۳) الف: شخصی که بیشتر از همه به دیگران قرض بدهد. ب: مشارکت - قرضه ج: به علت ثبت مبلغ چک روی آن ثبتی یا تحریری نامیده می‌شود. د: گسترش تجارت

(۴) الف: شخصی که بیشتر از همه به دیگران قرض بدهد. ب: مشارکت - قرضه ج: به علت ثبت مبلغ چک روی آن ثبتی یا تحریری نامیده می‌شود. د: پدید آمدن مؤسسات مالی

۱۴۰- کدام عبارت‌ها درست هستند؟

(الف) رونق روزافزون کار مؤسسات مالی، آن‌ها را به نهادی مهم تبدیل کرد که در اقتصاد اروپا، صرافی نامیده می‌شد.

(ب) در ابتدای پشتوانه پول کاغذی، هم پول‌های فلزی و شمشهای طلا و جواهراتی بود که نزد صرافها یا بانک‌ها بود.

(ج) مؤسسات مالی با چاپ رسید، قدرت خلق اعتبار گرفتند و برخی هم از این فرصت سوءاستفاده کردند. علی‌رغم گرفتن این حق از آن‌ها، توانایی خلق شبه‌پول از آن‌ها گرفته نشد.

(د) اگر روی سفته‌ای مثلاً مبلغ ۱۰۰,۰۰۰ تومان نوشته شده باشد، برای تعهد مبلغی همچون ۲۵۰,۰۰۰ تومانی، باید سه عدد سفته ۱۰۰,۰۰۰ تومانی تهیه کرد و گرنه کمتر از آن نمی‌شود.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - ۴

۱۴۱- کدام عبارت‌ها، تعریف نادرستی از عقود اسلامی مجاز ارائه می‌دهند؟

(الف) مساقات: قراردادی است میان صاحب زمین (در اینجا بانک) با کشاورز که زمین برای زمان معینی در اختیار وی باشد و در نهایت سود حاصل بین این دو تقسیم می‌شود.

(ب) اجاره به شرط تمليک: بانک به تقاضای کتبی مشتری خود، ماشین‌آلات با عمر بیشتر از یک سال را خریداری می‌کند و به صورت قسطی به مشتریان می‌فروشد.

(ج) مشارکت حقوقی: قراردادی است که طی آن، بانک قسمتی از سرمایه شرکت‌های سهامی جدید را تأمین می‌کند و یا قسمتی از سهام شرکت‌های سهامی موجود را خریداری می‌کند و از این طریق در سود آن‌ها شریک می‌شود.

(د) مشارکت مدنی: قراردادی بازارگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی سرمایه نقدی یا جنسی خود را به شکل مشاع و به منظور کسب یا افزایش سود درهم می‌آمیزند.

(۱) ب - ج (۲) ج - د (۳) الف - ب (۴) الف - ۴

۱۴۲- اطلاعات جدول زیر مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به اطلاعات مندرج به ترتیب:

(الف) حجم شبه‌پول چقدر است؟

(ج) ارزش پولی مسکوکات در گردش، چقدر است؟

(۱) الف: ۴۴۰۰ ب: ۱۴,۱۶۰ ج: ۴۴۰۰

(۲) الف: ۴۴۰۰ ب: ۱۸,۱۲۰ ج: ۴۴۰۰

(۳) الف: ۳۲۰۰ ب: ۱۸,۱۲۰ ج: ۳۲۰۰

(۴) الف: ۳۲۰۰ ب: ۱۴,۱۶۰ ج: ۳۲۰۰

۱۹۶۰ واحد	ارزش پولی موجودی حساب‌های قرض‌الحسنه	۱
۴/۶ واحد	ارزش پولی مجموع مسکوکات در دست مردم	۲
۲۳۰۰ واحد	ارزش پولی مجموع اسکناس‌ها	۳
۴۸۰۰ واحد	ارزش پولی سپرده‌های دیداری	۴
۱۲۰۰ واحد	ارزش پولی موجودی سپرده‌های مدت‌دار	۵
۶۷۰۰ واحد	ارزش پولی مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری	۶

۱۴۳- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، مربوط به کدام‌یک از وظایف پول است؟

- (الف) هزینه‌ها یا قابل پیش‌بینی هستند یا غیرقابل پیش‌بینی. همواره باید مقداری پول برای هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی داشت.
- (ب) این عمل پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر راحت‌تر می‌کند. علاوه‌بر این، هر کشور واحد پول مخصوص به خود را دارد.
- (ج) این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آتی صورت می‌گیرد مثل خرید اقساطی و حواله‌های بانکی.
- (د) افراد در مبادلات خود، پول را می‌پذیرند؛ زیرا می‌دانند که دیگران هم موقع نیاز، این پول را از آن‌ها خواهند پذیرفت. این مورد نقش اصلی پول در خرید و فروش است.

(۱) پرداخت‌های آینده - پرداخت در مبادلات - پس‌انداز و حفظ ارزش - سنجش ارزش

(۲) پرداخت‌های آینده - پرداخت در مبادلات - پرداخت‌های آینده - پرداخت در مبادلات

(۳) پس‌انداز و حفظ ارزش - سنجش ارزش - پرداخت‌های آینده - پرداخت در مبادلات

(۴) پس‌انداز و حفظ ارزش - سنجش ارزش - پس‌انداز و حفظ ارزش - سنجش ارزش

۱۴۴- کدام گزینه، به دو پرسش زیر، پاسخ درست و کامل می‌دهد؟

(الف) چه زمانی نقدینگی با افزایش مواجه می‌شود؟

(ب) کدام‌یک از نکاتی که مدیران مؤسسات مالی به مرور متوجه آن شدند، نیست؟

(۱) الف: اگر رشد نقدینگی بیشتر از رشد تورم باشد. ب: هیچ‌گاه موجودی صندوق به صفر نمی‌رسد.

(۲) الف: اگر رشد تورم بیشتر از رشد نقدینگی باشد. ب: صاحبان پول در اغلب موارد همهٔ پول خود را یک‌جا خارج نمی‌کنند.

(۳) الف: اگر رشد نقدینگی بیشتر از رشد تورم باشد. ب: عده‌ای صرفاً برای رفع نیاز هم‌نوعان خود در بانک پول می‌گذارند و عده‌ای با هدف کسب سود.

(۴) الف: اگر رشد تورم بیشتر از رشد نقدینگی باشد. ب: عده‌ای صرفاً برای رفع نیاز هم‌نوعان خود در بانک پول می‌گذارند و عده‌ای با هدف کسب سود.

۱۴۵- کدام گزینه، به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در جوامع غیردینی، پول‌های راکد را قرض مردم به خود می‌دانستند، اما آن را وام می‌دادند و ربا نمی‌گرفتند.

(ب) دولتها با عدم اجازه فعالیت آزادانه انتفاعی به بانک‌ها سعی می‌کنند جلوی این توانایی عجیب آن‌ها (خلق شبه‌پول) را بگیرند.

(ج) بانک‌ها فعالیت‌هایی هم‌چون نقل و انتقال وجوده در داخل کشور، قبول امانت، دریافت مطالبات استنادی و واریز آن‌ها به حساب مشتری و

... را انجام می‌دهند.

(د) تورم همیشه چیز بدی نیست؛ هنگامی که بی‌رویه، پرونوسان و مداوم باشد با تورم زیان‌بار و بد روبه‌رو هستیم. در مورد علت تورم هم باید به ناهماهنگی افزایش پول با افزایش تولید اشاره کرد.

(ه) بانک‌ها با ایجاد چک و سازماندهی فعالیت‌های اقتصادی توانستند بر حجم پول نقد در گردش جامعه بیفزایند و شبه‌پول را گستردۀ تر در

جامعه به وضوح ایجاد کنند.

(۲) ص - غ - غ - ص - ص

(۱) غ - ص - ص - غ - غ

(۴) ص - غ - ص - غ - ص

(۳) غ - ص - غ - ص - غ

علوم و فنون ادبی

۱۴۶- کدام گزینه دارای آرایه «تضمین» و فاقد نظم ناهمسان است؟

از دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست

(۱) از التهاب و این همه تکرار خسته‌ام

به تضمین در غزل کرد این غزل خرج

(۲) صنم در نامه می‌کرد این غزل، درج

تاعهد تو در بستم عهد همه بشکستم

(۳) دست من و دامانت دامن مکش از دستم

مصحف سفید‌گشت، نشان قیامت است

(۴) صائب جواب آن غزل است این که گفته‌اند

- ۱۴۷- در کدام گزینه «آرایه تلمیح» به کار رفته است؟**
- صنما چه زودسیری که ز سیریات خرابم
چو تویی اگر بجوبم به چراغها نیایم
دل خود چگونه شویم چو ببرد هجرت آبم
مگر احمد مقم گرفتی که سکوت شد جوابم
- ۱۴۸- در همه گزینه‌ها آرایه «تصفیم» به کار رفته است؛ به جز ..... .**
- بنال بلبل اگر بامنت سر یاری است
خاک این ویرانه‌ها بوبی از آن گنجینه دارد
مرا به میکده بر در خم شراب انداز
احمد عرش‌هیبتی، عیسی روح‌منظمری
- ۱۴۹- در کدام گزینه آرایه «تلمیح» وجود دارد و بر وزن همسان سروده شده است؟**
- که همچو موم همی گردد از کفش آهن
ما از این پنبه چو حلاج رسن ساخته‌ایم
چون کوهکن به تیشه خود راه سر کند
نسبتش دل به تیر آرش کرد
- ۱۵۰- کدام عبارت درباره ویژگی‌های زبانی شعر بیداری نادرست است؟**
- (۱) توجه به مردم و استفاده از شعر برای آگاه‌سازی آنان در این دوره، سبب شده بود که شاعران شعر را متناسب با زبان و فهم مردم عادی، محاوره‌ای بیان کنند.
 (۲) گروهی از شاعران مانند سید‌اشraf‌الدین گیلانی و ملک‌الشّعراًی بهار به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردند و از واژه‌ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه بهره برندند.
 (۳) بسیاری از واژه‌های نو و فرنگی از جمله واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی، روسی، فرانسوی و ترکی وارد شعر شد.
 (۴) در شعر برخی از شاعران این دوره توجه به واژگان کهنه مشاهده می‌شود. کاربرد واژه‌هایی مثل «بادافره»، «خلیدن»، «گلخن» و ... از این دست هستند.
- ۱۵۱- با توجه به درون‌مایه ابیات، کدام بیت به سبک دوره بیداری سروده نشده است؟**
- تاج دین و تاج دنیا در جهان خاتون بود
این تمّاکسی از ملّت بی خون نکند
چرخ، نوبت را به زانو می‌زنند
شد وطن از دست، آیین مسلمانی کجاست؟
- ۱۵۲- نویسنده متن زیر، اقدام به انتشار چه روزنامه‌ای کرده بود؟**
- «نه، هان! این زمین روی چیه؟ روی شاخ گاو، گاو روی چیه؟ روی ماهی، ماهی روی چیه؟ روی آب، آب روی چیه؟ وای وای! الهی رودهات بپره، چقدر حرف می‌زنی؟! حوصلم سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! گفت نخور، عسل و خربزه با هم نمی‌سازند! نشنید و خورد.»
- (۱) نوبهار (۲) سروش (۳) قرن بیستم (۴) بهار
- ۱۵۳- کدام اثر متعلق به شخصیت ادبی معروفی شده در متن زیر است؟**
- در شعر وی اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتحعلی شاه قاجار) و تفکرات شخصی او، مانع از آن می‌شود که وی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد.»
- (۱) منشأ (۲) امثال و حکم (۳) سه تابلوی مریم (۴) قلب مادر
- ۱۵۴- همه عبارت‌ها صحیح‌اند؛ به جز ..... .**
- (۱) در نشر دوره بیداری، واژه‌ها و ترکیب‌های عربی نا آشنا‌کمتر می‌شود و به دلایل گوناگون، بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... به نظر فارسی وارد می‌شود.
 (۲) نظر فارسی در دوره بیداری حتی پیشتر از شعر فارسی در دوره بیداری، قید و بندهای نثر مصنوع و فتی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود.
 (۳) یکی از ضعفهای تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن‌گفتن او با خواننده است.
 (۴) در نشر دوره بیداری همچون نثر دوره‌های پیش، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.

۱۵۵- کدام اثر متعلق به سراینده بیت «گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟» است؟

(۲) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران

(۴) ایده‌آل

(۱) لغت‌نامه

(۳) سرگذشت حاجی بابای اصفهانی

۱۵۶- کدام گزینه با بیت «زبان، خموش پسندیده است در پیری / ز شمع، خوش نبود صبح مجلس آرایی» هموزن است؟

که در آب مرده بهتر که در آرزوی آبی

که از وجود تو مویی به عالمی نفروشم

غريب نیست که بیگانه گشته است از خوبش

چون سیم سحری بر خوزد از نسترنش

(۱) سرم از خدای خواهد که به پایش اندر افتاد

(۲) مرا به هیچ بدادی و من هنوز بر آنم

(۳) اگر گرفت دلم ترک خویش و بیگانه

(۴) نتواند که شود بلبل بیچاره، خموش

۱۵۷- کدام گزینه با بیت «سر کن حدیث زلف که مقراض کوتاهی است / این خوش فسانه‌ها ره دور و دراز را» هموزن است؟

ساقی هزار انجمن گردد

بشنو که پند پیران هیچات زیان ندارد

دیگر به جلوه آمد و آغاز ناز کرد

که رو از شرم آن خورشید در دیوار می‌آورد

(۱) آن روز که جان جمله مخموران

(۲) چنگ خمیده قامت می‌خواند به عشرت

(۳) ساقی بیاکه شاهد رعنای صوفیان

(۴) فروغ ماه می‌دیدم ز بام قصر او روشن

شیفته و بی خبری چند از این کار

باز جهان را جز اشکار چه کار است؟

صبح در آن روز چاشتگاه برآید

کوه شد آن نال و نال که به تبدل

(۱) دی سحری بر گذری گفت مرا یار

(۲) باز جهان تیز پر و خلق شکار است

(۳) گر به مثل دیرتر ز خواب بخیزد

(۴) نفسم چون نال بود و جسمم چون کوه

که ز خاک بر دماند نفس بهشت مارا

سپند مضطرب و مجرم آرمیده خوش است

شد پریخانه چین خلوت اندیشه او

از ناز خشک آب بقاکرد فارغم

(۱) غم آتشین عذاران نه چنان برشت مارا

(۲) تن آهین و نفس گرم و دل رمیده خوش است

(۳) هر که را فکر سر زلف تو بر هم پیچید

(۴) شکر خداکه دیدن آن لعل آبدار

? ۱۶۰- کدام گزینه بر وزن بیت «دو ولایت که جسم و جان خوانند / بر سر هر دو شاه و والی باد» سروده شده است؟

نشود زنده نجند چه کند!

گه به سپاس آمد گل پیش خار

که از او چشم زهره شد روشن!

الاکه برفت نام بانگ

(۱) تن مرده که بر او برگذری

(۲) گل به سلام چمن آمد بهار

(۳) شب تاریک سرمه بود مگر

(۴) خون شد دل من ندیده کامی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۱۶۱ تا ۱۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سوالات ۱۶۱ تا ۱۷۰)

۱۶۱- تأثیر موسیقایی «موازن» در کدام گزینه برجسته‌تر و گوش نوازتر است؟

مبین به علم که آینه خودآرایی است

ماز کار افتاده‌ایم، از کار و بار ما مگویی

بهار خلد به خط دمیده می‌ماند

وز قناعت خفی فهم مدل تر

(۱) مگو ز عقل که دام فریب خودرأی است

(۲) ما ز تاب افتاده‌ایم، از آب و تاب ما مگویی

(۳) بهشت عدن به حسن رسیده می‌ماند

(۴) از مررت لطی فمنزل تر

دنیا همه ساجدند و مسجود یکی است
چرا ندهم؟ دهم جان در وصال
نهادم قدم بر سر کام خویش
وی جلالت منبع اسرار فیض
هم شرع خزینه در پناهت
وز درون فغان زبان برانگیزد

۲۴

۳۳

۴۲

۵۱

(الف) عالم همه عابدند و معبد یکی است
ب) چرا ننهم؟ نهم دل بر خیالت
ج) کشیدم قلم بر سر نام خویش
د) ای جمالت مطلع انسوار فیض
ه) هم عقل دویشه در رکابت
و) از برونم زبان فرو بندد

۱۶۳ - کدام بیت دارای آرایه «موازنہ» است و با بیت «رخ از ما تا به کی پنهان کند عید؟ / هلال آنک به ابرو می‌نماید» وزن یکسانی دارد؟

درد عشق تزو درد بی درمان
وجود رفت و همت همچنان هست
بدان آیت که جان را بنده دارد
خورند از برای گلی خارها

(۱) راه وصل تزو راه پراسیب
(۲) وجودی دارم از همت گدازان
(۳) بدان حجت که دل را زنده دارد
(۴) بنند از برای دلی بارها

۱۶۴ - نوع و معنی «را» در عبارت «چهاردهم صفر را به شهر سراب رسیدم». همانند کدام گزینه است؟

خنک آن کاو رمضان را به سزا برد به سر
بگویش که تنگ اندرآمد نبرد
مرغ بی هنگام را تیغ اجل گوید جواب
غیر از فریب هیچ نباشد سراب را

(۱) رمضان رفت و رهی دور گرفت اندر بر
(۲) اگر شب رسی روز را بازگرد
(۳) حرف بی جا غافلان را غوطه در خون می‌دهد
(۴) اسباب زندگی همه دام تحیر است

۱۶۵ - کدامیک از آثار، از نظر مختصات سبکی به ویژگی‌های متن زیر نزدیک است؟

و چون ابرهه را چشم بر عبدالطلب افتاد، حالی حرمت او را از تخت فرو آمد و بنیشت با عبدالطلب، او را گفت که یا پیر، حاجت خواه.
ابرهه چنان دانست که او حاجت خانه خواهد خواست، و به دلش اندرون بود که اگر حاجت خانه خواهد، بدو بخشد. پس عبدالطلب گفت که
دویست اشتر از آن من بیاورده‌اند، بفرمای تا اشترا من باز دهنند.»

۴) قابوس‌نامه

۳) التفہیم

۲) کشف‌المحجب

۱) تاریخ بیهقی

۱۶۶ - در ابیات زیر از نمونه‌های شعری سبک خراسانی، کدام «ویژگی‌های فکری» یافت نمی‌شود؟

تا می خروم امروز، که وقت طرب ماست
غم نیست و گر هست نصیب دل اعداست»
(ب) محسوس و عینی بودن توصیفات
(د) حاکم بودن روح حمامه
(ه) سادگی فکر و کلام

«ساقی، تو بده باده و مطرب تو بزن رود
می هست و درم هست و بت لاله رخان هست
(الف) غلبة روح شادی و نشاط و خوش‌باشی
(ج) زمینی بودن معشوق
(ه) سادگی اشعار پندآموز و اندرزگونه

۴) هـ و

۳) ج - د

۲) د - ه

۱) الف - ب

۱۶۷ - سبک کدام عبارت متفاوت است؟

(۱) نیت را اندر کارها سلطان عظیم است و برهان صدق؛ که بنده به یک نیت از حکمی به حکم دیگر شود، بی از آن که بر ظاهرش هیچ تأثیر پذیدار آید.
(۲) پس این حجاب وی را در عالم مزاجش افتاده است به تعق طبایع بدو و به تصرف عقل اندر او، تا لاجرم به جهله بستنده‌کار شده است و مر حجاب خود را از حق به جان خربیدار.

(۳) از وی یاری خواست. یاری کرد تا کار نیکو شد. بعد از آن هزار درم وام خواست، گروگان طلبید، گفت گروگان ندارم. گفت نشابور مرا ده. نشابور بدو داد.
(۴) سرای ما گذرنده است و احوال ما اندر او عاریت و نفیس‌های ما به شمار و کاهله ما ظاهر. پس عمارت سرای فانی از جهل باشد، و اعتماد بر حال عاریتی از بلله.

- ۱۶۸- براساس تقسیم‌بندی بهار و با توجه به دوره‌های تاریخی، نثر فنی در فاصله چه سال‌هایی رواج و غلبه داشته است؟

(۲) ۵۵۰ تا ۶۱۶ ه. ق

(۳) ۴۵۰ تا ۷۲۰ ه. ق

(۱) ۱۲۰۰ تا ۱۴۰۰ ه. ق

(۳) ۴۵۰ تا ۵۵۰ ه. ق

- ۱۶۹- همه بیت‌های کدام گزینه با بیت «کی رفته‌ای ز دل که تمّا کنم تو را؟ / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟» تناسب معنایی دارند؟

هم‌چو ماه عید مردم جست‌وجویم می‌کنند
گرچه به شخص غایبی در نظری مقابلم
بس که حیران می‌مانندم وهم در سیمای تو
یار ما غایب است و در نظر است
نتوانم که حکایت کنم ال‌آ به حضور

(۴) الف - ه

(۳) ج - ه

الف) گرچه بی‌قدرم، ولی از دیده چون غایب شوم

ب) معرفت قدیم را بعد حجاب کی شود

ج) چون تو حاضر می‌شوی من غایب از خود می‌شوم

د) مسا پراکن دگان مجموعیم

ه) آن‌چه در غیبت ای دوست به من می‌گذرد

(۱) الف - ب

- ۱۷۰- کدام گزینه با ایات زیر تناسب معنایی بیشتری دارد؟

شو، خطر کن ز کام شیر بجوی
یا چو مردانست مرگ رویارویی
شهی که افسر زیبن بر آسمان ساید
اگر دستت دهد، او را دهی با خاک یکسانی
کاه چون بی‌دانه گردد، خرج آب و گل شود
گر زیر خاک باشد، بالای آسمان است

«مهتری گربه کام شیر در است

یا بزرگی و عز و نعمت و جاه

(۱) درون خاک بخسبد چو ز در آخر کار

(۲) کسی بر آسمان گرساند از ره تعظیم

(۳) هر که غافل شد ز معنی، عاقبت باطل شود

(۴) از جویبار همت، تخمی که آب گیرد

علوم و فنون ادبی ۲ (سوالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

- ۱۷۱- در کدام گزینه هر دو نوع «استعاره مصّرّحه و مکنیه» وجود دارد؟

اعتماد دل به زلف دلسستان خود مکن
که مجnoon آهوان را کرد رام آهسته آهسته
از حیات حاده‌انی خضر را قسمت دمی است
گر شود عالم نگارستان، نگار من یکی است

(۱) هر چه می‌آید به دست پادستان، می‌رود

(۲) ز تدبیر جنون پخته کار عقل می‌آید

(۳) رفته و آینده اهل حال را منظور نیست

(۴) جوش گل غافل نمی‌سازد مرا زان گلزار

- ۱۷۲- در همه گزینه‌ها «اضافه استعاری» وجود دارد؛ به جز.....

رنگ از چهره یاقوت تواند بردن
گر دلت خواهد، به لعل آبدار خویشن
سایه سروم به روی جویبار افتاده‌ام
نیست آسان سنگ را لعل بدخشان ساختن

(۱) سخن آن است که چون پرده ز رخسار کشد

(۲) می‌توانی آتش شوق مرا خاموش کرد

(۳) نیست دستی بر عنان عمر پیچیدن مرا

(۴) می‌چکد جای عرق خون از جبین آفتاب

- ۱۷۳- تعداد «استعاره مصّرّحه» در کدام بیت کم‌تر است؟

چون سرو و به سرو برم و زهره
در دو بادام و دو مرجان تو درد است و شفا
بادام تو پسته‌وار پر خون چون است
تابه کی خنده زند لعل تو بر مروارید؟

(۱) چون سرو و به سرو برم و زهره

(۲) در دو زنجیر و دو گلنار تو بیم است و امید

(۳) آن نرگس مخمور تو گلگون چون است

(۴) ای تو را تعییه در تگ شکر مروارید

- ۱۷۴- مکتب وقوع در چه قرنی ظهور کرد و رواج یافت؟

(۲) قرن دهم

(۴) قرن هشتم

(۱) قرن یازدهم

(۳) قرن نهم

«سیک شعش، حدّ واسط سیک دوره عراقی، و دوّه بعد، یعنی سیک هندی، است و واقعه‌گاره، شاخصه اصلی، آن است.»

وز خی سالات طبع سجانی
مه ن ش امزاده ثانی
می توان شمع ز آینه من روشن کرد
تابه کی خواهی از آن زینت پیراهن کرد
خیمه لیلی است پنداری حباب زنده رود
هر رگ باری که برخیزد ز آب زنده رود
چیزی که نیست صحبت یاران جانی است
کان یار باقی است و خود این جمله فانی است

- ۱) محتشم این زمان قلم بردار
به رسانی لادش بنگار

۲) سینه را ز نمد فقر اگر بنمایم
چاک را هم چو قفس جزو بدن ساز کلیم

۳) موج، مجنون عنان از دست بیرون رفته‌ای است
چشم بیدار و دل زنده است صائب گوهرش

۴) می هست و اعتدال هوا هست و سبزه هست
پاری به دست آر موافق تو وحشیان

۱۷۶- شخصیت ادبی معرفی شده در عبارت زیر، در چه قرنی می‌زیست؟

«از ویزگی های عتمده شعرش، مضمون های پیچیده و استعاره های رنگین، خیال انگیز و سرشار از ابهام و تختیل های رمزآمیز شاعرانه است.»

- ۱) دوازدهم ۲) یازدهم ۳) دهم ۴) نهم

است؟

گنج حق را می نجیوی در دل ویران چرا؟!
همخوی خویش کرده است آن باده خوی ما را
که غرقه کرد چو خورشید، نور سبحانت
که صد هزار رحمت پر چشم هات باد

- ۱) هر کجا ویران بود آن کجا امید گنج هست
  - ۲) گر خوی ما ندانی از لطف باده واجو
  - ۳) شاعر روی تو پوشیده کرد صورت تو
  - ۴) وان جمله چشم ها شده حیران چشم تو

خمش که بس است این چه آفتی چه بلایی
چو پیر گشتم از آغاز بنده کرد مرا
که بیم، آب کند سنج های خارا را
کس که قامت حان، بافت اوست کاهما، صلاست

- (۱) بگفتمت چه کس است این؟ بگفتیم هوس است این
  - (۲) غلام پیر شود خواجه‌اش کند آزاد
  - (۳) چو موج پست شود کوه‌ها و بحر شود
  - (۴) کس، که جهه داد، دید اوست اها، خرد

تابه چه شیوه‌ها تو را من ز خدا بخواستم
آب حیات از عشق تو در جوی جویان می‌رود
ای جان بی‌آرام رو کان یار خلوت خواه شد
د. حلقة سه‌مداد، تهم محابان: احلا ها

- ۱) هر شب و هر سحر تو را من به دعا بخواستم

۲) سودای تو در جوی جان چون آب حیوان می‌رود

۳) ساقی به سوی جام رو ای پاسبان برم بام رو

۴) اه طارا: قدس، اعشقت فندهه با ها

لشن خماری بیش نیست» تناسب معنای ندارد؟ از هستی ما به نیستی یک نفس است کاین عالم یادگار بسیار کس است فارغ منشین تمام بردار و برو فرمان آید که جمله بگذار و برو آب چشم قوت او را بشکست بگرفت مرا خاک سرکوی تو دست از پیکر هر گذشته‌ای آثاری است از دوی خرد حوصله دلدادی است

- کدام رباعی با بیت «لله و گل زخمی خمیازه‌اند / عی

۱) غم خوردن این جهان فانی هوس است

نیکویی کن اگر تو را دسترس است

۲) ره بس دور است توشه بردار و برو

تا چند کنی جمع که تا چشم زنی

۳) هجرت به دلم چو آتشی در پیوست

چون خواستیم از یاد غمت گشتن مست

۴) هر ذره که در وادی و در کهنساری است

وبن صورت‌ها که بر در و دیواری است

زبان عربی (اختصاصی)

■■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (١٨٥ - ١٨١):

١٨١- (يا أيها الرسول لا يحزنك الذين يسارعون في الكفر).

(١) ای پیامبر، کسانی که در کفر شتاب میورزند، تو را ناراحت نکندا!

(٢) ای پیغمبر، از کسانی که در ناسپاسی شتاب میکنند، اندوهگین مباش!

(٣) ای پیامبر، نباید تو را اندوهگین کند این که برخی در ناسپاسی شتاب میکنند!

(٤) ای فرستاده ما؛ آنانی که در کفر شتاب میورزند، نباید باعث ناراحتی تو شوند!

١٨٢- «كان الإنسان في قديم الزمان يستفید من النفط كوقود و يعالج بها المرضي الجلدية»:

(١) انسان در زمان باستان از سوخت نفتی استفاده و با کمک آن بیماران پوستی را معالجه میکردا!

(٢) انسان در زمان قدیم از نفت به عنوان سوخت استفاده میکرد و بیماران پوستی را با آن درمان میکردا!

(٣) انسان زمان قدیم از نفت به عنوان سوخت استفاده میکرد و با آن بیماری‌های پوستی را درمان میکردا!

(٤) انسان در گذشته از سوخت فسیلی مانند نفت استفاده و بیماری‌های پوستی خود را با آن معالجه میکردا!

١٨٣- «إن الحصول على النفط الموجود في طبقات الأرض ليس بأمر سهل و يتطلب جهداً كبيراً»:

(١) رسیدن به نفت موجود در لایه‌های زمین آسان نبوده است و مستلزم تلاش زیاد است!

(٢) رسیدن به نفت موجود در لایه‌های زمینی امر ساده‌ای نیست و مستلزم تلاش‌های فراوانی است!

(٣) دستیابی به نفت موجود در لایه‌های زیرین زمین ساده نیست و تلاش‌های زیادی را می‌طلبد!

(٤) دستیابی به نفت موجود در لایه‌های زمین، امر ساده‌ای نیست و تلاش فراوانی را می‌طلبد!

١٨٤- عین الخطأ:

(١) إننا مكلّفون بعمان الأرض! ما به آبادسازی زمین مكّلّف هستيم!

(٢) أكثّش حق نفطي في محافظتنا! در استان ما يك ميدان نفتی كشف شده است!

(٣) يُسّبب السُّبُّ العداوة فاحتبُّوه!: دشنام دادن باعث دشمنی می‌شود، پس از آن دوری کردن!

(٤) الفهم أفضل شيء يعطيه الله لأحد!: فهم، برترین چیزی است که خداوند به کسی ارزانی می‌دارد!

١٨٥- «خداوند رحم نمی‌کند به کسی که به مردم رحم نمی‌کند!»؛ عین الصحيح:

(١) لا رحم الله من لا يرحم الناس!

(٢) من لا يرحم الناس فالله لا يرحمه!

(٣) لن يرحم الله من لم يرحم الناس!

■■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (١٩٠ - ١٨٦):

١٨٦- «خذوا الحق من أهل الباطل وكونوا نقاد الكلام!»؛ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي:

(١) خذوا: فعل أمر - للجمع المذكر المخاطب - متعدّ / فعل مع فاعله و الجملة فعلية

(٢) أهل: اسم - مفرد مذكر (جمعه: الأهالي) - معرب / مجرور بحرف الجرّ

(٣) الباطل: مفرد مذكر - اسم فاعل من فعل مجرّد ثلاثي / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

(٤) نقاد: مفرد مذكر - اسم مبالغة - معرب / خبر «كان» و منصوب بالفتحة

١٨٧- عین الخطأ عن «البئر»:

(١) حفرة تحفر داخل الأرض!

(٣) مفرد مؤنث و جمعها «الآبار»!

(٢) لا يُستخرج منها إلا الماء!

(٤) قد يكون طولها مئات الأمتار!

١٨٨- عین ما فيه الأفعال المجهولة أكثر:

(١) إن الله يحبّ الذين يقاتلون في سبيله و يدافعون عن الحق!

(٢) إن الناس خلقوا جمِيعاً من طينة و الفضل لمن يحسن عمله!

(٣) يجب أن لا ترمي الأوراق التي كتب عليها اسم الله على الأرض!

(٤) تُستخدم الآلات الزراعية في المزارع لأنها تسهل عمل الفلاحين!

- ۱۸۹- عین «لا» تختلف عن البقية:
- (۱) لا ثمّيتوا القلوب بالمعاصي!
  - (۲) لا تغضب لأنّ الغضب مفسدة!
  - (۳) لا تسبّوا الناس فتكتسّبوا العدواة بينهم!
- ۱۹۰- عین الخطأ (عن الحروف المشبهة بالفعل):
- (۱) كأنّ هذان الطالبان قد أصيّا بفiroس كورونا!
  - (۲) إنّ العداون نارٌ يجب أن تُطفأ بسرعة!
  - (۳) ألا تعلم أنّ رئنا بكل شيء عليه؟!

تاریخ

- ۱۹۱- تحول چشمگیر شعر و ادب فارسی که «نهضت بازگشت ادبی» نام گرفت، در دوره کدام سلسله پدید آمد؟
- (۱) صفویه
  - (۲) افشاریه
  - (۳) زندیه
  - (۴) قاجاریه
- ۱۹۲- روس‌ها پس از تسخیر مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای مازندران، کدام عهدنامه را بر حکومت قاجار تحمیل کردند؟
- (۱) گلستان
  - (۲) آخال
  - (۳) ترکمانچای
  - (۴) پاریس
- ۱۹۳- کدام گزینه، از اقدامات پتر کبیر برای وارد کردن روسیه به مسابقه استعمار نبود؟
- (۱) تقویت ارتش به ویژه نیروی دریایی
  - (۲) استخدام کارشناسان اروپایی
  - (۳) سپردن زمام امور به حکومت مشروطه
  - (۴) تأسیس مدارس و دانشگاه‌های جدید
- ۱۹۴- کدام یک از تحولات زیر، در دوره سلطنت فتحعلی شاه قاجار به وقوع پیوست؟
- (۱) تنش‌هایی میان دو کشور ایران و عثمانی بروز کرد.
  - (۲) قائم‌مقام فراهانی، از مقام وزارت برکنار و کشته شد.
  - (۳) دولت انگلیس از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان حمایت کرد.
  - (۴) امتیاز تأسیس یک واحد نظامی حرفه‌ای با عنوان بریگاد فرقاً به روسیه واگذار شد.
- ۱۹۵- موارد «الف»، «ب» و «ج»، به ترتیب مربوط به کدام عهدنامه‌ها و قراردادهای ایران در زمان حکومت قاجار می‌باشند؟
- الف) مناطقی از سیستان و بلوچستان از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان شد.
  - ب) ایران متعهد گردید که به اتباع روسیه، حق مصنوبیت قضایی (کاپیتو ولاسیون) بدهد.
  - ج) ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای مازندران محروم شد.
- (۱) گل‌اسمیت - گلستان - ترکمانچای
  - (۲) پاریس - گلستان - گلستان
  - (۳) پاریس - ترکمانچای - ترکمانچای
- ۱۹۶- نشریات از کدام طریق، تأثیرات فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی زیادی بر جامعه ایرانی نهادند؟
- (۱) توسعه نشریات تخصصی
  - (۲) نمایندگی احزاب و گروه‌ها
  - (۳) آگاهی‌بخشی عمومی
  - (۴) تشویق به سوادآموزی
- ۱۹۷- کدام گزینه، «محمدحسن خان اعتمادالسلطنه» را به درستی معرفی می‌کند؟
- (۱) با این‌که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.
  - (۲) از نخستین تاریخ‌نگاران غیردرباری ایران در عصر سلطنت ناصرالدین شاه قاجار بود.
  - (۳) یکی از پیشکامان انتقاد به تملق و متكلّف‌نویسی در تاریخ‌نگاری ایران بود.
  - (۴) گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.
- ۱۹۸- اولین روزنامه در ایران به دست یکی از دانشجویان ایرانی اعزام شده به کدام کشور، چاپ شد؟
- (۱) فرانسه
  - (۲) انگلستان
  - (۳) اتریش
  - (۴) آلمان
- ۱۹۹- شکل‌گیری اولیه «مکتب نقاشی شیراز» در زمان کدام حکومت بوده است؟
- (۱) صفویه
  - (۲) زندیه
  - (۳) مغولان
  - (۴) تیموریان
- ۲۰۰- کدام گزینه، یکی از چهار اداره یا وزارتخانه قدیمی اوایل عصر قاجار به شمار می‌رفت؟
- (۱) پست و تلگراف
  - (۲) داخله
  - (۳) امور خارجه
  - (۴) معارف

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (تاریخ (۱)، شماره ۲۰۱ تا ۲۱۰) و زوج درس ۲ (تاریخ (۲)، شماره ۲۱۱ تا ۲۲۰) را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

(سؤالات ۱۰۰ تا ۱۲۰)

- ۲۰۱- براساس باورهای کهن ایرانی، کدام ایزد، ایزد پیمان و قانون و پشتیبان نظم اجتماعی بود؟
- (۱) مهر (۲) آناهیتا (۳) اهوره‌مزدا (۴) بهرام
- ۲۰۲- مهم‌ترین منابع دست اول برای اطلاع از نظام حکومتی و تشکیلات اداری دوره هخامنشی در کدام گزینه به درستی بیان شده‌اند؟
- (۱) سنگنوشته‌ها و لوح‌های گلی هخامنشی - نوشته‌های مورخان یونانی عهد باستان
 (۲) سالنامه‌های آشوری - نوشته‌های مورخان یونانی عهد باستان
 (۳) سنگنوشته‌ها و لوح‌های گلی هخامنشی - سالنامه‌های آشوری
 (۴) بقایای بنای‌های تخت جمشید - تورات کتاب دینی یهودیان
- ۲۰۳- بهرام چوبین سردار مشهور ساسانیان، با پشتیبانی بزرگان علیه کدام پادشاه سر به شورش برداشت و او را از قدرت برکنار نمود؟
- (۱) خسروپرویز (۲) خسروانوشیروان (۳) یزدگرد سوم (۴) هرمز چهارم
- ۲۰۴- پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، به کدام اقدام دست زدند؟
- (۱) حکومت‌های موروژی محلی را سرنگون کردند و نیروی ویژه ده هزار نفری به نام سپاه جاویدان تشکیل دادند.
 (۲) همانند پادشاهان هخامنشی ادعای کردند که بنا به خواست اهوره‌مزدا به مقام شاهی رسیده و حکومت آنان مورد تأیید او است.
 (۳) سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و تشکیلات اداری (دیوان‌سالاری) را انسجام و نظم بخشیدند.
 (۴) مناطق مختلف کشور به ویژه نواحی شمالی، مرکزی و شرقی آن را تحت نظارت و سلطه مستقیم خود قرار دادند.
- ۲۰۵- به ترتیب بیان کنید دو مین پایتخت اشکانیان در حوالی کدام شهر امروزی قرار داشت و یونانیان آن را چه می‌نامیدند؟
- (۱) بغداد - صدر روازه (۲) دامغان - تیسفون (۳) بغداد - هکائمه‌پولس (۴) دامغان - هکائمه‌پولس
- ۲۰۶- به ترتیب «دلیل توانمندی سواره‌نظام اشکانی» و «مهم‌ترین جنگ‌افزارهای سپاه اشکانی» در کدام گزینه به درستی بیان شده‌اند؟
- (۱) پیشینه صحراء‌گردی آنان - تیر و کمان و نیزه
 (۲) تجهیز سواره‌نظام سنگین اسلحه به زره و کلاه خود - شمشیر، سپر و زوبین
 (۳) استفاده از فیل در جنگ‌ها - تیر و کمان و نیزه
 (۴) استفاده از صدای طبل در آغاز حملات سپاه اشکانی - شمشیر، سپر و زوبین
- ۲۰۷- در تقسیم‌بندی اجتماعی سه‌گانه جامعه آربایی (بیش از تشکیل حکومت) که بر پایه شغل و پیشه افراد بود و میراث مشترک آرباییان هند و ایرانی به شمار می‌رفت، کدام قشر در جایگاه بالاتری قرار داشت؟
- (۱) خانواده شاهی و خاندان‌های حکومتگر
 (۲) روحا نیان، پس از ظهور زرتشت
 (۳) نظامیان، به دلیل فتوحات هیچ گروهی بر گروه دیگر برتری و امتیاز خاصی نداشت.
- ۲۰۸- کدام امپراتور روم، در جنگ با شاپور اول ساسانی کشته شد؟
- (۱) کنستانتین (۲) گردیانوس (۳) والریانوس (۴) اکتاویان
- ۲۰۹- عکس العمل موبدان زرتشتی دوره ساسانی در مقابل نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم چه بود؟
- (۱) این تفاوت‌ها و تمایزها را برای نظم و ثبات کشور خطرناک می‌دانستند و برای اصلاح آن تلاش می‌کردند.
 (۲) از ترس شاه، در مقابل نابرابری‌ها و تبعیض‌ها سکوت می‌کردند.
 (۳) پس از ظهور مزدک، به جنبش وی که علیه این نابرابری‌ها بود، پیوستند.
 (۴) مدافعان نابرابری‌ها بودند و وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها و تمایزها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است.
- ۲۱۰- منظور از «گاهنبارها» کدام یک از آیین‌های باستانی ایران می‌باشد؟
- (۱) مراسم ویژه‌ای که برای آرامش ارواح درگذشتلگان، در برخی از جشن‌ها انجام می‌شد.
 (۲) جشن‌های نوروز، مهرگان و سده که از مشهورترین جشن‌های ایران باستان به شمار می‌روند.
 (۳) شش جشن که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلفت، در شش وقت معین از ماههای سال برگزار می‌شد.
 (۴) تمام جشن‌های گوناگون ایرانیان باستان که پیوند تنگاتنگی با باورهای دینی و زندگی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مردم ایران داشت.

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سؤالات ۱۱ تا ۲۰)

- سلطان غزنوی برای اداره قلمرو رو به توسعه خود، بسیاری از دیوان سالاران کدام سلسله پیش از خود را به خدمت گرفتند؟

- (۱) صفاریان   (۲) سامانیان   (۳) آل بویه   (۴) آل زیار

- کدام گزینه، از اقدامات خلیفه در حق طغول سلجوقی پس از فتح بغداد و معرفی خود به عنوان منجی خلافت، نیست؟

- (۱) حکومت ایران و عراق را به او بخشید.
(۲) دستور داد که نام وی را در خطبه بخوانند.
(۳) فرزند طغول را ولیعهد خود کرد.
(۴) به او لقب «سلطان رکن الدوله» را داد.

- کدام بخش شهرها و به کدام دلیل، در دوره سلجوقی گسترش بیشتری یافت؟

- (۱) شارستان - وجود نهادهای اداری و اهمیت سیاسی و اقتصادی
(۲) ریض - وجود نهادهای اداری و اهمیت سیاسی و اقتصادی
(۳) رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها
(۴) شارستان - رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها

- کدام گزاره‌ها درباره حمله مغول به ایران، درست است؟

(الف) بیشتر اقوامی که زیر فرمان چنگیز بودند، از نظر فرهنگی و تمدنی، دارای پیشینه مهمی بودند.

(ب) بهانه چنگیز برای حمله به ایران، کشتار بازرگانان اعزامی خود در شهر مرزی اترار بود.

(ج) موج اول حمله مغول، چهار سال طول کشید و کشتار جمعیت و ویرانی شهرها را در سراسر ایران به دنبال داشت.

(د) در زمان موج دوم هجوم مغول، منغوق آن نوه چنگیز بر مغولان فرمانروایی می‌کرد.

- (۱) الف - ب - ج   (۲) الف - ج - د   (۳) ب - ج   (۴) ب - د

- بسیاری از دانشمندان متواری در برابر هجوم مغول، پس از بازگشت به ایران در کدام مرکز علمی به فعالیت پرداختند؟

- (۱) رصدخانه سمرقند   (۲) شنب غازان   (۳) رصدخانه مراغه   (۴) کتابخانه هرات

- کدام مورد، از ویژگی‌های شاهنامه مشهور باستانی است؟

- (۱) فاخرترین نمونه شعر فارسی در عصر تیموری است.
(۲) با تشویق و حمایت امیر علی‌شیر نوازی، تهیه شد.
(۳) به دستور نوه چنگیز خوشنویسی و مصور شد.

- کدام یک از فرمانروایان عصر ایلخانی و تیموری، مذهب شیعه را پذیرفت؟

- (۱) تیمور   (۲) غازان   (۳) شاهرخ   (۴) ایلخان

- تیمور با هنرمندان و صنعتگران شهرهایی که فتح می‌کرد، چگونه رفتار می‌کرد؟

- (۱) در همان شهر برای آنان مراکز علمی و فرهنگی دایر می‌کرد.
(۲) آنان را به سمرقند می‌فرستاد.
(۳) از آن‌ها برای آبادانی تمام نقاط کشور استفاده می‌کرد.
(۴) دستور قتل همه آنان را صادر می‌کرد.

- کدام عبارت درباره اقدامات «محمود» مؤسس سلسله غزنویان، درست است؟

- (۱) کتابخانه مهم شهر بغداد را به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی به آتش کشید.
(۲) همچون بسیاری از فرمانروایان عصر خود در پی کسب حمایت خلیفه عباسی برآمد.
(۳) پس از تأسیس حکومت غزنوی، به تدریج بر خراسان و تمامی قلمرو سامانیان سلطه یافت.
(۴) نوه سبکتگین و سپهسالار سامانیان در خراسان بود که در غزنه حکومتی مستقل تأسیس کرد.

- کدام اسامی به ترتیب، جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

از ایلخانان دوره نامسلمانی مغولان	(الف)
فرزند او، آخرین ایلخان مغول بود.	(ب)
پایتخت آخرین ایلخانان	(ج)

(۱) هولاکو - الجایتو - سلطانیه

(۲) غازان - ابوسعید - مراغه

(۳) هولاکو - ابوسعید - سلطانیه

(۴) غازان - الجایتو - مراغه

- کدام گزینه به شهرهایی که نقش مهمی در اقتصاد و تجارت جهانی دارند، اشاره می‌کند؟

- (۱) جهان شهر   (۲) کلان شهر   (۳) مگالاپلیس   (۴) شهرهای اقماری

۲۲۲- در چه قرونی، مهاجرت از روستاها به شهرها در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی رخ داد؟

- (۱) سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم
- (۲) نیمه اول قرن نوزدهم و اوخر قرن بیستم
- (۳) سده هجدهم و نیمه اول قرن نوزدهم
- (۴) سده نوزدهم و اوخر قرن بیستم

۲۲۳- تعریف «مگاسیتی» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) شهرهای بالای ۵ میلیون نفر جمعیت
- (۲) شهرهای بالای ۱۰ میلیون نفر جمعیت
- (۳) شهرهای بالای ۱۵ میلیون نفر جمعیت
- (۴) شهرهای بالای ۲۰ میلیون نفر جمعیت

۲۲۴- کدام گزینه به تعریف دائم نفوذ اشاره دارد؟

- (۱) بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.
- (۲) حداقل جمعیتی که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از سکونتگاه دارند.
- (۳) کمترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.
- (۴) حداکثر جمعیتی که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از سکونتگاه دارند.

۲۲۵- از چه سالی روند شهرنشینی در ایران سرعت گرفت؟

۱۳۵۰ (۴)	۱۳۳۵ (۳)	۱۳۶۰ (۲)	۱۳۲۰ (۱)

۲۲۶- مردم از چه طریقی بر کار نهادهای مدیریتی شهرها و روستاها نظارت می کنند؟

- (۱) وزارت کشور
- (۲) شهرداری ها و دهیاری ها
- (۳) وزارت راه و شهرسازی
- (۴) نمایندگان در شوراهای اسلامی

۲۲۷- کدام عبارت ها در مورد روستاها به درستی بیان شده اند؟

(الف) درصد فقر در جهان، مربوط به نواحی روستایی است.

(ب) روستاییان عمدهاً محصولات کشاورزی را با قیمت بسیار زیاد به واسطه ها می فروشنند.

(ج) در گذشته، توسعه کشاورزی و دامداری، مهم ترین عامل توسعه روستایی محسوب می شد.

(د) ۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی روستایی زندگی می کنند.

۴ ج - ۴	۳ الف - ۵	۲ ب - ۲	۱ الف - ب

۲۲۸- فقر شهری باعث چه مسائلی می شود؟

- (۱) بیکاری - مسکن نامناسب
- (۲) طلاق - جرم
- (۳) حاشیه نشینی - درآمد کم
- (۴) سرقت - زاغه نشینی

۲۲۹- در کدام گزینه، دو مورد از ارکان تحقق روستای پایدار به درستی بیان شده است؟

- (۱) محیط زیست - اجتماعی و فرهنگی
- (۲) انسان - فعالیت اقتصادی
- (۳) فعالیت انسان - فضای جغرافیایی
- (۴) فضای جغرافیایی - اقتصادی

۲۳۰- کدام گزینه جای خالی زیر را در رابطه با تعریف «آمایش سرزمین» به درستی تکمیل می کند؟

«سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و .....، فعالیت ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.»

(۱) توجه به حفظ محیط زیست در یک کشور

(۲) توجه به عدالت در توسعه یک استان

(۳) توجه به ظرفیت ها و توانمندی های همه مناطق

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۲۳۱ تا ۲۴۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲، شماره ۲۴۱ تا ۲۵۰) فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۲۳۱ تا ۲۴۰)

۲۳۱- کدام گزینه به استان های کم جمعیت در ایران اشاره دارد؟

- (۱) ایلام - خراسان شمالی - خوزستان
- (۲) سمنان - بیزد - ایلام

- (۳) یزد - مرکزی - سیستان و بلوچستان

- (۴) کرمان - خراسان جنوبی - بوشهر

۲۳۲- کشور لیبان دارای جمعیت ۶۰,۰۰۰,۰۰۰، میزان موالید ۷,۰۰۰,۰۰۰ و مرگ ۱,۰۰۰,۰۰۰ است. براساس قانون ۷۰ در چند سال آینده،

جمعیت این کشور دو برابر می شود؟

- (۱) ۱۰

- (۲) ۶

- (۳) ۷

- (۴) ۵

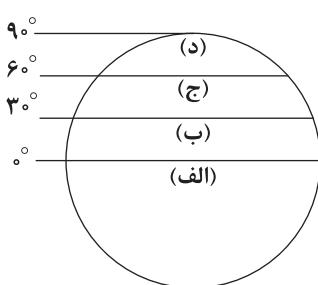
- ۲۳۳- مهم‌ترین مانع بر سر راه توسعه اقتصادی ایران در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- (۱) واردات کالاهای خارجی به ایران
  - (۲) صادرات از روستا به شهر
  - (۳) حرکت هرم سنی به سمت کوهنسلی و سالمندی
  - (۴) کدام استان‌های ایران به غیر از تهران، بیشترین سهم مهاجرپذیری طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۰ را از آن خود کرده‌اند؟
- ۲۳۴- کدام گزینه به ترتیب مربوط به تقسیمات سیاسی «گئو» و «ویس» است؟
- (۱) قزوین - مرکزی
  - (۲) اصفهان - خراسان رضوی
  - (۳) قم - همدان
  - (۴) زنجان - اردبیل
- ۲۳۵- چرا شاه عباس تعدادی از قبایل گرد را به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد؟
- (۱) حفظ مرزهای شمالی
  - (۲) خشک شدن منابع آب
  - (۳) جنگهای داخلی
  - (۴) شورش و قحطی
- ۲۳۶- کدام گزینه به ترتیب مربوط به تقسیمات سیاسی «گئو» و «ویس» است؟
- (۱) زندگی در یک شهر - زندگی در یک ایالت
  - (۲) یک سرزمین کوچک و متوسط - یک سرزمین بزرگ
  - (۳) زندگی در یک ایالت - زندگی در یک شهر
- ۲۳۷- در کدام گزینه به ترتیب تعداد «شهرها در عصر هخامنشیان»، «بخش‌ها در دوره سلوکیان» و «ایالات در زمان عباسیان» به درستی بیان شده است؟
- (۱) ۲۰ شهر - ۶۲ بخش - ۳۰ ایالت
  - (۲) ۲۰ شهر - ۷۲ بخش - ۳۱ ایالت
  - (۳) ۳۰ شهر - ۶۲ بخش - ۳۱ ایالت
  - (۴) کدام گزینه تقسیمات کشوری در زمان صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه را به درستی بیان کرده است؟
- ۲۳۸- ایالت - استان - شهرستان - دهستان
- (۱) ایالت - استان - شهرستان - دهستان
  - (۲) سرزمین - ولایت - بلوک - خوره
  - (۳) ایالت - ولایت - بلوک - قصبه
  - (۴) سرزمین - خوره - تسوگ - رستاک
- ۲۳۹- در سال ۱۳۱۶، ایران به ..... استان که نام هر استان یک ..... بود و ..... شهرستان تقسیم شد.
- (۱) ۲۰ - حرف - ۵۹
  - (۲) ۲۰ - عدد - ۴۹
  - (۳) ۱۰ - حرف - ۵۹
  - (۴) ۱۰ - عدد - ۴۹
- ۲۴۰- متناسب با ..... و ..... تقسیمات سیاسی در یک کشور تغییر می‌کند.
- (۱) نوع عرضه خدمات - تأمین نیازهای مردم
  - (۲) موقعیت - زمان
  - (۳) عوامل سیاسی - اقتصادی
  - (۴) عوامل طبیعی - نیازهای مردم

جغرافیا (۲) (سؤالات ۱۴۱ تا ۲۵۰)

زوج درس ۲

۲۴۱- به ترتیب «استخراج معادن»، «صيد ماهی» و «حمل و نقل»، مربوط به کدام نوع از فعالیت‌های اقتصادی هستند؟

- (۱) دوم - دوم - چهارم
  - (۲) دوم - اول - سوم
  - (۳) اول - دوم - چهارم
  - (۴) اول - اول - سوم
- ۲۴۲- کدام کشورها از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز در زمینه تولید برق به خودکفایی رسیدند؟
- (۱) ژاپن - اندونزی
  - (۲) فیلیپین - پاکستان
  - (۳) هند - ژاپن
  - (۴) چین - هند
- ۲۴۳- با توجه به شکل زیر، مزارع پلاتنتیشن در کدام قسمت جهان قرار دارند؟

- (۱) الف
- (۲) ب
- (۳) ج
- (۴) د

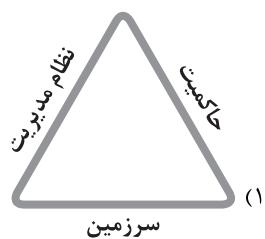
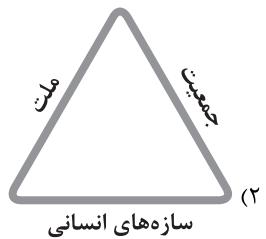
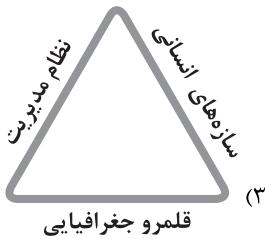
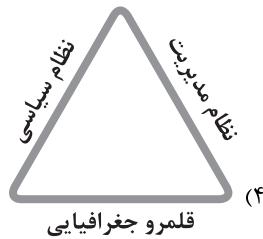
- ۲۴۴- کدام کشورها در اروپای شرقی از نواحی صنعتی مهم در جهان هستند؟
- (۱) استونی و لیتوانی
  - (۲) اوکراین و آذربایجان
  - (۳) جمهوری‌های چک و لهستان
  - (۴) روسیه و قزاقستان

۲۴۵- کدام گزینه از خصوصیات کشورهای پیرامون در نظام سرمایه‌داری جهانی است؟

- (۱) از نظر درآمد و ثروت بالاترین موقعیت را دارند.
- (۲) عمدها تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.
- (۳) دارای فناوری بالا و نیروی ماهر و متخصص و زیرساخت‌های مناسب هستند.
- (۴) ساختار اجتماعی و اقتصادی آن‌ها کلاً دچار تحولات صنعتی و فناورانه شده است.

- ۲۴۶- کدام گزینه مربوط به موقعیت جغرافیایی کشورهای اتحادیه منطقه‌ای «اکو» است؟
- (۱) آسیای غربی   (۲) آسیای جنوب شرقی
 (۳) آسیای شمالی   (۴) آسیای جنوبی
- ۲۴۷- کدام کشورها از مهم‌ترین مراکز داماداری تجاری در جهان هستند؟
- (۱) کوبا - پرو   (۲) ایران - استرالیا
 (۳) آرژانتین - بزریل   (۴) کانادا - زلاندنو

- ۲۴۸- در کدام گزینه، ارکان ناحیه سیاسی به درستی ذکر شده است؟
- ۲۴۹- به ترتیب «چین»، «فشم»، «اتحادیه اروپا» مربوط به کدام نوع از نواحی سیاسی در جهان هستند؟
- (۱) فراملی - ملی - فراملی   (۲) ملی - فراملی - فراملی
 (۳) فرمولی - فراملی - فرمولی   (۴) فرمولی - فراملی - ملی
- ۲۵۰- کدام گزینه در مورد موقعیت شبه‌جزیره کریمه درست است؟
- (۱) شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین   (۲) شمال دریای سیاه و شرق روسیه
 (۳) جنوب دریای سیاه و شمال اوکراین   (۴) جنوب دریای سیاه و جنوب اوکراین

جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسی (۳)

- ۲۵۱- هر عبارت به ترتیب علت، معنا یا مفهوم، پیامد کدام گزینه است؟
- تعارض در ذخیره دانشی جوامع
  - از دید یک فرد غریب به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند.
  - اهمیت بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی
  - (۱) رواج تعاریفِ متفاوت و گاه متضادی از علم در میان جوامع - عادت‌زدایی - علوم اجتماعی ابزار بهره‌مندی انسان‌ها از طبیعت و داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند.
  - (۲) قطع ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی - آشنایی‌زدایی - آگاهی دادن به انسان‌ها درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری و استفاده صحیح از طبیعت و علوم طبیعی
  - (۳) سرایت رویکرد علمی جهان متعدد به جوامع دیگری که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بیند - عادت‌زدایی - علوم اجتماعی به انسان‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.
  - (۴) بازماندن دانش علمی از رشد و رونق لازم - آشنایی‌زدایی - علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند.
- ۲۵۲- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

(د)	فناوری	(ب)	(الف)
اشتراك دانش‌های ارتباطات و باستان‌شناسی و جامعه‌شناسی	(ج)	دانش عمومی دانش علمی	باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره شما را از همکاری با دیگران باز ندارند.

(۴) ج - الف - د - ب

(۳) ج - د - ب - الف

(۲) ب - ج - د - الف

(۱) ج - ب - د - الف

- بر زندگی بشر سیطره یافته است.
- نظام اجتماعی
- پدیده‌های اجتماعی
- خلق و بازسازی دانش‌ها

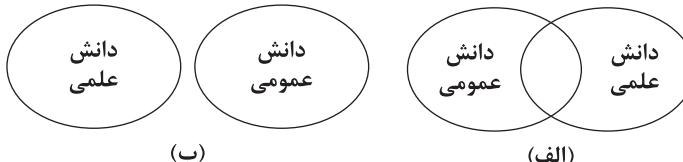
- ۲۵۳- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- (الف) حتی اگر درباره علوم طبیعی اطلاعات چندانی نداشته باشیم، می‌پذیریم که این علوم خوب هستند و نتایج سودمندی دارند.
- (ب) حل مسائل و مشکلات زندگی علت شکل‌گیری و پیشرفت دانش علمی است و طرح مسئله خاص، زمینه را برای پیداکش و رشد آن فراهم می‌کند.
- (ج) کشف نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز پیامد هنر آشنازی‌زدایی از امر نامأتوس است.
- (د) پدیده‌های طبیعی برخلاف کنش‌ها و پیامدهای آن، به تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته نیستند بلکه مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آن‌ها وجود دارند.

(۱) ص - غ - ص

(۲) ص - غ - ص

(۳) غ - ص - ص

(۴) ص - غ - غ

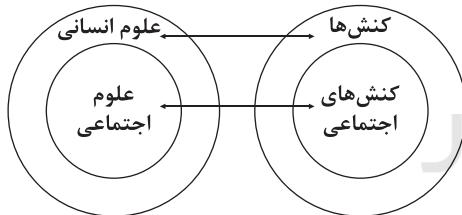
۲۵۴- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با نمودارهای زیر نادرست و درست است؟

(ب)

(الف)

- (۱) دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید و در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است - دانش‌های فراتجری مانند دانش‌های عقایقی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد.
- (۲) دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از آن را دارد - دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند و این ادعا را که دانش علمی بر دانش عمومی برتری دارد را تأیید می‌کند.
- (۳) دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند و برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را انکار می‌کند - تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست، دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش حاصل از زندگی به قلمرو علم جلوگیری کند.
- (۴) دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند و به مرور متناسب می‌شوند، از این‌رو هر دانش علمی با هر دانش عمومی به تدریج سازگار می‌شود - در دانش عمومی، کم و بیش دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد و دانش غیرموثق و نامعتبر نیست و امکان اعتباریابی بیشتری نسبت به دانش علمی دارد.

۲۵۵- کدام گزینه با نمودار زیر مرتبط است؟

- (۱) برخی موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکی می‌دانند که همان امور انسانی و اجتماعی است، روش علوم اجتماعی و علوم انسانی را نیز روش‌های غیرتجربی و غیرحسی می‌دانند.
- (۲) علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند. وجود انسان به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌یابد و کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی او فروکاسته نمی‌شود.
- (۳) گروهی موضوع و روش علوم اجتماعی و علوم انسانی مانند برخی رشته‌های دانشگاهی مثل هنر، فلسفه، علوم انسانی و مطالعات فرهنگی را یکسان و روش‌های غیرتجربی می‌دانند.
- (۴) موضوع علوم انسانی، کنش‌های انسانی و موضوع علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی است، موضوع علوم اجتماعی عام‌تر از موضوع علوم انسانی است و برخی علوم اجتماعی در زمرة علوم انسانی نیستند.

۲۵۶- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با «نظم اجتماعی» و «ذخیره دانشی» درست است؟

- (۱) باعث می‌شود که انسان‌ها بدانند چه توقعات و انتظاراتی می‌توانند از دیگران داشته باشند - فردی که تصمیم می‌گیرد به تنها و بیرون از جامعه زندگی کند، زندگی‌اش سیار پرزمت می‌شود، محیور است بیش از اینجا دادن هر کاری کند و بدین ترتیب ذخیره دانشی او دیگر شکل نخواهد گرفت.
- (۲) در زندگی روزمره، بیشتر به چشم می‌آید و در کنار بینظمی می‌توان آن را شناخت - هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد که راهنمای زندگی آن‌هاست.
- (۳) پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید - گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی، دانش علمی است که درباره آن کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.
- (۴) پیامد قواعدی است که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم - شکل‌گیری آن پیامد آموخته‌های تجربه‌های فردی و اجتماعی، مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی افراد است.

۲۵۷- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

(ب)	دانش عمومی دانش علمی	(الف)	شكل‌گیری علم و بیزه
عبور از دانش عملی و عمومی و نزدیک شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی	(ج)	قوانين کلی موجودات را شناسایی می‌کند.	(د)

(۱) اصل وجود - عادت‌زدایی - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد - پیامد فراهم شدن دانش علمی قابل توجه درباره موضوعی خاص است.

(۲) موضوع فلسفه - آشنایی‌زدایی - دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند و در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد - پیامد قطع شدن ارتباط دوسویه دانش عمومی و ذخیره دانشی است و عدم حمایت دانش عمومی از آن

(۳) موضوع فلسفه - عادت‌زدایی - نه تنها به انکار این ادعا می‌پردازد که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است بلکه همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند - پیامد فراهم شدن دانش علمی قابل توجه درباره موضوعی خاص است.

(۴) به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد - آشنایی‌زدایی - دانش علمی تنها دانش معتبر است و دانش حاصل از زندگی در مقابل دانش علمی ارزش چندانی ندارد - با تلاش برای حل مسئله و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

۲۵۸- هر عبارت به ترتیب نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟

- گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر حل می‌شود.

- تخریب این سازه‌های عظیم و آسمان خراش‌ها

- هر فرد تلاش می‌کند برای راه رفتن صحیح، قواعدی را رعایت کند.

- یادگیری آن از بد و تولد آغاز می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد.

(۱) تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی - فواید علوم طبیعی - نظام اجتماعی - دانش عمومی

(۲) تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی - فواید علوم اجتماعی - نظام اجتماعی - دانش علمی

(۳) تعارض در ذخیره دانشی جوامع - فواید علوم طبیعی - نظام طبیعی - دانش عمومی

(۴) شکل‌گیری تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم - فواید علوم طبیعی - نظام اجتماعی - دانش عمومی

۲۵۹- کدام گزینه به ترتیب به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی به کدام پرسش‌ها توجه می‌کنند؟

- ارتباط جامعه‌شناسی خرد و کلان چگونه است؟

- چگونه می‌توان از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان ماند؟

- ملاک و معیار بسیاری از خانواده‌ها برای مقایسه میان رشته‌های دانشگاهی چیست؟

- دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی پیامد چیست؟

(۱) ایجاد و تداوم و تغییر قواعد اجتماعی پیامد چیست؟ - مستقل از یکدیگرند - کشف قواعد اجتماعی - فرصت‌های شغلی - دستیابی به دانش علمی

(۲) قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، چگونه دوام می‌آورند، چگونه تغییر می‌کنند؟ - مکمل یکدیگرند و نیازمند به هم - کشف قواعد اجتماعی - آینده شغلی - دستیابی به دانش علمی

(۳) ایجاد و تداوم و تغییر قواعد اجتماعی پیامد چیست؟ - مکمل یکدیگرند و نیازمند به هم - کشف نظم اجتماعی - آینده شغلی - دستیابی به دانش حاصل از زندگی

(۴) قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، چگونه دوام می‌آورند، چگونه تغییر می‌کنند؟ - مستقل از یکدیگرند - کشف نظم اجتماعی - فرصت‌های شغلی - دستیابی به دانش علمی

- ۲۶۰- عبارت‌های زیر به ترتیب پیامدِ کدام گزینه‌اند؟

- پدید آمدنِ شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت
- تعاریف متفاوت از دانش علمی
- پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.
- شناسایی نظم توسط جامعه‌شناسان

(۱) ابعاد و انواع مختلف کنش‌های اجتماعی - سایت رویکرد جهان متعدد به علم به سایر جوامع که علاوه بر علوم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - آشنایی‌زدایی از امور آشنا و مأنوس

(۲) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان - هویت فرهنگی جهان‌های اجتماعی مختلف - آگاهانه و ارادی بودن کنش اجتماعی - آشنایی‌زدایی از امور آشنا و مأنوس

(۳) ابعاد و انواع مختلف کنش‌های اجتماعی - هویت فرهنگی جهان‌های اجتماعی مختلف - داوری و ارزیابی پدیده‌های اجتماعی - آشنایی‌زدایی از امور آشنا و نامأنوس

(۴) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان - ارتباط متقابل دانش علمی و دانش عمومی - آگاهانه و ارادی بودن کنش اجتماعی - آشنایی‌زدایی از امور آشنا و نامأنوس

جامعه‌شناسی (۱)

- ۲۶۱- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند.

- تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده

- قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی

- حقانیت و درستی آن‌ها با مخالفت و موافقت آدمیان تغییر نمی‌یابد.

آرمان اجتماعی	(الف)	(د)	علوم تجربی
(ج)	مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.	آزادی انسان‌ها از همه بندها و موانع راه سعادت آن‌ها، عدالت، توحید	(ب)

۱) د - ج - الف - ب   ۲) ب - د - الف - ج   ۳) ج - د - الف - ب   ۴) ب - ج - الف - د

- ۲۶۲- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) برخی جهان‌های اجتماعی، حق و باطل بودن پدیده‌ها را به خواست و عمل افراد در موقعیت‌ها، زمان‌ها و مکان‌های متفاوت وابسته می‌دانند.

(ب) حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر نیز متفاوت است.

(ج) جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند نیز می‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

(د) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر قلمرو واقعی و ورود آن‌ها به قلمرو آرمان‌ها را فراهم کنند.

۱) ص - غ - غ - ص   ۲) ص - ص - غ - غ   ۳) ص - ص - غ - ص   ۴) غ - غ - ص - ص

- ۲۶۳- هر عبارت به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- راهنمای کنش اعضاًی جهان اجتماعی‌اند.

- در سراسر تاریخ از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی آن‌ها را لازم دانسته‌اند.

- تقدیس حیوانات در معابد هندوستان

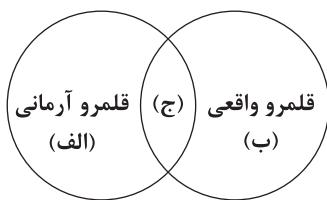
- بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر نمی‌شود.

(۱) اهداف مشترک - توحید و شرک - قلمرو واقعی باطل - حق و باطل

(۲) ارزش‌ها - حق و باطل - آرمان باطل - حق و باطل

(۳) آرمان‌ها - حق و باطل - آرمان باطل - قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی

(۴) ارزش‌ها - توحید و شرک - قلمرو واقعی باطل - قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی

۲۶۴- کدام گزینه شکل زیر را کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

- (۱) احترام به پدر و مادر - ساده‌زیستی - ناپسند بودن اسراف و تبذیر
- (۲) ساده‌زیستی - تجمل‌گرایی - احترام به پدر و مادر
- (۳) تجمل‌گرایی - استکبارستیزی - ساده‌زیستی
- (۴) ساده‌زیستی - ناپسند بودن اسراف و تبذیر - استکبارستیزی

۲۶۵- به ترتیب در ارتباط با «جهان‌های اجتماعی» که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند» و «حدود قلمرو واقعی و آرمانی» کدام گزینه نادرست و درست است؟

- (۱) عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند و نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند - پدیده‌های در یک جهان اجتماعی در قلمرو آرمانی قرار می‌گیرد و در جهان اجتماعی دیگری در قلمرو واقعی قرار دارد.
- (۲) از نظر این جوامع عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که ما فقط می‌توانیم بودن و نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هستند که در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و نه تنها پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را می‌شناستند بلکه می‌توانند درباره آن‌ها داوری و ارزیابی کنند - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.
- (۳) عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که در قلمرو آرمانی یا واقعی تغییر می‌کنند و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان می‌دهند.
- (۴) معتقدند که حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت - هر اندازه مردم از ارزش‌های اجتماعی جانبداری کنند و رعایت آن‌ها را لازم بدانند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

۲۶۶- معنای عبارت زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

«حقایق هر چند خود ثابت‌اند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند.»

- (۱) جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی آن‌ها را به قلمرو آرمانی و واقعی خود وارد می‌کنند و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان می‌دهند.
- (۲) برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد، همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.
- (۳) حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی است و در مکان‌ها و زمان‌های مختلف، متناسب با آرمان‌های جهان‌های اجتماعی جایه‌جا می‌شوند.
- (۴) جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخدند و حق و باطل را بر مدار بینش و گرایش آن‌ها نیز دچار تغییر می‌شود.

۲۶۷- عبارت‌های زیر به ترتیب علیٰ، معنا یا مفهوم یا موضوع پیامدِ کدام گزینه است؟

- برخی افراد سخنانشان را جزء اعمالشان به حساب نمی‌آورند.

- بخش‌هایی از جهان اجتماعی که به لحظه علمی قابل دفاع نباشد.

- ورود تکاثر و قبیله‌گرایی به قلمرو واقعی جهان اجتماعی

- (۱) به پیامدهای آن توجه نمی‌کنند - باطل - پدیده‌های باطلی است که در قلمرو آرمانی و واقعی اغلب جهان‌های اجتماعی وجود دارد.
- (۲) به جای آن که متعهد شوند، تنها وعده می‌دهند - مبتنی بر خرافه است - تغییر عقاید و ارزش‌های باطل بر مدار آگاهی جهان اجتماعی
- (۳) احتمال دارد از آرمان‌ها و ارزش‌ها سخن بگویند ولی در عمل به آن‌ها پایبند نباشند - باطل - ساماندهی هنجارها و اعمال اعضای جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌ها
- (۴) به پیامدهای آن توجه نمی‌کنند - مبتنی بر خرافه است - شناسایی عقاید و ارزش‌ها توسط اعضای جهان اجتماعی و آگاهی یافتن نسبت به آن‌ها

۲۶۸- هر عبارت به ترتیب نتیجه چیست؟

- فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه کاهش می‌باید.

- توانایی داوری علوم اجتماعی درباره حق یا باطل بودن پدیده‌های اجتماعی

- شناسایی درست یا نادرست بودن شیوهٔ مداوای بیماران با روش‌های تجربی

- (۱) عمل مردم مطابق آرمان‌های جهان اجتماعی - عدم محدودیت علم به معنای تجربی آن - حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید و هنجارهای جهان اجتماعی با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.
- (۲) تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه - معتبر دانستن عقل و وحی به عنوان دو روش علمی - علوم تجربی توان داوری درباره عقاید و ارزش‌ها و فنون و روش‌های اجرایی را دارد.
- (۳) اعضای جهان اجتماعی مطابق ارزش‌ها عمل کنند - شناخت علوم مبتنی بر روش‌های فراتجربی - علوم اجتماعی اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، توانایی داوری درباره تکنیک‌های مداوای بیماران را نیز دارد.
- (۴) تغییر مرز میان قلمرو واقعی و آرمانی براساس کنش مردم - شناسایی پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها - علوم اجتماعی توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی مداوای بیماران را دارد.

- کدام گزینه به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟ (به ترتیب)

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟

- به ترتیب امنیت برای «یک کشور آشوب‌زده» و «یک جامعه بسامان» چه نوع پدیده‌ای است؟

- چگونه جوامع می‌توانند به سوی باطل گام ببردارند؟

- علوم اجتماعی چگونه می‌تواند درباره پدیده‌های اجتماعی داوری کند؟

(۱) در پرتو آرمان‌ها - در قلمرو واقعی و در قلمرو آرمانی - هنجارها و اعمال خود را براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی سامان ندهند - صرفاً روش تجربی را روش علمی بدانند.

(۲) در تبلور ارزش‌ها - در قلمرو آرمانی و در قلمرو واقعی - ایمان خود را نسبت به واقعیات از دست بدنهند و یا مطابق واقعیات عمل نکنند - خود را به روش تجربی محدود نکنند.

(۳) در پرتو آرمان‌ها - در قلمرو آرمانی و در قلمرو واقعی - حقایق را نشناسند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند - عقل و وحی را دو ابزار معتبر علمی بدانند.

(۴) در تبلور ارزش‌ها - در قلمرو واقعی و در قلمرو آرمانی - حقایق را نشناسند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند - از روش تجربی استفاده کند و سایر روش‌ها را معتبر ندانند.

- کدام گزینه، عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به ..... تبدیل می‌شوند.

- آرمان‌ها و قلمرو آرمانی همان نظام معیار ..... است که بسیاری کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراعات نمی‌کنند.

- حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با ..... همان لایه شناخته می‌شود.

- بخش‌هایی از جهان اجتماعی که از نظر ..... صحیح و مطابق ..... انسان باشد، حق است.

(۱) واقعیت - جهان اجتماعی - علم متناسب با - علمی - فطرت

(۲) قلمرو واقعی - نظام اجتماعی - عقل و وحی - عقلی - آگاهی

(۳) واقعیت - جهان اجتماعی - علم متناسب با - فطری - بینش

(۴) حقیقت - نظام اجتماعی - عقل و وحی - علمی - فطرت

جامعه‌شناسی (۲)

- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) بحران معرفت‌شناختی فرهنگ غرب، پیامد افول حس‌گرایی از پایان قرن بیستم است.

(ب) رشد تجارت، کشف آمریکا و بالاگرفتن تپ طلا پیامد عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی است.

(ج) ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این‌جهانی را منعکس می‌کند.

(د) وقتی تغییرات از لایه‌های سطحی یک فرهنگ به لایه‌های عمیق و بنیادین آن برسند، هویت آن فرهنگ دچار تغییر می‌شود.

(۱) غ - ص - غ - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - غ - ص

- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

(الف)	لیبرالیسم	(د)	آباء کلیسا
سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن سرایت داد.	(ج)	عقل‌گرایی و نفی وحی	(ب)

(۱) دکارت و روسو - در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم به سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشتند - براساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی شکل می‌گیرد - قرون نوزدهم و بیستم

(۲) فلسفه‌های روشنگری - عملکرد دنیوی خود را در پوشش دنیوی توجیه می‌کرد - خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند - دئیسم

(۳) کالون و لوتر - به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند - آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی است که مستقل از او باشد - قرون نوزدهم و بیستم

(۴) فلسفه‌های روشنگری - به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند - جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان - دئیسم

۲۷۳- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با «روشنگری در معنای خاص» و «پروتستانتیسم» نادرست و درست است؟

- ۱) به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود، این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی از حس‌گرایی پیدا کرده است و وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن عقل و شهود است - بخشی از آن با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.
- ۲) روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است - همه اشکال پروتستانتیسم در تقابل با دنیاگرایی قرار می‌گرفتند و امکان گسترش نیافتند.
- ۳) روش‌گرایی در این معنا اگر با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی همراه باشد، با استفاده از وحی و شهود و عقل و تجربه، تفسیری عقلانی از انسان و جهان ارائه می‌دهد - بخشی از آن‌ها گروهی بودند که با تحولات اجتماعی بعدی جهان غرب همراهی نکردند و با حمایت شاهزادگان توانستند به دیگر پروتستان‌ها هجوم ببرند و آن‌ها را قتل عام کنند.
- ۴) روش‌گرایی با رویکرد دنیوی اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این‌که تجربه را نمی‌پذیرد، به دئیسم منجر می‌شود - بخشی از آن‌ها به رقبت با قدرت کلیسا پرداختند ولی با قدرت پاپ مخالفت نداشتند ولی مورد هجوم کاتولیک‌ها قرار گرفتند.

۲۷۴- به ترتیب هر عبارت، پیامد، معنا یا مفهوم و موضوع، علتِ کدام گزینه است؟

- دین داران، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این‌جهانی می‌کنند.

- نظام ارباب - رعیتی در غرب

- محدود شدن روش‌گرایی به شناخت حسی و تجربی

- ۱) آبادی دنیا هدف مستقلی نیست بلکه وسیله‌ای است در خدمت اهداف معنوی - فنودالیسم - اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت پسر ندارد.

- ۲) سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است - فنودالیسم - شکل‌گیری نوعی علم تجربی سکولار که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد.

- ۳) انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این‌جهانی خود را بدون آن‌که نیازی به توجیه آسمانی داشته باشد، به رسمیت می‌شناسد - دئیسم - شکل‌گیری دانشی که صرفاً وسیله‌ای رسیدن به اهداف دنیوی است و توانایی ارزیابی ارزش‌ها و اهداف انسانی را ندارد.

- ۴) اعضای جهان اجتماعی دنیا را هدف برتر خود قرار داده‌اند - فنودالیسم - امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها، اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

۲۷۵- هر عبارت به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن

- دور ماندن مسیحیت از ابعاد عقلانی توحید و آمیختگی مسیحیت با رویکردهای اساطیری - از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید.

- با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این‌جهانی انسان شناخته می‌شود.

- ۱) سکولاریسم پنهان - تحریف در سطح زندگی و عمل - شناخت وحیانی - حقوق انسانی

- ۲) سکولاریسم آشکار - تحریف در سطح اندیشه و نظر - شناخت غیرتجربی - حقوق بشر

- ۳) سکولاریسم پنهان - تحریف در سطح اندیشه و نظر - شناخت شهودی - حقوق بشر

- ۴) سکولاریسم آشکار - قبول تثیلیت در مسیحیت - شناخت شهودی - حقوق انسانی

۲۷۶- کدام گزینه در ارتباط با نقش فرهنگ غالب در جهت‌گیری افراد صحیح است؟

- ۱) در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد و بیان آثار دنیوی رفتارهای دینی دارای اشکال است، زیرا کسانی که درون فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، از آشکار کردن رفتار دنیوی خود پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه می‌کنند.

- ۲) در فرهنگ سکولار غرب که سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است، دین داران ناگزیر رفتارها و هنجارهای دنیوی خود را توجیه دینی و این‌جهانی می‌کنند و پرداختن به آثار دنیوی و رفتارهای دینی در این جهان مشکل‌ساز می‌شود.

- ۳) انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این‌جهانی خود را بدون آن‌که نیازی به توجیه الهی و آسمانی داشته باشد، به رسمیت می‌شناسد، زیرا در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است و انسان مدرن هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این‌جهانی می‌کند.

- ۴) در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد و اگر افرادی که درون این فرهنگ زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند.

۲۷۷- در هر دوره زمانی و تاریخی کدام رویداد رخ داده است؟ (به ترتیب)

- پایان قرن بیستم

- قرون وسطی

- قرن چهاردهم تا شانزدهم

۱) بحران معرفت‌شناختی - رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد - پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهر پیدا کردند.

۲) افول حس‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی - آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می‌کردند - فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود به سوی نوعی پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر معنوی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.

۳) بحران معرفت‌شناختی - نقاشان چهره انسان‌های اسوه را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند - روش‌نگری بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت و به دئیسم منجر شد.

۴) نفی عقل و وحی، نفی حس‌گرایی، افول تجربه‌گرایی - به مکافات و مشاهدات الهی انسان توجه می‌شد - سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری یافت.

۲۷۸- هر عبارت به ترتیب پیامد کدام گزینه است؟

- قشر جدید سرمایه‌داران

- فراهم شدن زمینه گسترش فلسفه‌های روش‌نگری

- انکار دخالت دین در امور دنیوی

۱) گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت - دنیاگرایی رایج در سطح عقاید و ارزش‌ها و آرمان‌ها - جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطینیه

۲) تغییر روابط ارباب، رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران - دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم - انتقاد رقیبان دنیاطلب کلیسا به عملکرد آباء کلیسا

۳) گسترش تجارت و رشد صنعت - دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم - رویکرد دنیوی رقیبان دنیاطلب کلیسا

۴) کشف آمریکا و بالاگرفتن تب طلا - دنیاگرایی رایج در سطح آرمان‌ها، عقاید، ارزش‌ها، رفتارها و زندگی مردم - فرو ریختن اقتدار کلیسا

۲۷۹- کدام گزینه به ترتیب به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- در ارتباط با علم جدید، کدام گزینه درست است؟

- اشتراک همه صورت‌های روش‌نگری مدرن چیست؟

- پیامد حرکت‌های اعتراض آمیز رنسانس چه بود؟

۱) علوم تجربی در بین علوم مختلف بیشترین اهمیت را پیدا کرد و فناوری و صنعت، رهاوید این بخش از علوم بود - تجربه‌گرایی و عقل‌گرایی - رویگردانی از نگاه معنوی

۲) با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظيفة شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را به عهده نداشت - نفی وحی و شهود در شناخت حقیقت - رویگردانی از نگاه معنوی

۳) علاوه بر جنبه ملکی و تأمین دنیا و معاش دارای جنبه ملکوتی است یعنی انسان را به سمت خدای جهان و کمال حقیقی فرا می‌خواند و وسیله‌ای است برای رساندن انسان به کمال - نفی وحی و شهود در شناخت حقیقت - بازگشت به سوی حقیقت الهی

۴) به ازار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد و از این جهت به دستاوردهای شگرفی نائل آمد - تجربه‌گرایی و عقل‌گرایی - شکل‌گیری حقوق فطری و الهی به جای حقوق طبیعی و مادی

۲۸۰- به ترتیب «اشتراک کالون و لوتر»، «ریشه‌های انقلاب فرانسه» و «اشتراک دیدرو و روسو» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

۱) تفاسیر پروتستانی از دین - اندیشه‌های فلسفی روش‌نگری، دوران رنسانس، تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی - گسترش دنیاگرایی در سطح رفتارها و زندگی مردم

۲) تسری رویکرد سکولار به لایه‌های عمیق فرهنگ غرب - سکولاریسم، اومانیسم، روشنگری - بازگشت به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان

۳) گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب - دوران رنسانس، اندیشه‌های فلسفی روشنگری، تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی - فرهنگ جدید غرب

۴) اصلاح‌گران دینی - سکولاریسم، اومانیسم، روشنگری - گسترش رویکرد سکولار از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۲۸۱- دانشآموزی جهت شرکت در کلاس مجازی فلسفه (۲) در برنامه شاد به سراغ گوشی خود می‌رود، این رفتار نشان می‌دهد که وی .....

(۱) هر چند فقط به تمایز ذهنی میان امر واقعی و غیرواقعی بی برده است، اما واقعی بودن یک شیء را ملاک رفتار خویش قرار داده است.

(۲) هر چند قادر است در برخی موارد بین واقعیت و عدم واقعیت تفاوت قائل شود، ولی نسبت به منشأ اثر هر دو، کاملاً آگاه است.

(۳) قول دارد که برخی امور وجود دارند که از «هستی» شان خبر داریم، اما «چیستی» آنها هنوز چندان برای ما روشن نیست.

(۴) پذیرفته است در اطراف ما اشیای فراوانی وجود دارند که امری واقعی هستند و ما بودن آنها را در خارج پذیرفته‌ایم.

۲۸۲- فلسفه‌ای که توماس آکوئیناس در قرن ۱۳ میلادی در اروپا پایه‌گذاری نمود، تحت تأثیر افکار کدام فیلسوفان مسلمان قرار گرفت و نتیجه آن

چه بود؟

(۱) ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد - برقراری ارتباط مجدد فلسفه غربی با فلسفه ارسطوی

(۲) ابن‌رشد و تا حدودی ابن‌سینا - برقراری ارتباط مجدد فلسفه غربی با فلسفه ارسطوی

(۳) ابن‌رشد و تا حدودی ابن‌سینا - زمینه‌ساز گفتگوهای مهم علمی و فلسفی در جهان غرب

(۴) ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد - رشد و گسترش مباحث علمی و فلسفی در جهان اسلام و غرب

۲۸۳- کدام عبارت درست نیست؟

(۱) پذیرش عدم تحقق وجود ماهیات خیالی به هنگام تصور، خود دلیلی است بر این‌که میان مفهوم وجود و ماهیت در ذهن دوگانگی و مغایرت وجود دارد.

(۲) از هر واقعیتی که در پیرامون ما هست و به آن اذعان می‌کنیم، در ذهنمان، دو مفهوم مغایر شکل می‌گیرد که یکی مربوط به هستی و دیگری مربوط به چیستی آن است.

(۳) دوگانگی مفهوم وجود و مفهوم ماهیت، تنها در ذهن و از لحاظ مصدق است، به همین دلیل می‌گوییم که وجود و ماهیت در خارج یکی هستند، اما در ذهن مغایرند.

(۴) پاسخی که در برابر سؤال از ذات اشیا و واقعیات قرار می‌گیرد، همان ماهیت است که مغایرت آن با مفهوم وجود از مباحثی است که ابن‌سینا به آنها پرداخته بود.

۲۸۴- با توجه به قاعده «النقیضان لا يجتمعان» کدام مورد درست است؟

(۱) پذیرش دوگانگی میان مفهوم وجود و ماهیت در ذهن، در عین پذیرش عینیت آنها در واقعیت.

(۲) اذغان به دوگانگی وجود و ماهیت در واقعیت، در ضمن پذیرش جزء هم بودن آنها در خارج.

(۳) اذعان به این‌که مفهوم وجود در ذهن جزء مفهوم ماهیت است، اما در خارج عین مفهوم ماهیت است.

(۴) پذیرش عینیت وجود و ماهیت در خارج از ذهن، در عین پذیرش دوگانگی آنها در واقعیت.

۲۸۵- قضایای ..... همیشه کاذب هستند، بر عکس قضایای ..... که همیشه صادق هستند و بین موضوع و محمول قضایایی که با هم رابطه امکانی دارند، رابطه ..... یا ..... برقرار است.

(۱) امتناعی - وجوبی - عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق

(۲) امکانی - تساوی - تساوی - عموم و خصوص مطلق

(۴) امکانی - وجوبی - عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق

(۳) امتناعی - امکانی - تساوی - عموم و خصوص مطلق

۲۸۶- حمل وجود بر کدام مورد ممکن نیست؟

(۴) واجب بالغیر

(۳) ممتنع بالذات

(۲) ممکن بالذات

(۱) ممتنع بالغیر

۲۸۷- کدام عبارت درست نیست؟

(۱) رابطه علیت، کهنه‌ترین و مهم‌ترین اصل فلسفی به شمار می‌آید که همه تحقیقات علمی بر پایه آن استوار است.

(۲) در رابطه علیت، وجودیخشی مطرح است، برخلاف سایر روابط که در آنها هستی هیچگاه داد و ستد نمی‌شود.

(۳) رابطه علیت، رابطه‌ای است که همزمان با وجود دو طرف رابطه به وجود می‌آید، یعنی تحقق رابطه، همزمان با وجود علت و معلول است.

(۴) در سایر روابط که به آنها روابط غیرعلی می‌گوییم، قبل از تحقق رابطه با از بین رفتن یک طرف، طرف دیگر، از بین نمی‌رود.

۲۸۸- در ارتباط با دیدگاه «هیوم» و «تجربه‌گرایان» درباره اصل علیّت می‌توان گفت که .....

- ۱) هر دو، تنها راه شناخت واقعیات را حس و تجربه می‌دانند، ولی در نوع استدلال و درک اصل علیّت از طریق حس و تجربه، با هم اختلاف نظر دارند.
- ۲) هر دو معتقدند که همه دانش‌های بشری از طریق تجربه به دست می‌آید؛ پس مبادی فکری آن‌ها درباره درک اصل علیّت نیز مشترک و یکسان است.
- ۳) به نظر هر دو، رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست؛ بنابراین آن را نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد.
- ۴) به نظر هر دو، حس فقط توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را به ما نشان می‌دهد و توالی و هم‌زمانی دو شیء، به معنای وجود و پذیرش اصل علیّت نیست.

۲۸۹- به عقیده ..... مصادیق اصل علیّت از طریق ..... به دست می‌آید.

- (۱) فلاسفه تجربه‌گرا و هیوم - تجربه و بدون دخالت عقل
- (۲) برخی از فیلسوفان اسلامی - عقل و بدون دخالت تجربه
- (۳) برخی از فلاسفه تجربه‌گرا - عقل و بدون دخالت تجربه
- (۴) همه فیلسوفان اسلامی و دکارت - حس و تجربه

۲۹۰- کلیت حاکم بر قوانین علمی به پذیرش اصل ..... وابسته است و عبارت «آفتاب روشنایی می‌دهد» به اصل ..... اشاره می‌کند و شناسایی آثار و معلول‌های هر علّتی از طریق ..... امکان‌پذیر است.

- (۱) سنتیت علت و معلول - علّت - استدلال‌های عقلی محض
- (۲) علّت - وجوب علّی و معلولی - تجربه و مشاهده
- (۳) سنتیت علت و معلول - سنتیت علت و معلول - تجربه و مشاهده

منطق

۲۹۱- کدام مورد درباره «تعريف» درست نیست؟

- (۱) ترکیب معلومات بدون قابلیت صدق و کذب برای کشف مفهوم مجهول
- (۲) ترتیب و صورت‌بندی تصورات معلوم ذهن جهت نیل به تصور جدید.
- (۳) ترتیب و تنظیم مفاهیم پیشین جهت کشف چیستی شیء.
- (۴) تنظیم معلومات دارای قضاؤت و حکم برای کشف تصور مجهول.

۲۹۲- کدام گزینه درباره «تعريف» درست است؟

- (۱) اصطلاحات تخصصی خاص هر علم در آن علم تعریف می‌شوند.
- (۲) تعریف فقط برای مسائل نظری و علمی اهمیت ندارد بلکه به طور ویژه برای زندگی انسان مهم است.
- (۳) بسیاری از اختلافات میان افراد در داشتن تعریف صحیح آن مفاهیم است.
- (۴) یادگیری تعریف، جلوی تعداد کمی از مغالطه‌های ناشی از تعریف نادرست را می‌گیرد.

۲۹۳- کدام گزینه تعریف لغوی نیست؟

- (۱) چکاد: قله و نوک کوه
- (۲) شاهو: اسم کوهی در کردستان
- (۳) فیفا: فدراسیون بین‌المللی فوتبال
- (۴) کلمه: اسم و فعل و حرف

۲۹۴- وقتی در تعریف یک مفهوم، به کاربرد ویژه آن اشاره کنیم، در حقیقت، .....

- (۱) تعریف لغوی از آن ارائه کرده‌ایم.
- (۲) با مفاهیم عام و خاص آن را تعریف کرده‌ایم.
- (۳) کاربردش را تعریف کرده‌ایم.

۲۹۵- اگر نسبت میان «تعريف مفهوم مثلث» و «خود مفهوم عالم»، عموم و خصوص من و می باشد، این تعریف ..... نیست.

- (۱) فقط جامع
- (۲) مرتبط
- (۳) جامع و مانع
- (۴) فقط مانع

۲۹۶- در یک تعریف مفهومی صحیح، به ترتیب رابطه مفهوم خاص و مفهوم عالم با تعریف شونده ..... و ..... است.

- (۱) عموم و خصوص من و می - تساوی
- (۲) عموم و خصوص مطلق - تساوی
- (۳) تساوی - عموم و خصوص مطلق

۲۹۷- کدام گزینه «تعريف مصداقی» نیست؟

- (۱) دریا: اگر دقت کنی داریم می‌بینیم.
- (۲) سبیل: موبایل که پشت لب می‌روید.
- (۳) بتزن: همان اتومبیل جلو در.

۲۹۸- به ترتیب، اشکال تعریف‌های زیر چیست؟

- (الف) مغالطه: لغش فکری ناشی از اشتراک لفظ.
  - (۱) جامع نیست - مانع نیست.
  - (۲) واضح نیست - مانع نیست.
  - (۳) مانع نیست - جامع نیست.
- ب) ریاضی: دانشی که روش آن استدلالی است.
- (۱) جامع نیست - مانع نیست.
  - (۲) واضح نیست - مانع نیست.
  - (۳) مانع نیست - جامع نیست.

۲۹۹- به ترتیب در ارتباط با تعریف «رشته حقوق»، «پرتفال» و «قلب» به: «مجموعه قواعد جزایی وضع شده از طرف دولت جهت تنظیم رفتار شهروندان»، «میوه مفید برای بدن» و «مرکز احساس» می‌توان گفت:

- (۱) دوری است - جامع نیست - مانع نیست.
  - (۲) جامع نیست - مانع نیست - واضح نیست.
  - (۳) جامع است - مانع نیست - روشن نیست.
  - (۴) جامع نیست - مانع نیست - دوری است.
- ۳۰۰- اگر در تعریف فقط شرط جامع و مانع بودن را در نظر بگیریم، در چه شرایطی یک تعریف به صورت قطعی فقط جامع نیست؟
- (۱) رابطه مجهول و تعریف‌کننده تساوی نباشد.
  - (۲) رابطه مجهول و تعریف‌کننده عموم و خصوص مطلق باشد.
  - (۳) تعریف‌شونده خاص‌تر از تعریف‌شونده باشد.

فلسفه (۱)

۳۰۱- براساس آثار باقیمانده از تمدن‌های باستان که حکایت از تفکر در مسائل بنیادین هستی دارد، می‌توان .....

(۱) گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کرد.

(۲) از سرمیمین یونان باستان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد کرد.

(۳) تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه و تفسیر جهان به روش عقلانی ارائه داد.

(۴) از مهم‌ترین مسئله‌ای که برای همه فیلسوفان جهان مطرح بوده است، آگاه شد.

۳۰۲- کدام گزینه قابل صدق بر تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر است؟

- (۱) عرضه‌کننده آراء و نظریات گوناگون و غالباً متضاد
- (۲) رواج‌دهنده بنیادین‌ترین مسائل هستی
- (۳) پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدید
- (۴) تحلیل‌کننده عقلانی دستاوردهای بشری

۳۰۳- با توجه به عقیده سهروردی مبنی بر این‌که «در دوره کیانیان، انسان‌های وارسته‌ای بوده‌اند که هم به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند و

هم دارای سلوک معنوی بوده‌اند»، کدام مورد را می‌توان برداشت کرد؟

(۱) تقدم ظهور اندیشه‌های فلسفی در ایران باستان نسبت به یونان

(۲) نامشخص بودن ابتدای تاریخ دقیق فلسفه و اندیشه‌های فلسفی

(۳) سهم بی‌نظیر ایران باستان در شکل‌گیری دانش فلسفه

(۴) کوشش حکماء ایران باستان در نگاشتن آثار فلسفی صرف

۳۰۴- تمام گزینه‌ها قابل انتساب به یک فیلسوف واحد هستند، به جز:

- (۱) هستی و نیستی با هم جمع می‌شوند.
- (۲) تغییر و تحول دائمی چیزها ضروری و گریزنای‌پذیر است.
- (۳) قانون سیلان عمومی در تمام پدیده‌های هستی گسترش دارد.
- (۴) دگرگونی‌ناپذیری و بی‌حرکتی از اوصاف وجود و هستی است.

۳۰۵- کدام عبارت بیان‌کننده اندیشه‌های پارمنیدس نیست؟

(۱) در جهان هستی، یک واقعیت فاقد تغییر دائمی و در عین حال جاودانه وجود دارد.

(۲) عقل که بیانگر لایه باطنی و حقیقی هستی است، می‌تواند به دگرگونی هستی حکم کند.

(۳) در هر تغییری، وجود که همان بودن است، حقیقتی ثابت و واحد دارد.

(۴) حواس که نشان‌دهنده مرتبه ظاهری هستی است، می‌تواند نشانگر امور متغیر باشد.

۳۰۶- با توجه به اندیشه‌های پارمنیدس، کدام عبارت تناظرآمیز است؟

- (۱) آن‌چه که نیست، فاقد تغییر و تحول خواهد بود.
- (۲) آن‌چه که نیست، قابل تبدیل به هست خواهد بود.
- (۳) آن‌چه که هست، هست و آن‌چه که نیست، نیست خواهد بود.
- (۴) آن‌چه که هست، هیچ‌گاه از نیست به وجود نمی‌آید.

۳۰۷- با توجه به اندیشه‌های اولین فیلسوفان یونان، کدام عبارت درست نیست؟

(۱) پارمنیدس نخستین کسی بود که به روشنی دریافت «بودن» و «شدن» از ویژگی‌های اساسی موجودات است.

(۲) هرaklıتیوس منشأ هستی و حدوث جهان را تضاد می‌داند و می‌گوید تضاد و جنگ دائمی، بر تمام موجودات هستی سیطره دارد.

(۳) نزد فیثاغورس و پیروان او، جهان ساختاری ریاضی دارد و عناصر اولیه موجودات، همان اعداد و اصول اعداد هستند.

(۴) به عقیده تالس، خاستگاه همه چیز آب است و او تأثیر باران در نمو گیاهان را دلیلی می‌داند بر این‌که گیاهان صورتی از اشکال آب هستند.

۳۰۸- با توجه به تاریخ فلسفه و آرای فیلسوفان، کدام عبارت، دقیق‌تر و مناسب‌تر است؟

- (۱) از آثار تالس می‌توان فهمید که وی نخستین اندیشمندی است که اندیشه‌های فلسفی مشخصی داشته است.
- (۲) به گفته ارسسطو، فیناغوروس ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت و یک دستگاه فلسفی عمیق بنیان نهاد.
- (۳) به نظر مورخان فلسفه، شهرت هراکلیتوس در تاریخ فلسفه به دلیل این عبارت وی است؛ «نمی‌توان در یک رودخانه دو بار شنا کرد».
- (۴) سocrates و افلاطون دو فیلسوف بزرگ یونان، آتن را به نخستین کانون جهانی فلسفه تبدیل کردند.

۳۰۹- کدام عبارت بیانگر آرای سوفیست‌ها است؟

- (۱) اولین فیلسوفان یونان تفسیر درستی از جهان ارائه داده‌اند.

- (۲) نظریات همه اندیشمندان نوعی تشویش و نگرانی بر مردم جهان غالب کرد.

- (۳) سخن جهان‌شناسان یونان باستان با یکدیگر متضاد است.

- (۴) اختلافات فکری تمدن‌های باستانی، بذر بی‌اعتمادی نسبت به دانش را پراکنده کرد.

۳۱۰- سوفیست‌ها که اصل حقیقت و واقعیت را ..... کردند ..... را هدف قرار دادند.

- (۱) اثبات - پیروزی بر رقیب
- (۲) انکار - فن سخنوری
- (۳) انکار - پیروزی بر رقیب
- (۴) اثبات - آموزش علوم

روان‌شناسی

۳۱۱- در کدام گزینه، به ترتیب یک عامل ایجاد خوگیری و یک عامل مانع خوگیری ذکر شده است؟

- (۱) تغییرات درونی حرکت‌ها - درگیری و انگیختگی ذهنی
- (۲) یکنواختی و ثبات نسبی - آشنایی نسبی با حرکت
- (۳) تغییرات درونی حرکت‌ها - آشنایی نسبی با حرکت
- (۴) یکنواختی و ثبات نسبی - درگیری و انگیختگی ذهنی

۳۱۲- اگر معلمی به دانش‌آموزش بگویید هنگام دیدن پرچم ایران دست راست خود را بالا ببرد و دانش‌آموز پرچم فرانسه را ببیند و دست خود را

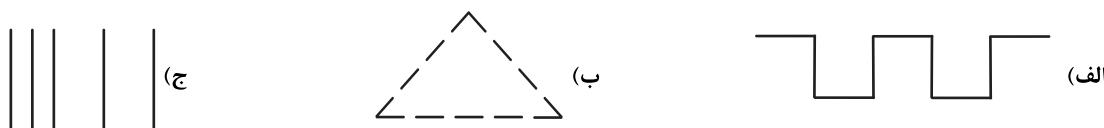
بالا نبرد، کدام موقعیت زیر رخ داده است؟

- (۱) هشدار کاذب
- (۲) از دست دادن حرکت هدف
- (۳) اصابت
- (۴) رد درست

۳۱۳- در کدام گزینه زیر، توجه متمرکز شکل گرفته است؟

- (۱) غذا خوردن به هنگام درس خواندن
- (۲) موسیقی گوش دادن هنگام رانندگی
- (۳) خیاطی کردن و نگاه کردن به الگوی آن
- (۴) حل معادله ریاضی هنگام تماشای تلویزیون

۳۱۴- به ترتیب هر یک از اشکال زیر، معرف کدام قانون گشتالت است؟

- (۱) تکمیل - استمرار - مجاورت
- (۲) استمرار - زمینه و شکل - مشابهت
- (۳) زمینه و شکل - تکمیل - مجاورت

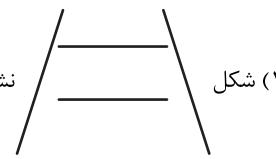
۳۱۵- به ترتیب عبارت «احمد برای رفع خواب‌آلودگی، جملات مهم درس جغرافی را قرمز می‌کند» و «سارا هدف از مطالعه درس شیمی را قبولی در این رشته می‌داند»، به کدام عوامل دخیل در تمرکز اشاره دارند؟

- (۱) آشنایی نسبی با حرکت - تغییرات درونی حرکت‌ها
- (۲) یکنواختی و ثبات نسبی - درگیری و انگیختگی ذهنی

- (۳) آشنایی نسبی با حرکت - درگیری و انگیختگی ذهنی

- ۳۱۶ - کدام عبارت زیر، صحیح است؟

(۱) شکل نشان‌دهنده خطای مولر - لاير است.

(۲) احساس پدیده‌های بدون ادراک، توهمنام دارد.

(۳) تمامی حرکت‌های حسی وارد فضای ادراکی می‌شوند.

(۴) روش غلط مطالعه، احتمالاً باعث می‌شود تا درس را مشکل بدانیم.

- ۳۱۷ - کدام مفهوم زیر باعث می‌شود تا یک خیاط هنگام گفت‌وگو با دیگران به نحوه دوخت لباس آنها توجه کند؟

(۱) آماده‌سازی سبک پردازش افراد

(۲) اطلاعات موجود در حافظه

(۳) جست‌وجو

- ۳۱۸ - سؤال مربوط به فرآیندی که باعث می‌شود به واسطه آن، حرکت‌های بیرونی به اطلاعات روان‌شناسخی معنادار تبدیل شود، کدام است؟

(۱) حرکت‌های محیط را چگونه حس می‌کنیم؟

(۲) دریافت‌های حسی انتخاب شده را چگونه تفسیر می‌کنیم؟

(۳) دریافت‌های حسی را چگونه انتخاب می‌کنیم؟

(۴) اطلاعات تفسیر شده را چگونه در ذهن خود به خاطر می‌سپاریم؟

- ۳۱۹ - کدام گزینه زیر، در پدیده آماده‌سازی، دریافت بعدی را آسان می‌کند؟

(۱) حرکت مورد نظر از لحاظ بصری جالب و قابل توجه باشد.

(۲) حرکت مورد نظر قبل از آن شده باشد.

(۳) حرکت مورد نظر ساده و قابل درک باشد.

- ۳۲۰ - اثر منفی توجه تقسیم شده در کدام گزینه کمتر از بقیه است؟

(۱) سارا هنوز گواهینامه خود را نگرفته است، ولی در هنگام رانندگی با دوستش مکالمه می‌کند.

(۲) الهام در هنگام آماده شدن برای کنفرانس فردا، تست‌های سخت فیزیک را هم حل می‌کند.

(۳) محمد هنگام فوتیال، با موبایل خود بازی کامپیوتری هم انجام می‌دهد.

(۴) تیس باز حرفه‌ای که در هنگام بازی تنیس، حرکات نمایشی نیز اجرا می‌کند.

سایت کنکور

Konkur.in

نمونه برنامه مطالعاتی و پیره آزمون ۱۹ آذر مخصوص دانش آموزان دوازدهم انسانی

نسخه کامل در صفحه شخصی شما به نشانی azmoon.gaj.ir قابل مشاهده است

کونکور

اختیاری

بازه ۴
۳۰ دقیقه

روتین شباهه

زبان ۳
درس ۲ (۱۰ ص ۴۰) کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

عربی ۳
درس ۱ (از ص ۳۹ تا آخر) مرور

دینی ۳

دینی ۳
درس ۵ کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

تاریخ ۳
درس ۳ مرور

تاریخ ۳
درس ۴ کتاب

علوم و فنون ۳
درس ۵ کتاب و درسname/جزوه

عربی ۳
درس ۶ کتاب و درسname/جزوه

فلسفه ۳
درس ۷ کتاب و درسname/جزوه

مرور درس روز
تکلیف

دوشنبه
۱۴۰۰/۰۹/۰۸

Konkur.in

بازه ۳
۶۰ دقیقه

زبان ۳
درس ۳ کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

ریاضی و آمار ۳
فصل ۴ دهم (از ص ۳۷۹ تا ۳۹۹) فصل ۳ دهم (از ص ۳۷۹ تا ۳۹۹) یا فصل ۳ بایزد هم (از ص ۳۷۹ تا ۳۹۹) کتاب و درسname/جزوه

ادیبات ۳
درس ۶ کتاب

روتین شباهه

عربی ۳
درس ۱ (از ص ۱۱ تا آخر) مرور

فلسفه ۱
درس ۵ کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

جامعه ۳
درس ۳ کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

جغرافیا ۳
درس ۲ (از ص ۲۸ تا ۴۰) درسname/جزوه

علوم و فنون ۳
درس ۳ (از ص ۲۸ تا ۴۰) درسname/جزوه

روتین شباهه

تاریخ ۳
درس ۳ مرور

روتین شباهه

زبان ۱
درس ۴ کتاب و درسname/جزوه

زبان ۱
درس ۵ کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

منطق
درس ۵ کتاب و درسname/جزوه

چهارشنبه ۱۴۰۰/۰۹/۱۰
درس ۶ کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

مرور درس روز
تکلیف

مرور درس روز
تکلیف

روتین شباهه

عربی ۱
درس ۷ کتاب

عربی ۱
درس ۸ کتاب و درسname/جزوه

روتین شباهه

ادیبات ۱
درس ۸ کتاب

ادیبات ۱
درس ۹ کتاب

روتین شباهه

جغرافیا ۳
درس ۹ کتاب

جغرافیا ۳
درس ۱۰ کتاب

روتین شباهه

علوم و فنون ۳
درس ۹ کتاب

علوم و فنون ۳
درس ۱۰ کتاب

روتین شباهه

جغرافیا ۳
درس ۹ کتاب

جغرافیا ۳
درس ۱۱ کتاب

روتین شباهه

روانشناسی
درس ۴ (از ص ۸۸ تا ۱۱۰)
درسname/جزوه

روانشناسی
درس ۱۰ کتاب

روتین شباهه

تاریخ ایران
یا درس ۱۰ (از ص ۱۰۰ تا ۱۳۰)
درسname/جزوه

تاریخ ایران
یا درس ۱۰ (از ص ۱۰۰ تا ۱۳۰) کتاب

روتین شباهه

دینی ۱
درس ۱۰ (از ص ۱۳۰ تا ۱۳۵)
درسname/جزوه

دینی ۱
درس ۱۱ کتاب

روتین شباهه

روانشناسی
درس ۴ (از ص ۸۸ تا ۱۱۰)
درسname/جزوه

روانشناسی
درس ۱۱ کتاب

روتین شباهه

موفق باشید!

برای ثبت دقیق و پیگیری مستمر روتین های شباهه استفاده کنید. به همین سادگی حرفه ای باشید!

آزمون‌های سراسری کاج

گوینده درس در این خاک کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۱

۱۴۰۰/۰۹/۰۵ جمعه

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۲۶۵ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۸۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	(زبان عربی (عمومی))	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۳	۱۵	۱۰۱	۱۱۵	۳۵ دقیقه
	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	
	ریاضی و آمار ۲	۱۰	۱۲۶	۱۳۵	
۶	اقتصاد	۱۰	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۸	زبان عربی (اخلاصی)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۹	تاریخ ۳	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۱	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
	تاریخ ۲	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۱۰	جغرافیا ۳	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
	جغرافیای ایران	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	
	جغرافیا ۲	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	
۱۱	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۲۶۱	۲۷۰	
	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۲۷۱	۲۸۰	
۱۲	فلسفه ۲	۱۰	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
	منطق	۱۰	۲۹۱	۳۰۰	
	فلسفه ۱	۱۰	۳۰۱	۳۱۰	
۱۳	روان‌شناسی	۱۰	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم نوری‌نیا - فاطمه اسدی	امیرنجات شجاعی	فارسی
شاهو مرادیان - سیدمهدی میرفتحی علیرضا شفیعی - پریسا فیلو	روح‌الله اصغری	زبان عربی
بهاره سلیمی - عطیه خادمی	مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی
مهرده حسامی - مریم پارسائیان ساناز فلاحتی	امید یعقوبی‌فرد - مهرده حسامی	زبان انگلیسی
ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری	محمد یگانه	ریاضیات
مریم پارسائیان - رقیه بژند مریم میرقاسمی	سید‌امیر‌حسین میراسکندری	اقتصاد
سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - لیلا عباسی	محمد‌اسماعیل سلمان‌پور	تاریخ
مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی لیلا عباسی	محسن مصلایی	جغرافیا
مریم پارسائیان - رقیه بژند فاطمه ساریخانی - مریم میرقاسمی	مینا تاجیک	جامعه‌شناسی
مریم پارسائیان - مریم میرقاسمی	حیدر جلالی ابراهیم امینی	فلسفه منطق
سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان رقیه بژند - لیلا عباسی	نگار کاغذگران	روان‌شناسی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحتی - مروارید شاهحسینی - مریم پارسائیان - زهرا رجبی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آر: فرهاد عبدی

طرح شکل: ربابه الطافی - آرزو گلفر

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - مینا عباسی - مهناز السادات کاظمی - فرزانه فتاحی - فرزانه رجبی

امور چاپ: علی مزرعی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع رسانی: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانشآموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نماییم:

- ۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.
- ۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.
- ۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.
- ۴- سوالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیکترین سوالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.
- ۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.
- ۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.
- ۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحويل شما گردد:
  - مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir
  - مراجعه به نمایندگی.
- ۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:
  - برگزاری جلسه مشاوره حضوری به صورت انفرادی حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
  - تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
  - تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].
  - بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانشآموز است.

فارسی

بررسی آرایه‌ها: ۱۰

تشبیه: خنده به شکر
مجاز: حرف مجاز از سخن
تضاد: تلخ ≠ شیرین
—
تلمیح:

بررسی آرایه‌ها: ۱۱

تناسب: سیم (پول نقره / درهم)، نقد (پول)، بازار / مژه، اشک
ایهام: قلب : ۱- دل ۲- تقلیب

تشبیه: سیم قلب (در یک معنی ایهامی) / نقد اشک (اضافهٔ تشبیه‌ی)

واج‌آرایی: تکرار صامت «ر»

ترکیب‌های اضافی: مرهمش / خاکستر شام / شام غریبان / ۱۲

دل ... کس (هر کس را بر دل) / بیداد وطن [۵ ترکیب]

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) سجدۀ حق / عضو خویش / مردان خدا / تسخیر ... اقلیم [۴ ترکیب]
 (۳) خاطر آینه / آینه وحدت / اگرد هستی / چوب دار [۴ ترکیب]
 (۴) دزد ... غفلت / کمین فرصت / شمع بالین / بالین خود [۴ ترکیب]

این چنین گفت‌وگویی برایم غریب آید (است - به نظر می‌رسد) ۱۳

- بررسی سایر گزینه‌ها:
 (۱) صواب (صفت)
 (۲) ثنا (متّم)
 (۴) ثواب (نهاد)

چشمم به روی قاتل [است] و فرقم به زیر تیغ [است] ۱۴

منت خدای را [می‌گویم] که رسیدم به کام خویش (۳ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) بی‌هوش [باش] ای کسی که هشیاری [به تو می‌گویم] ... خاموش [باش] ای
 کسی که گویایی [به تو می‌گویم] (۴ مورد)
 (۲) ای مُحب [به تو می‌گویم] خموش [باش] (۲ مورد)

(۴) دو منادا داریم و ۲ حذف فعل به قرینه معنوی

شان (نصراع اول): مفعول / شان (نصراع دوم): متّم ۱۵

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ش (نصراع اول): مفعول / ت (نصراع اول): مضافق‌الیه / ش (نصراع دوم):
 مفعول / ت (نصراع دوم): مضافق‌الیه
 (۲) ش: متّم / ت: متّم

(۴) ت (نصراع اول): مضافق‌الیه / ت (نصراع دوم): متّم

ترکیب‌های وصفی: هیچ کس / هر کس / گرهی چند / این

کار [۴ ترکیب]

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اعمال زشت / مار سیاه / هر دو [۳ ترکیب]
 (۲) آن کس / چنین فصل / هر که [۳ ترکیب]
 (۳) یک گل / گل بی خار / چشم حیران [۲ ترکیب]

معنی درست واژه در سایر گزینه‌ها: ۱

(۱) سلسله جنبان: محرك، آن که دیگران را به کاری برمی‌انگيزد.

(۲) بدیل: صالح، نیک (ابدال: مردان کامل)

(۳) گوزه: ویزگی نوعی مار سی و خطوناک

معادل‌های معنایی واژگان گزینه (۴): ۲

کامل: بسته / بیکار: معطل / آویزان: آونگ / دیهیم: افسر

واژگان غیرمرتب در سایر گزینه‌ها:

(۱) بازارآمدن (۲) اورند

(۳) سربر

معنی درست واژه‌ها: ۳

کیوان: سیاره رُحل

معجر: سرپوش، روسربی

ارغمد: خشمگین و قهرآسود

املای درست واژه: شبّهت: شک و گمان ۴

املای درست واژه‌ها: ۵

موسوم: نامیده شده

بازگذاردن: سپردن

املای درست واژه‌ها: ۶

ج) ذل: خواری

ه) منسوب: نسبت داده شده

بررسی سایر گزینه‌ها: ۷

(۱) اشاره به رسوم خاکسپاری مردگان

(۳) اشاره به آداب احترام در پیش شاهان و بزرگان

(۴) موروشی بودن تاج و تخت و رسم تاجداری

بررسی آرایه‌ها: ۸

تلمیح: روایت زندگی حضرت خضر (ع) و وجود چشمۀ آب حیات در سزمین ظلمات

کنایه: گرد کشیدن

ایهام: عین: ۱- چشمۀ ۲- ذات و نفس هر چیز

تناقض: توأم بودن مرگ و حیات

بررسی آرایه‌ها: ۹

اسلوب معادله (بیت «الف»): آن لب، بی خواست گویا می‌شد همان‌طور که

غنچه بازیگوش خود وا می‌شود.

حسن‌تعلیل (بیت «ه»): دلیل حرف زدن واعظ از دوزخ، تلاش وی برای کم

کردن گرمای دوزخ به واسطه سخنان سردش است.

استعاره (بیت «ج»): جان‌بخشی به سیل

تشبیه (بیت «ب»): مهر خاموشی (اضافهٔ تشبیه‌ی)

ایهام‌تناسب (بیت «د»): قلب: ۱- قلّابی (معنی درست) ۲- اندامی در سیستم

جریان خون (معنی نادرست / متناسب با دل)

پیشنهاد: «ایهام» و «ایهام تناسب» را در واژه «قلب» میان سؤال ۹ و ۱۱ مقایسه کن.

زبان عربی (عمومی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریف مشخص کن (۳۵-۲۶):

٤ ٢٦ ترجمة كلمات مهم: هذا: این / يوم التبعث: روز قیامت (رستاخیز) است / ولكنّم: اتا شما / كُنتم لا تعلمون: نمی‌دانستید اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) چنین است «ترجمة هکذا» است، «دانسته بودید» ماضی بعيد منفی است؛ در حالی که «كُنتم لا تعلمون» ماضی استمراری منفی است. «هذا: این»، «ولکنّ: اما» نه «در حالی که»

(۳) «هذا اليوم: این روز»؛ «يوم» خبر است نه وابسته به «هذا»، «كُنتم لا تعلمون» فعل «کار» با فعل مضارع است و معادل ماضی استمراری است: «نمی‌دانستید»

١ ٢٧ ترجمة كلمات مهم: تقدّم: به شمار می‌آید / بلادنا: کشور ما / من: از / أكثر دول العالم تقدّماً: بیشترین کشورهای دنیا از نظر پیشرفت ترجمة روان و دقیق‌تر: «پیشرفت‌ترین کشورهای دنیا» / مجال: زمینه اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) «من أكثر دول العالم تقدّماً» را باید به این صورت ترجمه کنیم: «از پیشرفت‌ترین کشورهای دنیا»، «مجال» مفرد است نه جمع؛ «مجالات: زمینه‌ها»، «تقدّم: به شمار می‌آید» در ترجمه لحاظ نشده است، استخراج التقط و نقله (← استخراج نفت و انتقال آن)

(۳) «هم»‌ها معادلی ندارند، «در دنیا» نادرست است. «زمینه‌ها» نادرست است، «تقدّم: به شمار می‌رود» مجھول است، «بیشترین و پیشرفت‌ترین» نادرست است.

٤ ٢٨ ترجمة كلمات مهم: الیوم: امروز / أصبحت إیران: ایران شده است / بلاداً صناعیاً: کشوری صنعتی / تقدّم: صادر می‌شود / بضائعها: کالاهاییش اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «الیوم» به عنوان یک نقش مستقل باید ترجمه شود نه مضاف‌إیله ایران، «تمامی کشورها» نادرست است: «بلدان أخرى: کشورهای دیگر»

(۲) «أصبحت: شده است» ترجمه نشده است، «دیگر» معادلی ندارد، «تقدّم: صادر می‌شود» مجھول است.

(۳) «تقدّم» مجھول است نه معلوم «تقدّم: صادر می‌کند»

٣ ٢٩ ترجمة كلمات مهم: هنّاك لوحات تحذيرية: تابلوهای هشدارهندۀ وجود دارد / بالقرب من: نزدیک به / الأراضي التي: زمین‌هایی که / مُدّت فيها أنابيب النفط: در آن لوله‌های نفت کشیده شده است / أو: یا / الغاز: گاز اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «مُدّت» مجھول است، «مُدّوا: کشیده‌اند»، «أو: یا» نه «و».

(۲) «هُنّاك» در این ساختار معنای «آن‌جا» ندارد، «در مجاورت» ترجمة دقیقی نیست، «أو: یا» نادرست ترجمه شده است، «مُدّت: کشیده شده است» در ترجمه نیامده است.

(۴) «در کنار» نادرست است، «باید» معادلی ندارد، وجود داشته باشد (← وجود دارد)

۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): بی‌خبری عاشقانه

در اثر یافتن نشانه‌ای از معشوق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) رهایی از مادیات، موجب آگاهی از معنویت است.

(۲) ضرورت پاس داشتن مداوم وصل یار و ادراک معنویت

(۴) ضرورت خودشناسی و توجّه و تأمل در درون / غفلت از معرفت حق در حالی که از رگ گردن به انسان نزدیک‌تر است.

٢ ١٨ مفهوم گزینه (۲): دعوت به حسن خلق با ناتوانان و درویش نوازی مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: بخشایندگی خداوند

٢ ١٩ مفهوم گزینه (۲): جوش و خروش و هیجان و شور دائمی شاعر مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: حال عاشق را فقط عاشق می‌فهمد.

٤ ٢٠ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): پایداری و وفاداری عاشق تا دم مرگ

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) پیشمانی عاشقانه / نکوهش زیاده‌خواهی در راه عشق

(۲) پایداری و وفاداری عاشق حتی پس از مرگ

(۳) نهراسیدن از خطرات در راه عشق

٣ ٢١ مفهوم گزینه (۳): بی‌تمری مدارا کردن مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: مؤثر بودن مدارا و سازگاری / دعوت به مدارا

٤ ٢٢ مفهوم گزینه (۴): دغدغه و شرم درونی بابت بی‌حاصل بودن (ظاهر خوب و باطن بد)

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: داشتن درون و باطن شاد علی‌رغم ظاهر غمگین (ظاهر بد و باطن خوب)

٣ ٢٣ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): از ماست که بر ماست.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) بی‌اعتباری هستی / بی‌ارزشی دنیا و میل به فنا

(۲) بلندهمتی عرفانه

(۴) بی‌بهگی از فیض خود

١ ٢٤ مفهوم گزینه (۱): گله از بخت بد و ناکامی مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: نکوهش غفلت و دعوت به ریاست برای دستیابی به معنویت

٣ ٢٥ مفهوم گزینه (۳): ضرورت پرهیز از همنشینی با بدن / تأثیرپذیری نیکان از بدن

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: تغییرنپذیری سرشت بدن در اثر همنشینی با نیکان

■ متن زیر را با دقت بخوان، سپس متناوب با آن به سوالات آمده پاسخ بده:
(۴۲-۳۶):

تحقیقات نشان داده است که قرار گرفتن در معرض نور؛ چه از خورشید باشد، و چه از وسیله‌های مصنوعی، به بهبودی از افسردگی فصلی که تعداد کمی از مردم را دچار می‌سازد، کمک می‌کند. و در حدیث شریف آمده است: «هیچ اسرافی در نور نیست». لذا نور خوب پویایی نفس را زیاد می‌کند.

حکایت می‌شود که زنی وجود داشت. او یک نویسنده موققی بود که به سکونت در اماکن روشن اشتیاق داشت. و یک زمستان مجبور به کار در منطقه‌ای همیشه ابری شد. پس بی‌حالی و تنبلی بر او زیاد شد و نتوانست پروژه‌یک کتاب را به پایان برساند و به خاطر کمی نور دچار افسردگی شد. و هنگامی که نور را در خانه‌اش و محل کارش زیاد کرد، حالش به [حال] بهتر تغییر کرد!

۱ [گزینه] نادرست را مشخص کن:

»براساس متن .....«

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: روی برگداندن از نور خورشید برای افسردگی فصلی مفید است! (✗): باید به معنای «اعراض: روی برگداندن» دقت کنید).

(۲) ترجمه: برخی از مردم در فصل‌های پاییز و زمستان دچار افسردگی می‌شوند! (✓)

(۳) ترجمه: کسانی که در مکان زندگی‌شان نور ندارند، بیشتر در معرض افسردگی قرار می‌گیرند! (✓)

(۴) ترجمه: چراغ‌های برقی به رهایی از افسردگی فصلی کمک می‌کنند! (✓)

۲ [گزینه] درست را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: بیماری افسردگی در مناطق گرم بیشتر می‌شود! (✗): مناطق گرم نور بیشتری از خورشید دارند و طبیعتاً برعکس است).

(۲) ترجمه: تنها دارو برای افسردگی فصلی نور خورشید است! (✗): نورهای مصنوعی هم مفیدند.

(۳) ترجمه: باید همه بیماری‌های روانی با نور درمان شود! (✗): چنین ادعایی در متن نشده است.

(۴) ترجمه: اسراف به‌جز در نور، صفتی ناپسند است! (✓): با توجه به حدیث؛ «لا إِسْرَافٌ فِي الضَّيَاءِ»

۳ برای چه در متن، داستان نویسنده آمده است؟

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: تا ما را از پروژه کتاب جدیدش باخبر کندا! (✗)

(۲) ترجمه: تا درستی آن‌چه را در متن ادعا کرده است، اثبات کندا! (✓)

(۳) ترجمه: تا ما را با زندگی یک نویسنده موفق آشنا کندا! (✗)

(۴) ترجمه: تا مکان زندگی او و کیفیت آن را برایمان آشکار سازدا! (✗)

۲ ترجمه کلمات مهم: کُل طَعَامٌ: هر غذایی که / لا يَذَّكَرُ اسْمُ اللَّهِ:

نام خدا یاد نمی‌شود / عَلَيْهِ: بر آن / لا تَبَرَّكَةٌ فِيهِ: هیچ برکتی در آن نیست

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «کُل» و «فیه» ترجمه نشده است، ساختار عبارت عربی رعایت نشده است.

(۳) «لا يَذَّكَرُ» مضارع منفي است نه مضاری منفي، «فِيهِ: در آن» ترجمه نشده است.

(۴) «لا يَذَّكَرُونَ: یاد نکنند»، «لا» نفی جنس باید با «هیچ» ترجمه شود، «فِيهِ» ترجمه نشده است.

۴ ترجمه کلمات مهم: لَيْث: کاش، ای کاش / الشَّابَاب: جوانان /

يَدِرِكُونَ: درک کنند، دریابند / قِيمَة الْوَقْتِ: ارزش وقت را / لا يَقْسِيَعُونَهُ: آن را هدر ندهند / فِي مَا لَا فَائِدَةَ فِيهِ: در چیزی که هیچ فایده‌ای در آن نیست

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «لَيْث» حرف تمییز است: کاش؛ لَعَلَّ: امید است، ضمیر «شان» اضافی است، «لا» نفی جنس باید با «هیچ» ترجمه شود.

(۲) «ما» اضافی است، «فِي: در» نه «با»، «لا فَائِدَةَ: هیچ فایده‌ای»

(۳) «يَدِرِكُونَ» فعل است و باید به صورت فعل ترجمه شود، حرف عطف «و» میان عبارت ترجمه نشده است، آن را (→ در آن)

۱ ترجمه کلمات مهم: النَّاسُ: مردم / كُلُّهُمْ: همگی / لَأْ وَ أَمْ

سواء: از پدر و مادری یکسان هستند / إنَّما: فقط

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) «مردم» مضاف‌الیه نیست، این گزینه ترجمه عبارت دیگری است، «داشتن» معادلی ندارد.

(۳) «لَأْ وَ أَمْ سَوَاء: از یک پدر و مادر یکسان هستند»، «إنَّما: فقط»

(۴) «أَبْ وَ أَمْ: پدر و مادری» نکره هستند، همه (← همگی)، «باید» معادلی ندارد.

۱ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) «لَا تَأْكُلُونَ: نمی‌خورید» صیغه «للمخاطبين» است.

(۳) «ما: نیست» ادات نفی است. ترجمه درست: «هیچ چیز بهتر از ... نیست»

(۴) ضمیر «ه» ترجمه نشده است: «انسان را نباید شکستش ناراحت کند»، «پلی به سوی» غلط است (→ پل موقیتی).

۲ قُرْيٰ: خوانده می‌شود مجھول است، «فَلَيَسْتَعِيْعُ: باید گوش

فرا دهیم»

۳ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «درها: أبواب» جمع است، «ساعت هشت: الساعة الثامنة» نه «الساعة

الثمانية!»

(۲) «امتحان» مفرد است نه جمع، «باز می‌شود: ثُفَّحَ» مجھول است.

(۴) «ساعت هشت: الساعة الثامنة» باید از عدد ترتیبی استفاده کنیم که بر وزن

فعاً است، «باز می‌شود: ثُفَّحَ».

۴۷ تشخصیص فعل معلوم یا مجھول از طریق معنا و توجه به قواعد امکان پذیر است. به ترجمه عبارات دقت کنید:

بررسی و ترجمه گزینه‌ها:

(۱) «لا يَضِيقُ» فعل معلوم است.

ترجمه: عاقل روزهای عمر خود را تباہ نمی‌سازد!
(۲) «لا تُمْتِ» فعل نهی و معلوم است.

ترجمه: قلب را با زیادی گناهان نمیران!

(۳) «لا يَبْصِرُ» فعل معلوم است.

ترجمه: نور حق را کسی که قلبش کور است، نمی‌بیند!
(۴) «يَضَبَّتُ» مجھول است.

ترجمه: این دستگاه به منظور کم کردن فشار بر روی لوله نصب می‌شود!

۴۸ از میان حروف مشبهه بالفعل، حرف «أَنَّ» که برای ربط میان دو جمله به کار می‌رود. در این عبارت «أَنَّ» میان فعل «تَعْلَمُ» و «سَيَظْهُرُ» ربط ایجاد کرده است.

۴۹ می‌دانیم که اسم حروف مشبهه بالفعل منصوب و خبر آن معرف است؛ بنابراین «مُرافقون» [که در اصل «مَرافقُونَ» بوده] به حالت نصب در می‌آید: مُرافق (إنَّ مُرافقِينَا).

خبر هم به همان حالت رفع می‌ماند؛ بنابراین پاسخ گزینه (۳) است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «في قولٍ» خبر از نوع جاز و مجرور (شبیه جمله) است.

(۲) «أَسْوَأً» خبر «لا» است و از نوع یک اسم (یا خبر مفرد) است.

(۳) «كَجِهادٍ» خبر از نوع جاز و مجرور (شبیه جمله) است.

(۴) «في مالٍ» خبر از نوع جاز و مجرور (شبیه جمله) است.

۱ موضع اصلی در متن چیست؟

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: نقش نور در بهبود حال روانی انسان! (✓)

(۲) ترجمه: خورشید و فواید زیادش برای همه مردم! (✗)

(۳) ترجمه: بیماری‌های فصلی که انسان به آن دچار می‌شود! (✗)

(۴) ترجمه: تغییر یافتن حال به [حال] بهتر! (✗)

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۰ – ۴۲):

۲ ۴۰

۱ ۴۱ «أَجَبَرَتْ» مجھول است نه معلوم!

۲ ۴۲

۲ ۴۳ «إِسْرَافَ» اسم «لا» نفی جنس نکره است نه معرفه!

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۵۰ – ۴۳):

۴ ۴۳ با توجه به جمع بودن فعل «أَنْ يَهْمُمُوا»، اسم قبل آن باید

جمع مذکور سالم باشد: «مُواطِنِينَ»

۳ ۴۴

«..... مکانی است که نفت به آن منتقل می‌شود تا در آن سوخت خودروها (بنزین) تولید شود!»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ایستگاه

(۲) بندر

(۳) پالایشگاه

۴ ۴۵

بررسی و ترجمه گزینه‌ها:

(۱) اصلاً تضادی دیده نمی‌شود.

ترجمه: قلب هایتان را با زیادی غذا و نوشیدنی نمیرانیدا

(۲) «قصیر» و «طويلًا» متضاد هستند.

ترجمه: فصل بهار در کشور ما کوتاه است، ای کاش بلند می‌بود!

(۳) «الباطل» و «الحق» متضاد هستند.

ترجمه: گاهی باطل لباس حق را می‌پوشد و لذا تشخیص میان آن‌ها برای

آدمی سخت می‌شود!

۴ ۴۶

«شراء» و «بيع» و «متردد» و «عازِم» با هم متضاد هستند.

ترجمه: گویی مشتری در خرید کالا متعدد است، (شک دارد) اما فروشنده به

فروشش مصمم است!

۳ فعلی مجھول می‌شود که متعدی و دارای مفعول به باشد. فعلی

که مفعول به پذیر نیست، امکان مجھول شدن ندارد. در این گزینه «استَخَرَجَنَا»

فعل متعدی است و مفعول به «معانی» دارد و امکان مجھول شدن دارد.

ترجمه: از این واژه‌نامه معانی کلمات جدید را استخراج کردیم!

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَخْرُجُ» خارج می‌شود مفعول پذیر نیست و مجھول نمی‌شود.

(۲) «أَصْبَحَتْ: شَدَّ» و «حَرَجَتْ: بیرون رفت» مجھول پذیر نیستند و مجھول نمی‌شوند.

(۴) «تَحْرَجَ: فارغ التحصیل شدند» مفعول پذیر نیست و مجھول نمی‌شود.

د) توکل در جایی درست است که انسان مسئولیت و وظیفه خود را به خوبی انجام دهد، یعنی فکر و اندیشه خود را به کار گیرد، با دیگران مشورت کند، بهترین راه ممکن را انتخاب کند و با عزم و اراده محکم برای رسیدن به مقصد تلاش کند، در این صورت است که می‌توان بر خدا توکل کرد.

۴ ۵۹ عبارت «ما که باشیم» در این بیت بیانگر آن است که، موجودات جهان به ویژه انسان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند هستند و این نیاز هیچ‌گاه قطع پا کم نمی‌شود.

۶۰ هر کدام از ما انسان‌ها، براساس فطرت خوبیش خدا را می‌باییم و حضورش را درک می‌کنیم. به روشنی می‌دانیم، در جهانی زندگی می‌کنیم که آفرینشده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند، و این موضوع در آیه شریفه «کُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» تجلی دارد و مؤید توحید در روایت است.

۶۱ چون خدا غنی و ستوده است لذا همه اهل آسمان‌ها و زمین از او درخواست و رو به سوی او دارند لذا با صفت «صمد» که به همین معناست ارتباط دارد.

۶۲ باید دقت کنیم که توحید در روایت بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، نقشی در پرورش و تدبیر سایر مخلوقات ندارند، بلکه توحید در روایت بدین معناست که این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر او هستند، یعنی همه موجودات در حد خودشان تأثیر دارند نه به صورت مستقل، لذا عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن‌ها و مستقل از خدا بدانیم.

۶۳ با توجه به آیه شریفه «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٌّ وَ لَا يُشَرِّكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ؛ آن‌ها هیچ ولی [سرپرستی] جز او ندارند و او در فرمذروایی خوبیش کسی را شریک نمی‌سازد.» از آن‌جا که خداوند، تنها مالک جهان است تهها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند (درستی گزینه (۴)) چنین اجازه‌ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست (رد گزینه (۲) و (۳)) بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است، اگر خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است (رد گزینه (۱))

۶۴ ۲ هر سبکی از زندگی، ریشه در اندیشه‌های خاص داشته و از جهان‌بینی ویژه‌ای سرچشمه می‌گیرد. شناخت آن ریشه‌ها کمک فراوانی در تصمیم‌گیری درست ما خواهد کرد. زندگی توحیدی نیز شیوه‌ای از زندگی است که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد. پس هر فردی متناسب با اعتقادات خوبیش، مسیر زندگی خود (سبک زندگی) را انتخاب و بر همان اساس رفتار خواهد کرد.

۶۵ ۴ حکمت و فلسفه دوستی نکردن با دشمنان خدا و مسلمانان در عبارت قرآنی: «قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءُوكُمْ مِنَ الْحَقِّ؛ حَالَ آنَّكَه آنَّكَه دِينَ حَقِّيَّ كَه برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند.»

دین و زندگی

۴ ۵۱ امیرالمؤمنین (ع) زیرکریں انسان‌ها را کسی معرفی می‌کند که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد و لذا پیامبر اکرم (ص) در این باره فرموده است: «خَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُخَاسِبُوا»؛ «به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این‌که به حساب شما برسند»

۳ ۵۲ در آیات سوره واقعه می‌خوانیم که: «(جهنمیان) پیش از این (دنیا) مست و مغدور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌ورزیدند» در آیات آل عمران می‌خوانیم که: «... و آن‌ها که وقتی مرتکب عمل زشتی می‌شوند، یا به خود ستم می‌کنند، به یاد خدا می‌افتدند و برای گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند.»

۲ ۵۳ سرنوشت ابدی انسان‌ها براساس اعمال آنان در دنیا تعیین می‌شود، لازم است تا در این دنیا قدم در مسیری بگذاریم که موفقیت آن حتمی باشد و سرانجام و آخرتی آباد را برای ما رقم بزند.

۲ ۵۴ بعد از مرحله اول یعنی تصمیم و عزم برای حرکت، نوبت به عهد بستن با خدا می‌باشد، کسی که راه رستگاری را که همان قرب و نزدیک شدن به خداست، شناخته و می‌خواهد در این مسیر قدم بگذارد، با خدای خود پیمان می‌بندد که آن‌چه خداوند برای رسیدن به این هدف مشخص کرده است یعنی واجبات الهی را انجام دهد و خداوند را خشنود سازد.

۱ ۵۵ امام صادق (ع) فرمود: خداوند به داد (ع) و حی کرد هر بندهای از بندگانم به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم، گرچه همه آسمان‌ها و زمین و هر چه در آن‌ها است، علیه او برخیزند.

توکل بر خدا به معنای اعتماد به خداوند است.

۴ ۵۶ توکل به خدا به معنای اعتماد به خداوند است، یعنی انجام وظیفه خود در هر کاری و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند، انسان متوكل خداوند را تکیه‌گاه مطمئن خود می‌باید و در عین عمل به وظایف، امورش را به او واگذار می‌کند و خود را تحت حمایت خداوند قرار می‌دهد و انسان متوكل می‌داند که در صورت انجام وظیفه هر نتیجه‌ای که به دست آید به مصلحت اوست، گرچه خود به آن مصلحت آگاه نباشد.

۴ ۵۷ در آیه شریفه «إِلَيْسَ اللَّهُ بِكَافِ عَيْدَهُ؛ آیا خدا برای بندهاش کافی نیست!؟»، کنایت مطلق خداوند به صورت استفهم بیان شده است که با عبارت قرآنی «قُلْ حَسِيبَ اللَّهِ: بِكُو خدا برای من کافی است» هم‌مفهوم است و آیه شریفه «وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسِيبُهُ وَ إِنَّ اللَّهَ بِالْعَمَرِ؛ وَ آنَّ کس که در راه حق به خدا توکل کند خداوند او را بس است، خداوند امر خوبیش را به سرانجام می‌رساند» مؤید «حقیقت توکل بر خدا» است.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

الف) توکل کردن فقط به معنای گفتن جمله «خدایا، بر تو توکل می‌کنم» نیست، بلکه انسان باید در قلب خود بر خدا توکل کند و واقعاً او را تکیه‌گاه خود ببیند.

۷۴ با توجه به آیه شریفه «آلمَ أَعْهَدَ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَن لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَذُوٌّ مُّبِينٌ»: ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان (میثاق) نگرفته بودم که شیطان را نبرستید که او دشمن آشکار شمامست؟»، میثاق و عهد و پیمان خداوند از عبارت «أَن لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» قابل برداشت است و علت آن این است که شیطان دشمنی آشکار است: «إِنَّهُ لَكُمْ عَذُوٌّ مُّبِينٌ».

۷۵ با توجه به آیه شریفه «وَ مِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ وَحَيْزَنْ اطْمَانَ بِهِ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ حَسِيرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ»: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای آنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی [آبادت و بندگی] می‌کند، پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلاسی (شری) به او رسد از خدا روی‌گردان می‌شود، او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند.» عاقبت این افراد زیان دنیوی و اخروی است «حَسِيرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ» و چنین کسی شرک عملی در بعد فردی دارد این شخص، درونی نارآم و شخصیتی ناپایدار دارد.

۶۶ شیطان امروزه به صورت‌های گوتاگون برای انسان دامهایی را پهنه کرده است تا هوس‌های زودگذر انسان‌ها را تحریک کند و به گناه بکشاند و آنان را از بهشت جاویدان محروم سازد، مقاومت در برابر آن‌ها نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست، کسی که در چنین دامهایی گرفتار شود، هم زندگی پاک و با نشاط دنیا را از دست خواهد داد و هم حیات سرهار از شادکامی آخرت را «حَسِيرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ»

۶۷ پس از پذیرش مفهوم مالکیت خداوند، توحید در ولایت مطرح می‌گردد، یعنی، هر کس که مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد، لذا آیه «مَا لَهُمْ مِنْ وَلَىٰ ...» درباره توحید در ولایت و قبل از آن توحید در مالکیت است که در آیه شریفه: «وَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ» مذکور است.

۶۸ با توجه به کلید واژه‌های «لَهُ» در عبارت اول (برای خدا) به معنای رضای الهی و اخلاص است لذا توحید عملی برداشت می‌شود و «رب» مؤید توحید در ربوبیت است و «لَهُ» در عبارت دوم مؤید توحید در مالکیت است.

۶۹ نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاق، غفلت از خداوند را کم می‌کند، محبت او را در قلب تقویت می‌سازد و انسان را از کمک‌های الهی بپرهمند می‌نماید، همان‌طور که رسول مکرم اسلام می‌فرماید: «اللَّهُمَّ لَا تَكُلُّنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبْدًا: خَدَايَا هِيجَاهَ مَرَا چَشَمَ بِهِ هُمْ زَنْبِي بِهِ خُودَمْ وَمَكْنَذَارَ» و این موضوع بر یکی از راههای (طرق) تقویت (قوم‌بخش) اخلاص یعنی «زار و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او اشاره دارد.

۷۰ در قیامت و در بهشت اخروی و موعود، بهشتیان می‌گویند خدای را سپاس که به وعده خود وفا و این جایگاه زیبا را به ما عطا کرده، و بهشت برای آنان سرای سلامتی یعنی همان دارالسلام است یعنی هیچ نقصانی، غصه‌ای، ترسی، بیماری‌ای، جهله‌ی، مرگ و هلاکتی، و خلاصه هیچ ناراحتی و رنجی در آن جا نیست.

۷۱ یکی از میوه‌های درخت اخلاص، «دستیابی به درجاتی از حکمت» است: حکمت، به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست که هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می‌دهد و مانع لغزش‌ها و تباہ‌ها می‌شود. انسان حکیم، به درجاتی از بصیرت و روش‌بینی می‌رسد که می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود. شیطان، خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان با اخلاص را ندارد.

۷۲ قرآن کریم درباره کسانی که اموال یتیمان را از روی ظلم می‌خورند می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا»: کسانی که می‌خورند اموال یتیمان را از روی ظلم جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتشی فروزان درآیند.

۷۳ امیرالمؤمنین علی (ع) در مناجات خویش می‌فرماید: «خدای من! مرا این عزت پس که بندۀ تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی ...» و این موضوع در عبارت قرآنی: «وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ» نمایان است.

۸۳ ۲ آزمایش خون آزمایشگاه به دنبال ویروس با تأیید وجود

- آن‌تی بادی‌هایی است که با ویروس مبارزه می‌کنند.
- (۱) از برخواندن
  - (۲) تأیید کردن
  - (۳) ترجمه کردن
  - (۴) درگیر کردن

۸۴ ۳ فیلم‌ها همیشه به نظر می‌رسند در مورد افرادی هستند که

ژروتمند یا با استعداد فوق العاده هستند تا افراد ساده ممولی مانند من و شما.

- (۱) مذهبی
- (۲) خاص
- (۳) معمولی
- (۴) پر سر و صدا

۸۵ ۴ در [سال] ۱۹۰۵، آلبرت اینشتین پنج مقاله علمی منتشر کرد

- که اساساً درک ما از فضاء، زمان، نور و ماده را تغییر داد.
- (۱) افزایش دادن
  - (۲) بهبود دادن
  - (۳) تأسیس کردن
  - (۴) منتشر کردن

۸۶ ۱ غذاهای لذید و با طعم متحصر به فرد را با موسیقی زنده و

سرگرمی ترکیب کنید، و [به این صورت] نحوه اجرای یک شب به یاد ماندنی را خواهید داشت.

- (۱) ترکیب کردن
- (۲) اهدا کردن
- (۳) دریافت کردن
- (۴) چشم پوشیدن از

۸۷ ۳ تعداد دانشجویانی که بدون گذراندن هیچ امتحانی به زبان

ایتالیایی، وارد دانشگاه می‌شوند به سرعت در حال افزایش است؛ هر چه دوره گذار طولانی‌تر باشد، ضرر بیشتری برای نسل در حال رشد خواهد داشت.

- (۱) پژوهش
- (۲) الهام، وحی
- (۳) نسل
- (۴) راه حل

هنگامی که شارلیز تراونوس برای اولین بار در ژانویه ۲۰۲۰ کار [خود] را در سوپرمارکت محلی خود آغاز کرد، او یک صندوقدار بود. اما به زودی از او خواسته شد که به خرید آنلاین روی بیساورده و ظایاف او شامل برداشتن اقلام از قفسه‌های سوپرمارکت برای تحويل [در محل مشتری] است. در محل کار، او یک آپید را برمی‌دارد که شامل تمام سفارشات ثبت شده مشتریان، در آن روز است، و شروع به بالا رفتن و پایین رفتن از راهروها می‌کند و محصولات مورد نیاز خود را اسکن می‌کند. سپس آن‌ها را در جعبه‌ای قرار می‌دهد که بسته بندی خواهد شد و در مقابل درب ورودی یک شخص تحويل داده خواهد شد. او هیچ وسیله محافظتی نمی‌پوشد — فقط به صندوقداران ماسک صورت داده می‌شود. شیفت‌های هشت ساعته گاهی اوقات بسیار استرس‌زا هستند. گاهی اوقات مردم با هراس برای خرید غذا و لوازم هجوم می‌برند که باعث مشاجره و ناراحتی کارکنان می‌شود. یک روز، در حالی که شارلیز در حال جمع آوری محصولات از قفسه‌ها بود، مردی وارد فروشگاه شد. او شروع به فریاد زدن بر سر او کرد زیرا فکر می‌کرد مدت زیادی در صفحه ایستاده بود. با این حال، اکثر مردم مؤدب و محترم هستند. در نتیجه، شارلیز از کار خود لذت می‌برد. او آنقدر از آن لذت می‌برد که گاهی فکر می‌کند نمی‌تواند بین شغل و لذت تمایز قائل شود. او مهارت‌های بیشتری کسب کرده است، و در دوران اخیر، حیطه کاری او به یک سرویس ضروری تبدیل شده است.

۷۶ ۱ کدام‌بک از نظر گرامری درست می‌باشد؟

توضیح: در گزینه (۲) با توجه به این‌که فعل "he" می‌باشد ضمیر تأکیدی باید به شکل "himself" به کار بود. در گزینه (۳) فعل "like" یک فعل حالت است و باید به شکل استمراری به کار برد شود. در گزینه (۴) بعد از "while" باید فعل به صورت استمراری به کار برود.

۷۷ ۲ کدام‌بک از جملات زیر از نظر گرامری اشتباه است؟

توضیح: در گزینه (۲) بعد از حرف اضافه "with" نیازمند ضمیر مفعولی "you" هستیم و باید از ضمایر انعکاسی استفاده کنیم.

۷۸ ۳ وقتی برادرش شنید که بهترین دوستش در تصادف کشته شد،

شوکه شد و ناگهان زیر گریه زد.

توضیح: بخش اول جمله دارای فعل است و جمله معلوم می‌باشد. در بخش دوم، کشته شدن مجھول می‌باشد و نیز در جای خالی سوم نیازمند واژه مناسب "burst" می‌باشیم که در کنار "into tears" معنی «زیر گریه زدن» را بدهد.

۷۹ ۴ فسیل‌هایی از حشرات یافته شده است که تا ۳۵۰ میلیون سال

قدمت دارند، در حالی که قدیمی‌ترین جد بشر تقریباً ۵ تا ۱۰ میلیون سال قبل [بر روی زمین] ظاهر شد.

توضیح: فعل "find" (پیدا کردن، یافتن) در اینجا جزء افعال متعدد است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل پیش از جای خالی اول قرار گرفته است، در این جای خالی به فعل مجھول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۳) و (۴) است.

دقت کنید: "appear" (ظهور شدن) در این جا در معنی لازم به کار رفته است و اساساً قبل مجھول شدن نیست.

۸۰ ۳ یک کودک می‌تواند بیش از یک شخصیت را با استفاده از

صدای مختلف بازی کند یا به سادگی آن‌چه را که در مکالمه خیالی گفته شده است، روایت کند.

- (۱) جستجو کردن
- (۲) نگه داشتن
- (۳) روایت کردن
- (۴) بیان کردن

۸۱ ۲ کار ما با تأکید بر نقاشی به عنوان وسیله‌ای که دانشآموزان با

آن پتانسیل خلاق و انتقادی خود را پرورش می‌دهند، مشخص می‌شود.

- (۱) مشاهده
- (۲) تأکید
- (۳) کارکرد
- (۴) احساس

۸۲ ۱ مهم نیست چقدر اشتباه می‌کنید یا چقدر آهسته پیشرفت

می‌کنید، شما هنوز خیلی جلوتر از همه کسانی هستید که تلاش نمی‌کنند.

- (۱) پیشرفت کردن
- (۲) تأکید کردن
- (۳) آزمایش کردن
- (۴) اختراع کردن

چند عکس گرفتم و شروع به گشت و گذار در اینترنت کردم تا اطلاعات بیشتری درباره اوباما کسب کنم. متوجه شدم او در ۴ اوت ۱۹۶۱ در هاوایی متولد شد. وقتی او کوچک بود والدینش طلاق گرفتند. هنگامی که او پنج ساله بود، خانواده‌اش به آندونزی نقل مکان کردند. اما او در آندونزی بزرگ نشد، زیرا وقتی ده ساله بود، دویاره به هاوایی رفت جایی که پدر بزرگش سرباز بود و مادر بزرگش از او مراقبت می‌کرد.

باراک در آکادمی پوناهو در هاوایی حضور داشت و در آن جا دانشآموز خوبی بود. او یکی از سه دانشآموز سیاهپوست کل مدرسه بود. در [سال] ۱۹۸۵، او به شیکاگو نقل مکان کرد و به افرادی کمک کرد که پول زیادی ندارند.

باراک به دانشکده حقوق هاروارد رفت تا وکیل شود. در [سال] ۱۹۹۰، او [به عنوان] اولین ویراستار آمریکایی آفریقایی تبار در مجله حقوق هاروارد انتخاب شد. پس از دانشکده حقوق (تحصیل در رشته حقوق)، باراک وکیل حقوق مدنی شد و مدرسی شد که در مورد قانون اساسی ایالات متحده تدریس می‌کرد.

بنابراین، من تمام این اطلاعات را خواندم و متوجه شدم گفتن [این موضوع] واقعیت است که: نایبرده رنج گنج میسر نمی‌شود! اطلاعات را در دفترچه یادداشت کردم و آن مکان را ترک کردم.

۳ ۹۳ با توجه به متن، همه موارد زیر در مورد مقاله نادرست است

..... به جز.....

۱) عکاس نتوانست از باراک اوباما عکس بگیرد زیرا مردم به او اجازه ندادند به داخل بروند

۲) در ۴ نوامبر، هنگامی که باراک اوباما در انتخابات پیروز شد، همه لبخند می‌زدند و دست می‌دادند

۳) ایالات متحده و آندونزی دو کشوری بودند که باراک اوباما در کودکی در آنها زندگی می‌کرد

۴) پدر بزرگ و مادر بزرگ اوباما در آندونزی زندگی می‌کردند، جایی که پدر بزرگش سرباز بود و مادر بزرگش از او مراقبت می‌کرد

۱ ۹۴ با توجه به متن، همه افعال زیر به جز..... فعل کنشی هستند.

(۱) به یاد داشتن

(۲) خنده دیدن

(۳) اعلام کردن

(۴) قدم زدن در اطراف

۲ ۹۵ چه شغلی ممکن است به باراک اوباما به عنوان رئیس جمهور کمک کرده باشد؟

(۱) سرباز بودن

(۲) وکیل و معلم بودن در مورد قانون اساسی ایالات متحده

(۳) کمک به افرادی که ثروت چندانی نداشتند

(۴) دانشآموز خوب بودن در آکادمی پوناهو

۳ ۸۸ با توجه به این که در این جا فعل "ask" یک فعل متعدد است که مفعول آن (یعنی "she") پیش از جای خالی قرار دارد، در جای خالی به فعل مجھول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۳) و (۴) است.

دقت کنید: چون فعل مجھول در زمان مشخصی از گذشته انجام شده و به اتمام رسیده است، در جای خالی، نیازمند فعل مجھول در زمان گذشته ساده می‌باشیم.

۱ ۸۹ توضیح: با توجه به این که در این جا فعل دو کلمه‌ای "pack up" یک فعل متعدد است که مفعول آن (یعنی ضمیر موصولی "that") که خودش به "box" (اشareه دارد) پیش از جای خالی قرار دارد، در جای خالی به فعل مجھول نیاز داریم و پاسخ در بین گزینه‌های (۱) و (۳) است.

دقت کنید: چون فعل مجھول قرار است در آینده انجام شود، در جای خالی، نیازمند فعل مجھول در زمان آینده می‌باشیم.

۱ ۹۰ توضیح: در صورتی که فعلی در گذشته در حال انجام بوده باشد و در این هین فعل کوتاه‌تری اتفاق بیفتند، برای فعل طولانی تر از زمان گذشته استمراری (در این مورد "was picking up") و برای فعل کوتاه‌تر از فعل گذشته ساده (در این مورد "walked") استفاده می‌شود.

- ۴ ۹۱**
- (۱) فقیر
  - (۲) اختصاص داده شده
  - (۳) محترم، محترمانه
  - (۴) ضعیف

- ۲ ۹۲**
- (۱) ساختن
  - (۲) تمایز قائل شدن
  - (۳) بیرون گذاشتن
  - (۴) به دست آوردن

آن روز، ۴ نوامبر را به یاد می‌آورم، هنگامی که اواخر عصر به شیکاگو رسیدم. می خواستم از باراک اوباما و خانواده‌اش در مرکز همایش عکس بگیرم، اما وقتی به آن جا رسیدم، متوجه شدم که مجوز مطبوعات را ندارم و نمی‌توانم به داخل بروم. شروع به قدم زدن در اطراف پارک بیرون مرکز [همایش] کردم. گرچه ماه نوامبر بود، اما شب گرمی بود. فضای فوق العاده بود. وقتی این عکس را گرفتم، همه به صفحه تلویزیون نگاه می‌کردند و منتظر نتایج انتخابات بودند. برخی از مردم بی سر و صدا دست یکدیگر را گرفته بودند و لبخند می‌زدند، برخی دیگر عصبی و مضطرب بودند. آن‌ها احساس می‌کردند که آن لحظه متعلق به آن‌ها است.

ناگهان متوجه شدم که این مکان بهتر از داخل است. من پیروزی باراک اوباما را از طریق چهره همه مردم آفریقایی، اسپانیایی تبار، چینی [و] سفیدپوست تماشا می‌کردم. حدود ساعت ۱۱ نتایج اعلام شد و همه از خود بی خود شدند.

مردم شروع کردند به خنده دیدن، فریاد کشیدن و گریه کردن. اما وقتی اوباما سخنرانی خود را انجام داد، همه آن‌ها آرام و احساساتی شدند. آن شب یک مکان [فوق العاده] روی سیاره (کره زمین) برای بودن وجود داشت — و من آن جا بودم.

۳ ۹۷ با توجه به متن، همه موارد زیر در مورد مقاله نادرست است،
به جز.....

(۱) فرانک معتقد است که اکثر مردم آرزو می‌کرند که شغل او را داشته باشند
که خسته‌کننده نیست، زیرا مشاغل آن‌ها سیار خسته‌کننده است

(۲) خانواده فرانک از شغل او راضی نیستند، زیرا فکر می‌کنند فرانک به اندازه‌ای
که می‌خواهد با آن‌ها وقت نمی‌گذراند

(۳) علی‌رغم همه مشکلات مانند محدوده‌های مختلف زمانی، دور بودن از
خانواده و غیره، فرانک هنوز از کار خود لذت می‌برد

(۴) گوستاو بهترین دوست فرانک است و هنگامی که یک‌دیگر را ملاقات
می‌کنند با هم فوتیال تماشا می‌کنند

۲ ۹۸ کلمه زیرخطدار "some" در سطر ۷ به چه چیزی اشاره
می‌کند؟

- (۱) رفتارها
- (۲) افراد
- (۳) عادات
- (۴) دوستان

۳ ۹۹ با توجه به متن، به نظر می‌رسد عبارت "spare no pains" در
سطر ۱۶ به چه معناست؟

(۱) فرانک وقتی از خانواده خود مراقبت می‌کند و سعی می‌کند زندگی خوبی
برای آن‌ها ایجاد کند، رنج نمی‌کشد.

(۲) برای فرانک به دلیل موقعیت شغلی‌اش، بسیار دشوار است که زندگی خوبی
را برای همسر و فرزندانش رقم بزند.

(۳) فرانک نهایت تلاشش را می‌کند تا زندگی خوبی را برای همسر و فرزندانش
رقم بزند.

(۴) فرانک از خجالت کشیدن همسر و فرزندان خود به دلیل شغل خود اجتناب
می‌کند.

۲ ۱۰۰ با توجه به متن به نظر می‌رسد کلمه "hospitable" در
سطر ۱۰ به چه معناست؟

- (۱) احسان چندان خوب و شادی نداشت
- (۲) [رفتار] استقبال آمیز با هممان و بازدیدکنندگان
- (۳) بسیار محبت آمیز و وفادار
- (۴) عادل و با بهره‌گیری از قضاوت خوب

۴ می‌دانیم هر سه نفر متولد ماه مهر هستند که دارای ۳۰ روز است:

$$n(S) = 30 \times 30 \times 30 = 3^3$$

برای آنکه روز تولد آنها یکسان باشد، خواهیم داشت:

$$n(A) = 30 \times 1 \times 1$$

$$P(A) = \frac{3}{3^3} = \frac{1}{9^2}$$

۱۰۸

$$n(S) = 2 \times 6 = 12$$

$$A = \{(1, 2), (1, 3), (1, 5)\} \Rightarrow n(A) = 3$$

$$P(A) = \frac{3}{12} = \frac{1}{4}$$

روش اول: ۱ ۱۰۹

$$A' \cap (A \cup B) = (\underbrace{A' \cap A}_{\emptyset}) \cup (A' \cap B) = A' \cap B = B \cap A'$$

$$A \cap (A' \cup B') = (\underbrace{A \cap A'}_{\emptyset}) \cup (A \cap B') = A \cap B'$$

$$\Rightarrow (B \cap A') \cap (A \cap B') = (B - A) \cap (A - B) = \emptyset$$

روش دوم: با استفاده از مجموعه‌های فرضی:

$$A = \{1, 2, 3\} \Rightarrow A' = \{4, 5\}, A \cup B = \{1, 2, 3, 5\}$$

$$B = \{2, 3, 5\} \Rightarrow B' = \{1, 4\}, A' \cup B' = \{1, 4, 5\}$$

$$\begin{cases} A' \cap (A \cup B) = \{4, 5\} \cap \{1, 2, 3, 5\} = \{5\} \\ A \cap (A' \cup B') = \{1, 2, 3\} \cap \{1, 4, 5\} = \{1\} \end{cases}$$

در نتیجه اشتراک این دو مجموعه تهی است.

۴ ۱۱۰

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

هر دو تا س مضرب ۳ پیشامد

$$\Rightarrow A = \{(3, 6), (6, 3), (3, 3)\}$$

مجموع اعداد روشده کمتر از ۵ پیشامد

$$\Rightarrow B = \{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (2, 1), (2, 2), (3, 1)\}$$

دو پیشامد A و B ناسازگار هستند، زیرا هیچ عضو مشترکی ندارند.

(A ∩ B = ∅) پس:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) = \frac{4}{36} + \frac{6}{36} = \frac{10}{36} = \frac{5}{18}$$

فضای نمونه‌ای انتخاب ۳ گویی از ۹ ۴ ۵ گویی است.

$$n(S) = \binom{9}{3} = \frac{9!}{6!3!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 84$$

فقط یک گویی باید آبی باشد، پس ۲ گویی دیگر الزاماً باید قرمز باشند:

$$n(A) = \binom{4}{1} \times \binom{5}{2} = 4 \times 10 = 40$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{40}{84} = \frac{10}{21}$$

$$\binom{5}{2} = \frac{5!}{2!3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{2 \times 3!} = 10$$

می‌دانیم:

- ۲ ۱۱۶ در این برسی:
 کل بازیکنان تیم ملی والیبال $\leftarrow$ جامعه آماری
 ۱۰ بازیکن انتخاب شده $\leftarrow$ نمونه تصادفی
 میانگین سنی تمام بازیکنان $\leftarrow$ پارامتر
 میانگین سنی ۱۰ بازیکن انتخابی $\leftarrow$ آماره

- ۲ ۱۱۷ تعداد قطعات به کار رفته در خودرو (کمی نسبتی)، جنسیت افراد (کیفی اسمی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به ترتیب: کمی نسبتی - کیفی ترتیبی

(۳) به ترتیب: کمی نسبتی - کیفی ترتیبی

(۴) به ترتیب: کمی فاصله‌ای - کیفی اسمی

۴ ۱۱۸ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) متغیرهای کیفی معمولاً از نوع مشاهدات غیر عددی‌اند.

(۲) مقیاس فاصله‌ای برای داده‌های قابل مرتب کردن است و اختلاف بین مقادیر داده‌های آن‌ها با معناست.

(۳) اگر هر یک از داده‌های آماری با هم برابر باشند، میانگین آن‌ها برابر با یکی از داده‌ها و واریانس آن‌ها برابر صفر است.

۲ ۱۱۹ با مراجعه به اداره مخابرات و دریافت ریزمکالمات، می‌توان

تعداد مکالمات تلفنی ثبت شده در آن را در یک ماه گذشته بررسی نمود که از

روش دادگان (داده‌های از پیش تهیه شده) انجام می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پرسناله یا مصاحبه

(۳) آزمایش و مشاهده

(۴) مشاهده

۳ ۱۲۰

$$\frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{56}{8} = 7 = \text{میانگین}$$

$$7 + 1 = 21 + 1 = 22 = \text{میانگین جدید}$$

$$22 \times 8 = 176 = \text{تعداد} \times \text{میانگین جدید} = \text{مجموع داده‌های جدید}$$

۳ ۱۲۱

$$\frac{17 + 11 + 14 + 18 + 15}{5} = \frac{75}{5} = 15 = \text{میانگین اولیه}$$

عدد اضافه شده مورد نظر را a فرض می‌کنیم، طبق فرض مسئله میانگین ۱ واحد افزایش یافته است:

$$\frac{17 + 11 + 14 + 18 + 15 + a}{6} = \frac{75 + a}{6} = 15 + 1 = 16 = \text{میانگین جدید}$$

$$\Rightarrow 16 = \frac{75 + a}{6} \Rightarrow 75 + a = 96 \Rightarrow a = 96 - 75 = 21$$

۱ ۱۲۲ مد داده‌ای با بیشترین تکرار (فراآنی) است. از آن جا که دو بار

عدد ۴ داریم اما مد داده‌ها عدد ۶ است پس سه داده دیگر همگی باید ۶ باشند:

$$2b = a - 1 = 6 \Rightarrow \begin{cases} 2b = 6 \Rightarrow b = \frac{6}{2} = 3 \\ a - 1 = 6 \Rightarrow a = 6 + 1 = 7 \end{cases}$$

۱ ۱۱۲ می‌دانیم فضای نمونه‌ای تولد چهار فرزند = ۱۶ عضو دارد.

پیشامد مطلوب آن است که این خانواده دو پسر و دو دختر داشته باشد:

$$A = \{(p, p, d, d), (d, p, p, d), (p, d, d, p)\}$$

$$\Rightarrow n(A) = 6$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{16} = \frac{3}{8}$$

۲ ۱۱۳ ارقام زوج طبیعی یک رقمی شامل ۲، ۴، ۶ و ۸ هستند، پس

تعداد اعضای فضای نمونه‌ای برابر است با انتخاب ۲ رقم از ۴ رقم:

$$n(S) = \binom{4}{2} = \frac{4!}{2!2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2 \times 2!} = 6$$

پیشامد مطلوب حالتی است که مجموع دو رقم بیشتر از ۸ باشد:

$$\{2, 8\}, \{4, 6\}, \{4, 8\}, \{6, 8\}$$

که تعداد آن‌ها ۴ تا است:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$$

۲ ۱۱۴ فضای نمونه‌ای انتخاب ۲ مهره از ۱۰ مهره است:

$$n(S) = \binom{10}{2} = \frac{10!}{8!2!} = \frac{10 \times 9 \times 8!}{8!2} = 45$$

برای حل می‌توان از پیشامد متمم استفاده کرد:

هر دو مهره زرد باشند $\Rightarrow A'$ $\Rightarrow$ حداقل یک مهره سبز باشد

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{\binom{6}{2}}{\binom{10}{2}} = \frac{15}{45} = \frac{1}{3}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$\binom{6}{2} = \frac{6!}{4!2!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4!2} = 15$$

می‌دانیم:

۱ ۱۱۵ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای پرتاب ۳ تا س:

$$n(S) = 6 \times 6 \times 6 = 6^3 = 216$$

حالات مطلوب:

۳ حالت $(1, 1, 1), (3, 3, 3), (5, 5, 5)$ $\Rightarrow$ (الف)

۶ حالت $(1, 3, 5)$ $\Rightarrow 3! = 6$ (ب)

منظور از $3!$ ، جایه‌جایی ارقام مشاهده شده است، یعنی:

$$(1, 3, 5), (1, 5, 3), (3, 1, 5), (3, 5, 1), (5, 3, 1), (5, 1, 3)$$

(پ)

$$\left. \begin{array}{l} (1, 1, 3), (1, 3, 1), (3, 1, 1) \\ (1, 1, 5), (1, 5, 1), (5, 1, 1) \\ (3, 3, 1), (3, 1, 3), (1, 3, 3) \\ (3, 3, 5), (3, 5, 3), (5, 3, 3) \\ (5, 5, 1), (5, 1, 5), (1, 5, 5) \\ (5, 5, 3), (5, 3, 5), (3, 5, 5) \end{array} \right\} \Rightarrow 18 \text{ حالت}$$

$$n(A) = 3 + 6 + 18 = 27$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{27}{216} = \frac{1}{8}$$

داده‌های جدید به صورت زیر هستند:

$$2, (7)-3, 8, 2(3), 5, 4 \Rightarrow 2, 4, 8, 6, 5, 4$$

مرتب
→ 2, 4, 4, 5, 6, 8

۶ داده داریم:

$$Q_1 = Q_2 = \frac{4+5}{2} = 4.5$$

= میانه نیمة اول داده‌ها = چارک اول = ۴

= میانه نیمة دوم داده‌ها = چارک سوم = ۶

$$Q_1 - 2Q_2 + Q_3 = 4 - 2(4.5) + 6 = 10 - 9 = 1$$

۱ ۱۲۳

مجموع داده‌ها به صورت زیر هستند:

$$2(3), 2, 2, 2, 3, 3, 3 \Rightarrow 6, 2, 2, 2, 3, 3, 3$$

$$\bar{x} = \frac{6+3(2)+3(3)}{7} = \frac{6+6+9}{7} = \frac{21}{7} = 3$$

$$\sigma^2 = \frac{(6-3)^2 + 3(2-3)^2 + 3(3-3)^2}{7} = \frac{9+3+0}{7} = \frac{12}{7} \approx 1.7$$

$$\sigma = \sqrt{1.7} \approx 1.3$$

۲ ۱۲۴

اگر انحراف معیار داده‌ها صفر باشد به معنی آن است که

داده‌ها با هم برابرند:

$$x-1=y-x=\frac{1}{3}y=1 \Rightarrow \begin{cases} x-1=1 \Rightarrow x=2 \\ \frac{1}{3}y=1 \Rightarrow y=3 \end{cases}$$

پس داده‌ها به صورت زیر هستند:

$$2, 2+1, 6, 2(3), 4, 7 \Rightarrow 2, 3, 6, 6, 4, 7$$

مرتب
→ 2, 3, 4, 6, 6, 7

$$\begin{cases} \text{مد} = 6 \\ \text{میانه} = \frac{4+6}{2} = 5 \end{cases}$$

= اختلاف مد و میانه = ۶ - ۵ = ۱

۲ ۱۲۵

= واریانس $\sigma^2 = \sqrt{4} = 2$ = انحراف معیار

در نمودار خم بهنجار می‌دانیم ۹۹ درصد داده‌ها در فاصله سه برابر انحراف

معیار از میانگین قرار دارند:

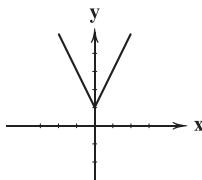
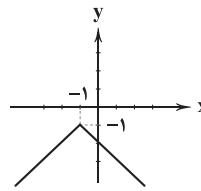
$$(\bar{x}-3\sigma, \bar{x}+3\sigma) = (5, 17)$$

$$\Rightarrow \bar{x}-3(2)=5 \Rightarrow \bar{x}=5+6 \Rightarrow \bar{x}=11$$

یا

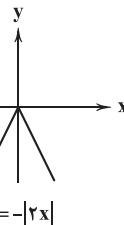
$$\bar{x}+3(2)=17 \Rightarrow \bar{x}=17-6 \Rightarrow \bar{x}=11$$

۴ ۱۲۶

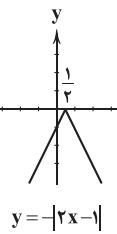
با توجه به شکل تابع، برد تابع به صورت $-1 \leq y \leq 1$ است. زیرا:ریشه قدرمطلق ۱ دارد: $x+1=0 \Rightarrow x=-1$ برد تابع به صورت $y \geq 1$ می‌باشد.

$$2x-1=0 \Rightarrow x=\frac{1}{2}$$

ریشه قدرمطلق

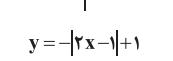

$$\text{یک واحد به راست} \quad \frac{1}{2}$$

$$y = -|2x|$$

یک واحد به طرف بالا

$$y = -|2x-1|$$

یک واحد به طرف بالا

$$y = -|2x-1|+1$$

یک واحد به طرف بالا

$$y = -|x|$$

$$y = 1 - |x| = -|x| + 1 \xrightarrow{\text{تلافق با محور } x \text{ ها}} = -|x| + 1$$

$$\Rightarrow |x|=1 \Rightarrow x=\pm 1$$

یک واحد به طرف بالا

$$y = -|x| + 1$$

$$\text{مساحت مثلث ایجاد شده} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{2 \times 1}{2} = 1$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow \frac{a}{2} = -\frac{1}{4} \Rightarrow 4a = -2 \Rightarrow a = -\frac{2}{4} = -\frac{1}{2} \\ \Rightarrow a - 2b = 0 \xrightarrow{a = -\frac{1}{2}} -\frac{1}{2} - 2b = 0 \Rightarrow -2b = \frac{1}{2} \\ \Rightarrow b = \frac{\frac{1}{2}}{-2} = -\frac{1}{4} \\ \Rightarrow a - b = -\frac{1}{2} - \left(-\frac{1}{4}\right) = -\frac{1}{2} + \frac{1}{4} = -\frac{1}{4} \end{aligned}$$

(۳ ۱۳۴)

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = \underbrace{\{x \leq x \leq 2\}}_{\leq x \leq 2} \cap \{1 \leq x \leq 2\} - \{x | [x] - 1 = 0\}$$

$$[x] - 1 = 0 \Rightarrow [x] = 1 \xrightarrow[\text{تابع جزء، صحیح}]{\text{طبق تعریف}} 1 \leq x < 2$$

$$D_{\frac{f}{g}} = \{1 \leq x \leq 2\} - \{1 \leq x < 2\} = \{2\}$$

$$\frac{f}{g}(x) = \frac{f(x)}{g(x)} \xrightarrow[\text{تعريف می‌شود}]{\text{ فقط در } x=2} \frac{f(2)}{g(2)} = \frac{\frac{1}{4}(2)+1}{[2]-1} = \frac{\frac{1}{2}+1}{1} = \frac{3}{2}$$

(۳ ۱۳۵)

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\}$$

ریشه‌های مخرج

$$x^2 + x - 2 = 0 \Rightarrow (x+2)(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+2 = 0 \rightarrow x = -2 \\ x-1 = 0 \rightarrow x = 1 \end{cases}$$

$$D_f = \mathbb{R} - \{-2, 1\}, D_g = \mathbb{R}$$

از طرفی اگر $g(x) = 0$ مساوی صفر باشد:

$$g(x) = -2|x+1| = 0 \Rightarrow |x+1| = 0 \Rightarrow x+1 = 0 \Rightarrow x = -1$$

$$D_{\frac{f}{g}} = \underbrace{\mathbb{R} - \{-2, 1\}}_{\mathbb{R} - \{-2, 1\}} \cap \mathbb{R} - \{-1\} = \mathbb{R} - \{-2, 1, -1\}$$

یعنی تابع $\frac{f}{g}$ در سه نقطه تعریف نمی‌شود.

(۱ ۱۲۹) طبق تعریف تابع علامت داریم:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ -1, & x < 0 \end{cases}$$

$$(3f-g)(-2) = 3f(-2) - g(-2) = 3\left|-\frac{1}{4}(4)+1\right| - (-1) = 0 + 1 = 1$$

$$(f \times g)(\sqrt{2}) = f(\sqrt{2}) \times g(\sqrt{2}) = \left|-\frac{1}{4}(\sqrt{2})^2 + 1\right| \times 1 = \left|-\frac{1}{4} \times 2 + 1\right|$$

$$= \left|-\frac{1}{2} + 1\right| = \left|\frac{1}{2}\right| = \frac{1}{2}$$

$$=\text{حاصل نهایی عبارت} = \frac{1}{2}$$

(۳ ۱۳۰)

$$D_f = \{1, -1, 2\} \Rightarrow D_{f-g} = D_f \cap D_g = \{1, -1, 2\} \cap \{0, 1\} = \{1\}$$

$$D_{\frac{f-g}{f}} = D_{f-g} - \{x | f(x) = 0\} = \{1\} - \{2\} = \{1\}$$

$$\frac{f-g}{f}(1) = \frac{f(1)-g(1)}{f(1)} = \frac{4-1}{4} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{f-g}{f} = \{(1, \frac{3}{4})\}$$

$$D_f = \{-1, 1, 2, 3\}, D_g = \{-1, 2, 1, 0\}$$

$$\Rightarrow D_f \cap D_g = \{-1, 2, 1\}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = \{-1, 2, 1\} - \{1\} = \{-1, 2\}$$

دامنه $\frac{f}{g}$ فقط یک عضو طبیعی دارد.(۲ ۱۳۲) نمودار تابع (x) از نقاط $(0, 0)$ و $(-1, -2)$ می‌گذرد.بس ابتدا ضابطه تابع (x) را به دست می‌آوریم:

$$m = \frac{-2 - 0}{-1 - 0} = \frac{-2}{-1} = 2$$

$$y - y_A = m(x - x_A) \Rightarrow y - 0 = 2(x - 0) \Rightarrow y = 2x \text{ یا } \frac{f}{g}(x) = 2x$$

$$\frac{f}{g}(x) = \frac{f(x)}{g(x)} \Rightarrow 2x = \frac{3x^2}{g(x)} \Rightarrow g(x) = \frac{3x^2}{2x} = \frac{3}{2}x, x \neq 0$$

$$\Rightarrow g(4) = \frac{3}{2}(4) = 6$$

$$D_f = \{0, \frac{1}{2}\}, D_g = \{1, 0, -2\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{0\}$$

$$\begin{cases} f(0) = -1 \\ g(0) = \frac{3}{4} \end{cases} \Rightarrow (f+g)(0) = f(0) + g(0) = -1 + \frac{3}{4} = -\frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow f+g = \{(0, -\frac{1}{4})\}$$

طبق سؤال

اقتصاد

ج) در معاملات چکی، پول نقد رد و بدل نمی‌شود و همین‌طور به خاطر ثبت

مبلغ روی آن تحریری یا ثبته نامیده می‌شود. (درستی همهٔ گزینه‌ها)

د) منافع انتخاب پول فلزی: گسترش تجارت در داخل کشورها و بین ملت‌ها و رونق فعالیت‌هایی هم‌چون حمل و نقل و دریانوردی (رد گزینه‌های (۱) و (۴))

۲ ۱۴۰ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) رونق روزافروزن کار صرافی‌ها آن‌ها را به نهادی مهم در اقتصاد مردم تبدیل کرد. نام این نهاد در اقتصاد اروپا، بانک بود.

(د) برای تعهد مبلغ ۲۵۰,۰۰۰ تومانی باید دو عدد سفتهٔ ۱۰۰,۰۰۰ تومانی تهیه کرد و یک عدد سفتهٔ ۵۰,۰۰۰ تومانی.

۳ ۱۴۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) این تعریف مازارعه است. مسافتات مربوط به باعث است.

(ب) این تعریف فروشن اقساطی است.

۴ ۱۴۲ (الف) حجم شبه‌پول برابر است با مجموع سپرده‌های غیردیداری و حساب‌های قرض‌الحسنه:

مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری = سپرده‌های غیردیداری -
 $6700 - 4800 = 1900$

سپرده‌های غیردیداری + حساب‌های قرض‌الحسنه = شبه‌پول
 $= 1960 + 1900 = 3860$

ب) نقدینگی برابر است با کل پول موجود در جامعه:

$$\text{نقدینگی} = \frac{1}{6} \times (14,160 + 2300 + 6700) = 3200$$

ج) ارزش پولی مسکوکات موجود در دست مردم (در گردش)
 $\frac{4}{6} \times 3200 = 4800$

۳ ۱۴۳ (الف) هزینه‌های غیرقابل بیش‌بینی: پس‌انداز و حفظ ارزش

ب) تبدیل قیمت‌ها به یکدیگر: سنجش ارزش

ج) معاملات تجاری و پرداخت‌های آتنی: پرداخت‌های آینده

د) پذیرش پول در مبادلات و نقش اصلی پول: پرداخت در مبادلات

۱۴۴ (الف) اگر رشد نقدینگی واقعی باشد نه اسمی، یعنی از نرخ تورم بیشتر باشد، آن‌گاه کشور دچار افزایش نقدینگی شده است.

ب) با گذشت زمان، مدیران مؤسسات مالی متوجه دو نکته شدند: اول این‌که در اغلب موارد، صاحبان پول، تمامی پول خود را یکجا خارج نمی‌کنند؛ لذا بخشی از کل موجودی برای پاسخگویی به مراجعان کافی است. دوم این‌که هم‌زمان با خارج شدن پول، عده‌ای پول واریز می‌کنند؛ بنابراین هیچ‌گاه موجودی صندوق به صفر نمی‌رسد.

۱ ۱۴۵ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) در جوامع غیردینی ربا می‌گرفتند.

(ه) با ایجاد چک، حجم پول نقد در گردش کاهش و حجم شبه‌پول افزایش یافت.

۱۵۵ بیت سؤال، سرودة «سید محمد رضا میرزا شفیعی» است. او در روزنامه‌اش «قرن بیستم»، به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت. عشقی به دلیل جسارت و بی‌پرواپی در بیان اندیشه‌های سیاسی، اجتماعی و وطن‌پرستانه‌اش، پیش از آن که به اوج شکوفایی برسد به دست رضاخان تور شد. مهم‌ترین اثر عشقی نمایشنامه منظوم «ایده‌آل» یا «سه تابلوی مریم» است.

۱۵۶ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعل

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

- ۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
- ۲) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
- ۳) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل

۱۵۷ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): مستفعلن مفاعلن فعل

= مفعول فعلاتن مفاعيل فعل

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مفعول مفاعلن مفاعilen (= مستفعل فعلاتن مفعول)
- ۲) مستفعلن فعلون // مستفعلن فعلون (= مفعول فعلاتن // مفعول فعلاتن)
- ۳) مفاعilen مفاعilen مفاعilen مفاعilen

۱۵۸ وزن گزینه (۱): مفتحلن مفتحلن مفتحلن فع

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفتحلن فعلاتن مفتحلن فع

۱۵۹ وزن گزینه (۴): مفعول فعلاتن مفاعيل فعل (= مستفعلن مفاعيل فعل)

ماقالع فعل فعل

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
- ۲) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعل
- ۳) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل

۱۶۰ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): فعلاتن مفاعلن فعل

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

- ۱) فعلاتن فعلاتن فعل
- ۲) مفتحلن مفتحلن فاعلن
- ۳) مستفعل فعلاتن فعل (مفعول مفاعلن فعلون)

۱۶۱ در گزینه (۴) شکل پیشرفتة موازنه (ترصیع) به کار رفته که بی‌شک، تأثیر و گوش‌نوازی موسیقایی بیشتری دارد. در این بیت، همه کلمات مصراع دوم هم در وزن و هم در حرف پایانی با کلمات مصراع اول مشترکند.

۱۶۲ در ابیات «ج»، «د» و «آرایه» ترصیع وجود دارد و سایر ابیات آرایه موازنه دارند.

۱۶۳ موازنه:

دارد	زنده	را	دل	که	حجت	بدان
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
دارد	بنده	را	جان	که	آیت	بدان

وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): مفاعilen مفاعilen فعلون

علوم و فنون ادبی

۱۴۶ این بیت بر وزن همسان دو لختی «مفعول مفاعilen // مفعول مفاعilen (= مست فعل مفعول // مست فعل مفعول)» سروده شده و در آن مصراعی از سعدی تضمین شده. این غزل را در کتاب فارسی دهم خوانده‌ای.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وزن: ناهمسان / تضمین: دارد

(۲) وزن: همسان / تضمین: —

(۳) وزن: ناهمسان / تضمین: دارد

۱۴۷ گزینه (۴) به مثل معروف «جواب الاحمق السکوت» اشاره دارد.

۱۴۸ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تضمین مصراعی از «حافظ»

(۲) تضمین مصراعی از «قیصر امین پور»

(۳) تضمین مصراعی از «حافظ»

۱۴۹ وزن: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل (همسان)

تلمیح: اشاره به داستان مرگ حسین بن منصور حاج

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وزن: ناهمسان

تلمیح: اشاره به روایت داود و نبی (ع)

(۳) وزن: ناهمسان

تلمیح: اشاره به داستان عشق فرهاد نسبت به شیرین

(۴) وزن: ناهمسان

تلمیح: اشاره به داستان آرش

۱۵۰ شعر در عصر بیداری عمومیت یافت و به عنوان زبان بُنده نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت. گروهی مانند ملک‌الشعرای بهار و ادیب‌الممالک فراهانی با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرسلات گذشته وفادار مانند و گروهی دیگر به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردن و از واژه‌ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه و حتی واژه‌های فرنگی بهره بردن؛ سیداشرف‌الدین گیلانی و عارف قزوینی از این دسته‌اند.

۱۵۱ بیان موضوعات حکمرانی سلجوقیان به دوره بیداری ارتباطی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

وجود درون‌مایه‌های «آزادی در گزینه (۲)، قانون در گزینه (۳) و وطن در گزینه (۴)» بیان می‌کند که این ابیات سروده دوره بیداری اند.

۱۵۲ متن سؤال نمونه‌ای از نظر دهدخاست. وی در دوره‌ای از زندگی اش روزنامه «سروش» را در استانبول منتشر می‌کرد.

۱۵۳ متن سؤال، معروف «ایرج میرزا» سراینده قطعه «قلب مادر» است.

۱۵۴ در نثر دوره بیداری واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کمتر می‌شود و به دلایل گوناگون بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... به نثر فارسی وارد می‌شود و برخلاف نثر دوره‌های پیش، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظپردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاکه‌شی آشکار می‌باشد.

۲ ۱۷۴ «مکتب وقوع» نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود.

۴ ۱۷۵ عبارت سؤال معروف «وحشی بافقی» است.

۲ ۱۷۶ عبارت سؤال معرف بیدل دهلوی شاعر قرن یازدهم است.

۴ ۱۷۷ ترکیب‌بند عاشورایی محتشم کاشانی با بیت آغازین «باز این چه شورش است که در خلق عالم است / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است» در وزن «مفهول فاعلات مفاعیل فاعلن» سروده شده است.

۱ ۱۷۸ وزن گزینه (۱): مفاعلن فعالتن مفاعلن فعالتن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعلن فعالتن مفاعلن فعالتن

۱ ۱۷۹ وزن گزینه (۱): مفتعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۳ ۱۸۰ مفهوم ایات گزینه (۳): تلحی هجران، خاکساری عاشقانه و خرسندي به کمترین بهره‌مندی از مشوق مفهوم مشترک ایات سؤال و ایات سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا و بی‌اعتباری وجود انسان

۲ ۱۶۴ «را» در عبارت سؤال و گزینه (۲)، در معنی حرف اضافه «در» به کار رفته و قیدساز است.

در گزینه‌های (۳) و (۴) «را» از نوع «حروف اضافه» است. (اما در معنی «به» و «برای»)

۳ ۱۶۵ متن سؤال با توجه به ویژگی‌هایی چون کوتاهی جملات؛ بهره‌گیری کمتر از لغات عربی؛ تکرار و ... به مختصات سبک نثر سامانی نزدیک است که کتاب «التفہیم» نیز از نمونه‌های آن است. سایر گزینه‌ها از نمونه‌های نشر دوره غزنوی و سلجوقدیانی.

۲ ۱۶۶ در ایيات سؤال، سادگی فکر و کلام و غلبه روح شادی و نشاط و خوش‌باشی دیده می‌شود. در عین حال، توصیفات هم، محسوس و عینی هستند؛ هم‌چنین با توجه به توصیف «بُت لاله‌رخان»، معشوق نیز مادی و زمینی است.

۳ ۱۶۷ با توجه به ویژگی‌هایی چون «ایجاز و اختصار در لفظ و معنا؛ تکرار فعل؛ کوتاهی جملات؛ لغات کم‌کاربرد فارسی (گروگان) و بهره‌گیری کمتر از لغات عربی» گزینه (۳) را می‌توان از نمونه‌های «نشر سامانی»، دانست در حالی که با توجه به ویژگی‌هایی چون «اطباب؛ حذف افعال به قرینه؛ افزایش کاربرد لغات عربی» سایر گزینه‌ها متعلق به «سبک غزنوی و سلجوقدیانی» است.

۲ ۱۶۸ دوره رواج نثر فی مربوط می‌شود به دوره سلجوقدی دوم و خوارزمشاهیان که در فاصله سال‌های ۵۵۰ تا ۶۱۶ ه. ق. جریان دارد.

۲ ۱۶۹ مفهوم مشترک بیت سؤال و ایيات گزینه (۲): حضور همیشگی معشوق

مفهوم سایر ایيات:

(الف) دوری و دوستی

ج) از خودبی خودی عاشق در اثر تجلی یار

ه) سختی هجران

۴ ۱۷۰ مفهوم مشترک ایات سؤال و گزینه (۴): بلنده‌متی، موجب تعالی و کمال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ناپایداری قدرت دنیوی

(۲) حق‌نشناسی و ناسپاسی

(۳) دل‌بستان به ظواهر فریبینده و دورشدن از حقیقت پدیده‌ها موجب نابودی است.

۴ ۱۷۱ استعاره مصّرّحه: نگار استعاره از بار

استعاره مکنیه: جوش گل (اضافه استعاری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) چهره یاقوت

(۳) عنان عمر

(۴) جیبن آفتاب

۳ ۱۷۲ استعاره مصّرّحه: نرگس - بادام (۲ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سرو - مه - زهره - ماه - گل - سوسن (۶ مورد)

(۲) زنجیر - گلنار - بادام - مرجان (۴ مورد)

(۴) تنگ شکر - مروارید - لعل (۳ مورد)

سایت Konkur.in

٣ ١٨٨ بررسی و ترجمه گزینه‌ها:

(۱) اصلاً فعل مجهول نداریم.

ترجمه: خداوند دوست دارد کسانی را که در راه او مبارزه و از حق دفاع می‌کنند!

(۲) فقط «خُلِقُوا» آفریده شده‌اند» مجهول است.

ترجمه: مردم همگی از لَكِ آفریده شده‌اند و برتی برای کسی است که کارش را به خوبی انجام می‌دهد!

(۳) «لا تُرْقِمِي: اندخته نشود» و «كُتِبْ: نوشته شده است» مجهول هستند و از بقیه بیشتر است.

ترجمه: نباید برگه‌هایی که بر روی آن‌ها نام خداوند نوشته شده است، روی زمین اندخته شود!

(۴) «تُسْتَخَدِمُ: استفاده می‌شود» مجهول است.

ترجمه: ماشین‌های کشاورزی در مزرعه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، زیرا آن‌ها کار کشاورزان را آسان می‌کنند!

٢ ١٨٩ یک عبارت خبری است و «لا» از نوع نافیه است.

ترجمه: دو خصلت در یک مؤمن جمع نمی‌شود: خسیس بودن و دروغ! بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لا تُمْبِتوْ: تمیزی‌دید»؛ «لا» از نوع نافیه است.

(۳) «لا تغُضِّبْ: خشمگین نشو»؛ «لا» از نوع نافیه است.

(۴) «لا تَسْبِيْوَا: دشنام ندیده»؛ «لا» از نوع نافیه است.

١ ١٩٠ اسم حروف مشبهه بالفعل، منصوب است: «كَأَنْ هذِينِ الطالبيِّينِ ...»

٢ ١٨٧ زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریف مشخص کن (۱۸۵ - ۱۸۱):

١ ١٨١ ترجمه کلمات مهم: يا أَيُّهَا الرَّسُولُ: ای پیامبر / لا يَحْرُنَك: تو را ناراحت نکنند، نباید تو را ناراحت کنند («لا» از نوع نمی‌است) / الَّذِينَ: کسانی که / يُسَارِعُونَ: شتاب می‌ورزند / فِي الْكُفْرِ: در کفر [اینجا به معنای کفر است] (ناسپاسی) اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

٢ ١٨٢ صیغه فعل «لا يَحْرُنَك» نادرست ترجمه شده است: «لا تَحرَنْ مِن ...» اندوهگین میباش از ...»

٣ ١٨٣ «این‌که» معادلی ندارد، «برخی» ترجمه نادرستی از «الَّذِينَ» است. («ما» اضافی است، باعث ناراحتی تو شوند (← نباید تو را ناراحت کنند)

٢ ١٨٢ ترجمه کلمات مهم: كَانَ الْإِنْسَانُ ... يَسْتَفِيدُ: انسان استفاده می‌کرد / في قَدِيمِ الزَّمَانِ: در زمان قدیم / مِنَ النَّفْطِ: از نفت / گُوقُودِ: به عنوان سوت / يَعْالِجُ: درمان می‌کرد / الْقَرْضَى الْجِلْدِيَّةُ: بیماران یوستی اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

١ ١٨٤ «سوخت نفتی» نادرست است، «كمک» معادلی ندارد.

٣ ١٨٤ «فی: در» ترجمه نشده است، «الْقَرْضَى»: بیماران «نه» «الأَمْرَاضِ: بیماری‌ها»

٤ ١٨٤ «قدیم الزمان»: زمان قدیم، زمان گذشته، «سوخت فسیلی مانند ...» کاملاً نادرست است؛ «گُوقُودِ» به عنوان سوت، «الأَمْرَاضِ: بیماری‌ها»، «خود» معادلی ندارد.

٤ ١٨٣ ترجمه کلمات مهم: الْخَصْوُلُ عَلَى: دستیابی به / النَّفْطِ القوچو: نفت موجود / طَبَقَاتُ الْأَرْضِ: لایه‌های زمین / لَيْسَ يَأْمُرُ سَهْلَ: امر آسانی نیست / يَتَطَلَّبُ: می‌طلبد / جَهْدًا كَبِيرًا: تلاش فراوانی را اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

١ ١٨٤ «الحصول على: دستیابی» نه «رسیدن»، «لَيْسَ: نیست»، «أمر» ترجمه نشده است، تلاش زیاد (← تلاش زیادی)

٢ ١٨٤ «الحصول على: دستیابی» نه «رسیدن»، «الأَرْضِ» نباید «زمینی» ترجمه شود، «جَهْد» مفرد است نه جمع.

٣ ١٨٤ «زیرین» معادلی ندارد، «أمر سهل: امر ساده‌ای» ترجمه نشده است، «جَهْد» مفرد است نه جمع.

٣ ١٨٤ «إِجْتَبَيْوَةُ: از آن دوری کنید» فعل امر است.

٣ ١٨٥ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

١ و ٤) «خداوند رحم نمی‌کند: لا يَرْحَمُ اللَّهُ»

٢ ساختار به صورت شرطی آمده است و مطابق با عبارت نیست.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۸۶ - ۱۹۰):

٤ ١٨٦ «نُفَاد» جمع مکسر «نَاقِه» و اسم فعل است نه اسم مبالغه!

٢ ١٨٧ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

١) ترجمه: «جالهای که درون زمین حفر می‌شودا (✓)

٢) ترجمه: فقط آب از آن استخراج می‌شودا ((✗)) چاههای نفتی هم وجود دارد!

٣) ترجمه: مفرد مؤنث است و جمع آن «آبار» استا ((✓))؛ به خاطر بسیارید،

«بَرْ» مؤنث به حساب می‌آید).

٤) ترجمه: گاهی طول آن صدها متر می‌باشد! (✓)

تاریخ

- ۲۰۳** در زمان هرمز چهارم، اختلاف و نزاع سیاسی در دربار ساسانیان اوج گرفت و یکی از سرداران مشهور به نام بهرام چوبین، با پشتیبانی بزرگان، علیه پادشاه سر به شورش برداشت و او را از قدرت برکنار کرد و خود به جای او بر تخت شاهی نشست.
- ۲۰۴** پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه ناظرات و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یک سو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر تشکیلات اداری (دیوان‌سالاری) را انسجام و نظم بخشیدند.
- ۲۰۵** اشکانیان در طول حدود ۴۷۰ سال حکومت، چندین بار پاپتخت خود را تغییر دادند. پاپتخت‌های این سلسله به ترتیب عبارت‌اند از: شهر نسا در ترکمنستان امروزی، شهر صددروازه در حوالی دامغان کنونی که یونانیان به آن هکاتمپولس می‌گفتهند و شهر تیسیون در نزدیکی بغداد امروزی.
- ۲۰۶** مهم‌ترین جنگ‌افرارهای سپاه اشکانی، تیز و کمان و نیزه بود. دلیل توانمندی سواره‌نظام اشکانی، پیشینهٔ صحراگردی شان بود که به آنان توانایی جنگیدن و تحمل مشقت را داده بود.
- ۲۰۷** وجود گروه‌های سهگانهٔ آریایی در آغاز، معرف نوعی تقسیم کار و دسته‌بندی حرفه‌ای بوده و هیچ گروه برگوه دیگر، برتری و امتیاز خاصی نداشته است.
- ۲۰۸** ساسانیان بارها ناچار به جنگ با رومیان شدند. دو مورد از این جنگ‌ها در زمان شاپور یکم اتفاق افتاد که در یکی از آن‌ها، گردیانوس، امپراتور روم، کشته شد و در دیگری والریانوس، امپراتور روم به اسارت درآمد.
- ۲۰۹** در دوران ساسانیان، موبدان زرتشتی، مدافعان نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقهٔ حاکم بودند و چنین وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها و تمایزها برای حفظ نظام و ثبات کشور لازم است و رفتن از طبقه‌ای به طبقهٔ دیگر موجب فاسد شدن جامعه می‌شود.
- ۲۱۰** گاهنبارها عبارت بودند از شش جشن که به شکرانهٔ آفریده شدن عناصر اصلی خلقت (آسمان، آب، زمین، کیام، جانوران و انسان)، در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.
- ۲۱۱** سلاطین غزنوی به خوبی دریافته بودند که برای اداره قلمرو رو به توسعهٔ خود به تشکیلات دیوانی دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند. از همین رو بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و حتی برخی از دیوان‌سالاران حکومت آل بویه را به خدمت گرفتند.
- ۲۱۲** طغرل سراج‌جام به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از سلطان آل بویه شیعه‌مذهب درآورد و خود را منجی خلافت معرفی کرد (۴۴۷ق). خلیفه نیز حکومت ایران و عراق را به او بخشید و دستور داد که نام وی را در خطبه بخوانند و سکه به نام او زنند. خلیفه هم‌چنین لقب «سلطان رکن‌الدوله» را به طغرل داد.
- ۲۱۳** شهرها مانند دوران پیش از آن، از سه بخش کهندز (ارگ)، شهرستان (شارستان) و شهر بیرونی (دیوان) تشکیل می‌شد، با این تفاوت که شهر بیرونی در دوره سلجوقی بیش از ادوار پیشین گسترش یافت. این اتفاق به دلیل رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها رخ داد.

- ۱۹۱** شعر و ادب فارسی در دورهٔ زندیه تحول چشمگیری یافت که محققان از آن با عنوان «نهضت بازگشت ادبی» یاد کردند. چهره‌های برجسته این سبک ادبی به سبک خراسانی و شیوهٔ شعرایی چون فرخی، عنصری، سعدی و حافظ شعر می‌سرودند.
- ۱۹۲** روس‌ها مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای کاسپی (خوارزم و مواراء‌النهر) را تسخیر و عهدنامه آخال (۱۲۹۹ق / ۱۸۸۱م) را بر حکومت قاجار تحمیل کردند.
- ۱۹۳** پتر کبیر با استخدام کارشناسان اروپایی، تأسیس مدارس و دانشگاه‌های جدید و تقویت ارتش به ویژه نیروی دریایی، روسیه را وارد مسابقه استعمار کرد.
- ۱۹۴** در عصر قاجار، دو کشور مسلمان ایران و عثمانی به سبب درگیری‌های مستمر با دولت‌های اروپایی، مجال کم‌تری برای دشمنی و جدال با یکدیگر داشتند. با این حال، در زمان فتحعلی‌شاه و محمدشاه، به سبب اختلافات مزربی، بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی عتبات عالیات و مشکلات تجاری، تنشی‌هایی میان دو کشور بروز کرد.
- ۱۹۵** (الف) انگلیسی‌ها با قرارداد گلدادسیمیت، مناطقی از سیستان و بلوچستان را از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان کردند.
(ب) ایران در معاہدة ترکمانچای متعهد گردید که مبلغ ۵ میلیون تoman غرامت به دولت روسیه بپردازد و به اتباع آن کشور نیز حق مصونیت قضایی (کاپیتولاسیون) بدهد.
(ج) ایران در عهدنامه گلستان از داشتن کشتی جنگی در دریای کاسپی (خرز) محروم شد.
- ۱۹۶** نشریات از طریق آگاهی‌بخشی عمومی، تأثیرات فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی زیادی بر جامعه ایرانی گذاشتند.
- ۱۹۷** محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزهٔ تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.
- ۱۹۸** اولین روزنامه در ایران توسط میرزا صالح شیرازی، یکی از داشجوابیان اعزامی به انگلستان با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر شد.
- ۱۹۹** مکتب نقاشی شیراز که در دورهٔ مغولان شکل گرفته بود، در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید.
- ۲۰۰** نظام اداری ایران در اوایل عصر قاجار بسیار کوچک بود و به چهار اداره یا وزارت‌خانهٔ قدیمی مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه محدود می‌شد.
- ۲۰۱** براساس باورهای کهن ایرانی، مهر یا میتر، ایزد پیمان و قانون و پشتیبان نظم اجتماعی بود.
- ۲۰۲** سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی هخامنشی و نیز نوشته‌های مورخان یونانی عهد باستان، حاوی اطلاعات ارزشمندی دربارهٔ نظام حکومتی و تشکیلات اداری آن دوران هستند.

جغرافیا

۱ ۲۲۱ برخی از شهرها به سبب نقش مهم آنها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آنها **جهان‌شهر** گفته می‌شود.

۱ ۲۲۲ در سده نوزدهم و نیمة اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاهای شهرها رخ داد.

۴ ۲۲۳ مگاپیتی به شهرهایی با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت اطلاق می‌شود.

۱ ۲۲۴ دامنه نفوذ یعنی بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

۳ ۲۲۵ از سال ۱۳۳۵، روند شهرنشینی در ایران سرعت گرفت و دوره شهرنشینی سریع آغاز شد.

۴ ۲۲۶ مردم از طریق نمایندگان خود در شوراهای اسلامی روستا و شهر، بر کار نهادهای مدیریتی نظارت می‌کنند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) روستاییان عمدتاً محصولات کشاورزی را با قیمت بسیار کم به واسطه‌ها می‌فروشند.

ج) در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد. نواحی حاشیه‌نشین و حومه‌های فقیرنشین شهرها، سبب گسترش انحرافات و کجروی‌های اجتماعی، سرقت و خشونت، اعتیاد، طلاق و ... می‌شود.

۱ ۲۲۹ سه رکن مهم در تحقق روستای پایدار:

۱- فعال کردن اقتصاد روستا

۲- حفظ محیط زیست روستا و چشم‌اندازهای طبیعی آن

۳- خدمات اجتماعی و فرهنگی

۴ ۲۳۰ آمیش سرزمنی عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

۲ ۲۳۱ سه استان کم جمعیت در ایران عبارت‌اند از: سمنان، یزد و ایلام.

۲ ۲۳۲

$$\frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد طبیعی جمعیت}$$

$$\Rightarrow \frac{7,000,000 - 1,000,000}{60,000,000} \times 100 = 10$$

$$\text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت} = \frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}}$$

$$\text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت} = \frac{70}{10}$$

$$= \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت}$$

۴ ۲۱۴

الف) بیشتر اقوامی که زیر فرمان چنگیز بودند از نظر فرهنگی و تمدنی، دارای پیشینه مهمی نبودند.

ج) موج اول حمله مغول به ایران که با فرمان چنگیزخان انجام گرفت، شش سال طول کشید.

۲ ۲۱۵

خواجه نصیرالدین طوسی، بسیاری از داشمندان متواری در برابر هجوم مغول را به ایران برگرداند و با تجمع ایشان در مرکز علمی رصدخانه مراغه، نمیثه فعالیت‌های علمی آنها را هموار کرد.

۳ ۲۱۶

شاهنامه بایسنقری به دستور شاهزاده بایسنقر، پسر شاهرخ شاهرخ فرزند تیمور بود، پس بایسنقر نوهٔ تیمور بوده است) که سیاستمداری هنرمند و هنرپرور بود، خوشنویسی و مصور شد.

۱ ۲۱۷

نکته: شاهنامه بایسنقری، «فاخترین نمونه شاهنامه مصور شده در عصر تیموری» است نه «فاخترین نمونه شعر فارسی در عصر تیموری»، زیرا شعر جدیدی سروده نشد، بلکه همان شاهنامه فردوسی، خوشنویسی و مصور شد.

۲ ۲۱۸

تیمور هنرمندان و صنعتگران شهرهایی را که فتح می‌کرد، به سمرقند، پایتخت خود می‌فرستاد تا در آبادانی و زیبایی آن شهر بکوشند.

۲ ۲۱۹

محمد هم‌جون بسیاری از فرمانروایان هم‌عصر خود، از ابتدای تأسیس حکومت خود در پی کسب حمایت خلیفة عباسی برآمد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) محمود غزنوی کتابخانه مهم ری را به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی به آتش کشید.

۳) محمود در شهر غزنه حکومتی مستقل تأسیس کرد که در تاریخ ایران به حکومت غزنویان مشهور است. وی سپس به تدریج بر تمامی نواحی خراسان و بخشی از قلمرو سامانیان سلطه یافت.

۴) محمود فرزند سبکتگین بود نه نوآ او.

۱ ۲۲۰

الف) دوره مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمان غازان شروع شد. بنابراین، تمام ایلخانان پیش از او، از جمله هولاکو، مربوط به دوره نامسلمانی مغولان می‌باشند.

ب) ابوسعید آخرین ایلخان مغول، پسر (و جانشین) الجایتو بود.

ج) سلطانیه، پایتخت آخرین ایلخانان بود.

۱ ۲۵۰ شبه جزیره کریمه در شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین
واقع شده است.

۲ ۲۴۹ چین ← ملی
فشم ← فرمولی
اتحادیه اروپا ← فراملی

۴ ۲۳۳ اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم
سنی به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، زیرا این پدیده مانع اصلی
بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

۲ ۲۳۴ بعد از تهران، خراسان رضوی و اصفهان بیشترین سهم
مهارج پذیری را در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ دارا هستند.

۱ ۲۳۵ شاه عباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران تعدادی از قبایل
گرد را به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد.

۴ ۲۳۶ پس از ورود آریانیان به فلات ایران و در نخستین مرحله
زندگی اجتماعی، یک آبادی کوچک را «ویس» و آبادی بزرگ‌تر را
«گتو» می‌نامیدند.

۳ ۲۳۷ دوران هخامنشیان ← ۳۰ شهر
دوران سلوکیان ← ۷۲ بخش
دوران عباسیان ← ۳۱ ایالت

۳ ۲۳۸ در زمان صفویه، افشاریه، زنده و قاجاریه، عناصر اصلی
 تقسیمات کشوری عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

۴ ۲۳۹ در سال ۱۳۱۶، ایران به ۱۰ استان که نام هر استان یک عدد
بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد.

۲ ۲۴۰ تقسیمات سیاسی مناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد.
۴ ۲۴۱ استخراج معادن ← نوع اول

صید ماهی ← نوع اول
حمل و نقل ← نوع سوم

۲ ۲۴۲ از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز، دو کشور فیلیپین و
پاکستان در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسیدند.

۱ ۲۴۳ مزارع پلانتیشن در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا،
آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارند. (قسمت (الف))

۳ ۲۴۴ جمهوری‌های چک و لهستان از نواحی صنعتی مهم اروپای
شرقی هستند.

۲ ۲۴۵ کشورهای پیرامون عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد
اولیه و خام‌اند؛ مثل مراکش، بنگلادش، نامبیا و پرو.

۱ ۲۴۶ موقعیت جغرافیایی کشورهای عضو اتحادیه منطقه‌ای اکو:
آسیای غربی

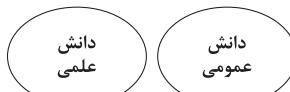
۳ ۲۴۷ ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، زلاندنو، آرژانتین
و بربادی از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان هستند.

۳ ۲۴۸ هر ناحیه سیاسی سه رکن یا سه ضلع دارد:

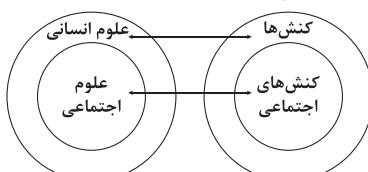

در این دیدگاه، تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن هاست. دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

۲۵۵ علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند. این نگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

۲۵۶ نظام اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

هر آن‌چه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرس‌های، دانشگاهی و ... می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد.

۲۵۷ موضوع فلسفه اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی (عادت‌زدایی)، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از دانش عملی و عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

این دیدگاه، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است، انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.

وقتی درباره موضوعی، دانش علمی قابل توجهی فراهم می‌شود، علم ویژه‌ای شکل می‌گیرد. هر علمی درباره موضوعی خاص بحث می‌کند.

۲۵۸ ۱ گاهی میان «دانش عمومی» و «دانش علمی» یک جهان اجتماعی تعارض‌هایی پیدی می‌آید. اعضای جهان اجتماعی، برای حل این تعارض‌ها، تلاش می‌کنند. تعارض‌ها، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و هم‌چنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند. برای مثال شکستن سنگ در معادن سنگ و تخریب این سازه‌های عظیم و آسمان‌خراش‌ها با استفاده از دینامیت بدون آسیب رسین به ساختمان‌های اطراف بیانگر این موضوع است.

در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأнос، می‌توان آن‌ها را کشف کرد؛ مثلاً راه رفتن یک کنش اجتماعی پیش از افتاده به نظر می‌رسد ولی برای راه رفتن صحیح، هر فرد تلاش می‌کند قواعدی را رعایت کند. او فاصله و حالتی به خود می‌گیرد تا هنگام رد شدن از کنار دیگری با او برخورد نکند یا طوری به نظر نیاید که همراه دیگری راه می‌رود.

یادگیری دانش عمومی از بد و تولد زندگی انسان شروع می‌شود و تا پایان عمر ادامه می‌یابد.

۲۵۱ جهان متعدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند. وقتی چنین رویکردی، به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه‌بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند، سرایت می‌کند، در این جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود؛ دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأнос «آشنایی‌زدایی» می‌کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

علوم اجتماعی طرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این‌رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

۲۵۲ امروزه، فناوری بر زندگی بشر سیطره یافته است و به جای این‌که انسان، توسعه فناوری را هدایت و راهبری کند، فناوری، زندگی انسان‌ها را کنترل می‌کند.

نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید؛ باعث می‌شود شما بدانید که چه توقعات و انتظاراتی می‌توانید از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران باز ندارند.

باستان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

این دیدگاه در تقابل با رویکرد اول، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است، انکار می‌کند و همه دانش‌ها را حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه حلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

۱ برسی عبارت نادرست:

ج) در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأнос، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۲۵۴ **۳** این دیدگاه برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش علمی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.

٣ ٢٦٢ بررسی عبارت‌های نادرست:

ج) جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و حی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

د) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

٢ ٢٦٣ ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند.

در سراسر تاریخ، حق و باطل از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت حق و مقابله با باطل را لازم دانسته‌اند.

هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل است، مانند تقدیس حیوانات در معابد هندوستان (آرمان باطل).

حقایق هر چند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند؛ یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد؛ همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد. جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخدن، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها، دچار تغییر نمی‌شود.

٢ ٢٦٤

آرمان‌ها	
درون قلمرو واقعی	بیرون از قلمرو واقعی
استکبارستیزی	ناپسند بودن اسراف و تبذیر
احترام به پدر و مادر	ساده‌زیستی

تمامی افراد همواره مطابق ارزش‌های جهان اجتماعی خود عمل نمی‌کنند. مثال: **تجمل‌گرایی**

٣ ٢٦٥ از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای دوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

٤ ٢٦٦ حقایق هر چند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند؛ یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد؛ همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.

جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به این پرسش‌ها

توجه می‌کنند؛ قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند؟ چگونه دوام می‌آورند؟ چگونه تغییر می‌کنند؟

«جامعه‌شناسی خرد» کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند؛ «جامعه‌شناسی کلان» ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند. جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.

دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را

کشف کنند. آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند. ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

بسیاری از خانواده‌ها، بیشتر ملاک آینده شغلی را در نظر می‌گیرند و با این ملاک به ارزیابی رشته‌ها می‌پردازند؛ یعنی هر رشته‌ای را که فرصت‌های شغلی بیشتر و بهتری داشته باشد، ترجیح می‌دهند.

کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد؛ آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

٢ ٢٦٥ زندگی اجتماعی انسان نیز به دلیل این‌که ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

علوم اجتماعی نیز با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند. البته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی بیچیزه‌تر از علوم طبیعی است.

جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس «آشنایی‌زدایی» می‌کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریب به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

٤ ٢٦١ علوم تجربی توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند. مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.

آرمان اجتماعی تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده و ... است.

قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

آزادی انسان‌ها از همه بندها و موانع راه سعادت آن‌ها، عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه انسان‌ها، توحید و ربویت خداوند سبحان نسبت به همه مخلوقات، از عقاید و ارزش‌های حقیقی و درستی هستند که حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد.

۲۷۱ برسی عبارت نادرست:

ب) با رشد تجارت، کشف آمریکا و بالاگرفتن تب طلا، زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی فراهم آمد.

۲۷۲ فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی

فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد. طی قرون وسطی، آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می‌کردند، اما رویکرد دنیوی داشتند و دنیاگرایی و سکولاریسم در عمل را دنبال می‌کردند. آن‌ها به نام خداوند، بندگان خدا را به بنده‌گی می‌گرفتند و هم‌چنین به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند. لیرالیسم را جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این‌که وحی را نمی‌پذیرد، به دئیسم منجر می‌شود. دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

۲۷۳ روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی

پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. این حرکت‌ها با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

۲۷۴ در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست

بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد. اگر افرادی که درون فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند اما در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است؛ به گونه‌ای که دینداران، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این جهانی می‌کنند.

اقتصاد قرون وسطی بر مبنای کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود. نظام ارباب - رعیتی در غرب که از آن با عنوان فئودالیسم یاد می‌شود، نوعی بردهداری بود؛ زیرا کشاورزان، وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جایه‌جایی نداشتند.

روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد (زیرا این پدیده‌ها حسی نیستند) و صرفاً به صورت دانش ایزاري، در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.

۲۶۷ سخن گفتن یک کنش است ولی برخی افراد سخنانشان را جزء

اعمالشان به حساب نمی‌آورند. از این‌رو، به پیامدهای آن توجه نمی‌کنند و به جای آن که متعهد شوند، تنها وعده می‌دهند. این افراد ممکن است از آرمان‌ها و ارزش‌ها سخن بگویند ولی در عمل به آن‌ها پایبند نباشند.

هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل است.

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند. اگر جوامع حقایق را نشناسند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدنه‌ند، از حق گسسته و به سوی باطل گام آرمانی و واقعی بعضی جهان‌های اجتماعی وجود دارد.

۲۶۸ ۱ اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان

قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند.

علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های اجتماعی داوری کند.

حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود. علوم تجربی توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند. مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوی بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.

۲۶۹ ۲ واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های

آن ارزیابی کرد.

امنیت، برای یک کشور آشوبزده، پدیده‌ای در قلمرو آرمانی و برای یک جامعه بسامان، در قلمرو واقعی است.

اگر جوامع حقایق را نشناسند، و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدنه‌ند، از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند. جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند. علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند.

۲۷۰ ۱ ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند. وقتی مردم

مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.

آرمان‌ها و قلمرو آرمانی همان نظام معيار جهان اجتماعی است که بسیاری کم

و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراتعات نمی‌کنند.

حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.

هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.

۳ ۲۸۰ ڇان کالون و مارتین لوتر، اصلاح‌گران دینی بودند که با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند. انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است. فیلسوفان روشنگری مانند دکارت، دیدرو، روسو نقش زیادی در شکل‌گیری فرهنگ جدید غرب ایفا کرده‌اند.

۳ ۲۷۵ سکولاریسم پنهان: شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند. مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن، نمونه‌ای از توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی است.

تحریفاتی که در مسیحیت قرون وسطی رخ داد، پیامدهایی داشت. یکی از این پیامدها این است که در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تقلیل از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

شناخت شهودی از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید. حقوق انسان در فرهنگ دینی، مبتنی بر فطرت الهی انسان است اما حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانیستی، صرفاً براساس خواسته‌ها، عادت‌ها و تمایلات طبیعی آدمیان شکل می‌گیرد.

۴ ۲۷۶ در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد. اگر افرادی که درون فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند.

۱ ۲۷۷ از پایان قرن بیستم با افول حسگرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

در قرون وسطی، رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد. رنسانس به معنای «تجدد حیات» و «تولد دوباره» است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلیٰ کلیسا، فرست بروز و ظهور پیدا کنند.

۳ ۲۷۸ گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد. دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد.

فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلیٰ کلیسا، فرست بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

۲ ۲۷۹ علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظيفة شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان را از ملک به ملکوت برעהده نداشت؛ بلکه به تدریج به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد و از این جهت به دستاوردهای شگرفی نائل آمد.

روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد.

۲۸۵ **۲** فضایابی که رابطه آن‌ها وجودی و ضروری است، همواره صادق

هستند و بین موضوع و محمولشان یا رابطه تساوی برقرار است یا عموم و خصوص مطلق، اما فضایابی که رابطه آن‌ها امتناعی است، همیشه کاذب هستند و بین موضوع و محمولشان رابطه تباین وجود دارد، اما فضایابی که رابطه امکانی دارند، بین موضوع و محمولشان یا رابطه عموم و خصوص من وجهه رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است.

۲۸۶ **۳** آن‌چه که حمل هستی بر آن ممکن نیست، ممتنع بالذات گفته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر علت وجوددهنده آن فراهم شود، از حالت امتناع خارج و لباس هستی می‌پوشد.

(۲) هر آن‌چه که ممکن بالذات باشد، امکان تحقق ماهیت آن در خارج فراهم است. به شرطی که علت وجوددهنده آن فراهم شود، از حالت امکان خارج شده و به وجود می‌آید.

(۴) در حال حاضر، همه اشیایی که موجودند، یعنی ماهیت دارند، واجب الوجود بالغیرند.

۲۸۷ **۱** رابطه علیت، یکی از کهن‌ترین و مهم‌ترین مسائل و اصول فلسفی است و نه کهن‌ترین و مهم‌ترین آن‌ها؛ زیرا پذیرش اصل علیت منوط به پذیرش اصل واقعیت مستقل از ذهن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در رابطه علیت، وجودبخشی مطرح است، اما در روابط دیگر، وجودبخشی مطرح نیست. پس در روابط غیرعلی، وجود داد و ستد نمی‌شود.

(۳) رابطه علیت، رابطه‌ای است که هم‌زمان با وجود دو طرف رابطه به وجود می‌آید. یعنی همین‌که علت (تامه) فراهم شد هم معلول و هم رابطه علیت هم‌زمان با هم به وجود می‌آیند. یعنی ابتدا دو وجود مستقل علت و معلول را نداریم تا بعداً رابطه علیت به وجود آید بلکه تحقق رابطه هم‌زمان با وجود علت و معلول است.

(۴) در سایر روابط ابتدا دو وجود مستقل داریم سپس رابطه شکل می‌گیرد؛ بنابراین اگر یک طرف رابطه از بین برود، طرف دیگر از بین نمی‌رود. مثلاً در رابطه دوستی علی و عرفان، اگر طرف اول که علی باشد، بمیرد، طرف دیگر یعنی عرفان از بین نمی‌رود.

۲۸۸ **۱** هر چند که هیوم با تجربه‌گرایان هم عقیده است که تنها راه شناخت واقعیات حس و تجربه است، اما برخلاف آنان می‌گوید رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست و آن را نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد و باید یک راه تجربی دیگر برای آن پیدا کرد. یعنی هیوم در نوع استدلال و درک اصل علیت از طریق حس و تجربه، با تجربه‌گرایان اختلاف نظر دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) درست است که هم هیوم و هم تجربه‌گرایان، هر چیزی را بر اساس حس و تجربه تحلیل می‌کنند و معتقدند که همه دانش‌های بشری از طریق تجربه به دست می‌آید، اما مبادی فکری آن‌ها درباره درک اصل علیت متفاوت است.

(۳ و ۴) تجربه‌گرایان معتقدند که انسان از طریق حس، توانی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند و رابطه ضروری میان علت و معلول را درمی‌پیدا و از این طریق، رابطه علیت را درک می‌کند و بنا می‌نهد.

فلسفه و منطق

۲۸۱ **۴** به یاد می‌آوریم که از همان کودکی وقتی گرسنه و تشنگ

می‌شدیم، به سراغ غذا و آب می‌رفتیم تا نیازمان را برآورده سازیم. این رفتارمان بیانگر آن است که می‌دانیم در اطراف ما چیزهایی واقعی هست که برحسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم و نیازمان را برطرف می‌سازیم؛ یعنی قبول داریم که مثلًاً غذا و آب واقعاً هست و می‌توان با دست خود آن‌ها را برداشت و از آن‌ها استفاده نمود. یعنی ما انسان‌ها می‌دانیم که اشیا و موجوداتی پیرامون ما وجود دارند و می‌توانیم به آن‌ها علم پیدا کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) علم و درک ما نسبت به اشیای پیرامون خود و استفاده مناسب از آن‌ها نشان می‌دهد که ما به وجود و منشأ اثر امور واقعی بی‌برداشیم؛ به همین دلیل، واقعی بودن این امور را ملاک رفتار خوبی قرار می‌دهیم، نه این‌که بین امر واقعی و غیرواقعی، تمایز صرفاً ذهنی قائل شده باشیم.

(۲) تمایز بین واقعیت و عدم واقعیت توسط ما انسان‌ها نشان می‌دهد که ما تنها واقعیت (امور واقعی) را منشأ اثر می‌دانیم.

(۳) به سراغ گوشی رفتن و استفاده مناسب از آن، بیانگر آن است که ما می‌دانیم برخی امور وجود دارند که هم از «هستی» شان خبر داریم، و هم از «چیستی» شان.

۱ ۲۸۲ توماس آکوئیناس که در قرن ۱۳ میلادی زندگی می‌کرد، فلسفه‌ای را در اروپا پایه‌گذاری نمود که بیشتر متکی به دیدگاه‌های این سینا و تا حدودی ابن‌رشد، دیگر فیلسوف مسلمان بود. همین امر فرصتی را فراهم کرد تا فلاسفه غرب با اندیشه‌های فلسفی و عقلی این سینا و ابن‌رشد آشنا شوند و از این طریق، مجددًا فلسفه ارسطوی ارتباط برقرار کنند.

۳ ۲۸۳ دوگانگی مفهوم وجود و مفهوم ماهیت، تنها در ذهن و از لحاظ مفهوم است. وجود و ماهیت از لحاظ مصدق یکی هستند و تفاوتی ندارند. پس واقعیت‌های خارجی، اتحاد مصدقی و اختلاف مفهومی دارند؛ یعنی وجود در مقام مفهوم مغایر با ماهیت است ولی در مقام خارج با آن متحد است.

۱ ۲۸۴ این سینا در اثبات مغایرت ذهنی وجود و ماهیت دلایلی ذکر نموده است. با توجه به بیان این سینا می‌توان گفت وجود و ماهیت واقعیت‌های خارجی که در خارج از ذهن با هم عینیت دارند و قابل جدایی نیستند، در ذهن (عالی عقل) مغایر هم و از هم قابل نفکیک‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) وجود و ماهیت در واقعیت و در خارج از ذهن و از جهت مصدق یکی هستند و دو امر جداگانه نیستند.

(۳) مفهوم وجود در ذهن، عین یا جزء مفهوم ماهیت نیست، زیرا اگر وجود عین ماهیت یا جزء آن باشد، تصور وجود از تصور ماهیت جدا نمی‌شود. یعنی هرگاه ماهیتی را تصور می‌کردیم، باید به وجود آن نیز پی می‌بردیم، در صورتی که خیلی ماهیت‌ها را می‌شناسیم ولی از وجود آن‌ها خبر نداریم.

(۴) وجود و ماهیت در واقعیت یکی هستند و دو امر جداگانه نیستند.

۲۹۴ با اشاره به کاربرد متفاوت یک مفهوم در واقع وجه افتراق و اختصاصی آن را نسبت به اشیا و مفاهیم مشابه ذکر کرده‌ایم. بنابراین تعریف مفهومی ارائه داده‌ایم.

۲۹۵ اگر دو مفهوم نسبت عموم و خصوص منوجه داشته باشند، یعنی هر کدام دارای مصادیقی هستند که جزء مصادیق دیگری محسوب نمی‌شود، یعنی برخی مصادیق تعریف، مصادیق مفهوم مجھول نیستند؛ بنابراین تعریف، مانع اغیار نیست. هم‌چنین برخی مصادیق مفهوم مجھول، مصادیق تعریف نیستند؛ پس تعریف، جامع نیست. در نتیجه این تعریف، نه جامع است و نه مانع.

۲۹۶ تعریف صحیح «مثلث» به «شکل سه‌ضلعی» را در نظر بگیرید. رابطه مفهوم خاص یعنی «سه‌ضلعی» با مفهوم «مثلث» (تعریف‌شونده) تساوی است و رابطه مفهوم عام «شکل» با مفهوم «مثلث» (تعریف‌شونده) عموم و خصوص مطلق است.

۲۹۷ این تعریف، تعریف مفهومی است؛ زیرا از امر عام (مو) و امر خاص (رویین پشت لب) برای تعریف مفهوم «سبیل» استفاده کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱، ۳ و ۴) تعریف از طریق ذکر مصادیق است؛ چون اشاره کردن به دریا، اتمبیل و تابلوی گل رز (عکس آن) روی دیوار از موارد تعریف مصادیقی محسوب می‌شوند.

۲۹۸ اگر مغالطه را فقط به لغتش فکری ناشی از اشتراک لفظ منحصر و محدود کنیم، آن‌گاه تعریف جامع نخواهد بود؛ زیرا شامل سایر اقسام مغالطه نمی‌شود.

دانشی که روش آن استدلای است، شامل کل ریاضی می‌شود، اما فلسفه را نیز در بر می‌گیرد؛ در نتیجه تعریف مانع اغیار نیست.

۲۹۹ تعریف «رشته حقوق» به «مجموعه قواعد جزایی وضع شده از سوی دولت جهت تنظیم رفتار شهروندان» تعریف به اخص است؛ زیرا رشته حقوق منحصر به قواعد جزایی نیست بلکه سایر قواعد از جمله قواعد مدنی و اداری را نیز در بر می‌گیرد؛ بنابراین تعریف جامع نیست اما مانع است.

تعریف «پرتقال» به «میوه مفید برای بدن»، جامع است اما شامل سبب و ... نیز می‌شود در نتیجه تعریف مانع نیست.

تعریف مجازی، استعاری و کنایه‌ای، تعاریف واضح محسوب نمی‌شوند.

۳۰۰ اگر تعریف‌کننده خاص‌تر از تعریف‌شونده باشد، تعریف قطعاً جامع نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر رابطه مفهوم مجھول (تعریف‌شونده) و تعریف‌کننده تساوی نباشد، تعریف یا جامع نیست و یا مانع نیست و یا بی‌ارتباط است و یا هم جامع و هم مانع نیست. بنابراین با قطعیت نمی‌توان گفت فقط جامع نیست.

(۲) اگر رابطه مجھول و تعریف‌کننده، عموم و خصوص مطلق باشد، تعریف یا جامع نیست و یا مانع نیست. بنابراین به صورت قطعی نمی‌توان گفت تعریف فقط جامع نیست.

(۳) اگر تعریف‌شونده خاص‌تر از تعریف‌کننده باشد، تعریف جامع است، اما مانع نیست.

۲۸۹ از نظر فیلسوفان مسلمان با این‌که اصل علیت یک فاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید؛ اما کشف علل امور طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می‌گیرد، البته دکارت هم معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید، یعنی درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد؛ اما یافتن مصادیق‌های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) چون به عقیده هیوم، درک اصل علیت نه از طریق عقل و نه از طریق حس ممکن است، بنابراین مصادیقی هم برای آن تشخیص نمی‌دهد.

(۲) از نظر فیلسوفان مسلمان با این‌که اصل علیت یک فاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید؛ اما کشف علل امور طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می‌گیرد.

(۳) تجربه‌گرایان که هر چیزی را براساس حس و تجربه تحلیل می‌کنند، معتقدند که انسان از طریق حس، توالی یا همزمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند و رابطه ضروری میان علت و معلول را در می‌باید و از این طریق، رابطه علیت را درک می‌کند و بنا می‌نهد. آنان برخلاف هیوم، علیت را امری واقعی می‌دانند و درک آن را از طریق حس و تجربه و ناشی از توالی پدیده‌ها در نظر می‌گرفتند.

۲۹۰ ماکلیت هر قانون علمی را از نظم حاکم بر روابط بین پدیده‌ها به دست می‌آوریم. وجود نظم و قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها نیز بیانگر اصل ساختیت علت و معلول است. عبارت‌هایی مانند «آتش می‌سوزاند»، «آفاتاب روشنایی می‌دهد» و «غذا انسان را سیر می‌کند» به اصل ساختیت علت و معلول اشاره می‌کند. اما برای این‌که بدانیم از هر علیتی، کدام معلول پدید می‌آید، باید از تجربه و مشاهده کمک بگیریم و از طرق مختلف تجربی، آثار و معلول‌های هر علیتی را شناسایی کنیم. پس یافتن نمونه‌ها و مصادیق‌های اصل ساختیت علت و معلول، یک امر تجربی است.

۲۹۱ معلومات انسان دو دسته است: تصویر و تصدیق. در تعریف از معلومات تصویری استفاده می‌کنیم نه از معلومات دارای حکم و قضاوت (معلومات تصدیقی).

۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تعریف فقط برای مسائل نظری و علمی اهمیت ندارد، بلکه به طور کلی برای زندگی انسان مهم است.

(۳) بسیاری از اختلافات میان افراد در نداشتن تعریفی دقیق و مشترک از مفاهیم است.

(۴) یادگیری تعریف جلوی بسیاری از مغالطه‌های ناشی از تعریف نادرست را می‌گیرد.

۲۹۳ گرینه (۴) اقسام یک مفهوم را نام می‌برد و تعریف مصادیقی محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) معنای لغوی یا مترادف‌های لغت است.

(۲) استفاده از لغت برای اسم‌گذاری مکان است.

(۳) «فیفا» علامت اختصاری فدراسیون بین‌المللی فوتبال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از تالس هیچ نوشته‌ای باقی نمانده است و از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی، برخی از افکار او را به دست آورده‌اند.

۲) این گفته از ارسسطو نیست. ارسسطو درباره فیشاغورس و پیروان او می‌گوید: «فیلسوفانی که به نام فیثاغوریان خوانده می‌شوند، نخستین کسانی بوده‌اند که خود را وقف ریاضیات کرده و باعث پیشرفت آن شده‌اند. در نظر آنان، اصول ریاضی درباره تمام موجودات صادق است و اعداد و اصول اعداد، همان عناصر اولی همه موجودات هستند».

۳) شهرت هراکلیتوس در تاریخ فلسفه به دلیل دو اندیشه اوت؛ اولی وحدت اضداد است. دومین اندیشه مشهور وی تغییر و تحول دائمی جهان است.

۳۰۹ ۳ نظریات گوناگون و غالباً متصادی که اندیشمندان یونان باستان عرضه داشتند، سبب شد تا نوعی تشویش و نگرانی بر مردم آن روزگار غالب شود و بذر بی‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در ذهن ایشان پراکنده گردد. این آشفتگی فکری به ظهور دانشمندانی منجر گردید که منادی بی‌اعتباری علم و اندیشه شدند. این گروه که خود را « Sofiست »، یعنی دانشمند می‌خوانند، به این دلیل که سخن اندیشمندان و جهان‌شناسان با یکدیگر متصاد است و آن‌ها نتوانسته‌اند تفسیر درستی از جهان به دست آورند، نظریات آنان را بیهوده دانستند و به جای آموزش علوم به فن سخنوری روی آوردند.

۳۱۰ ۳ سوفیست‌ها به جای آموزش علوم به فن سخنوری روی آورند و به جای رسیدن به حقیقت، پیروزی بر رقیب را هدف قرار دادند و به آن جا رسیدند که اصل حقیقت و واقعیت را انکار کردند.

۳۰۱ اطلاعات امروز ما به هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد؛ ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده، گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته، از یونان باستان به یادگار مانده است. به همین جهت از سرزمین یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند.

۳) اطلاعات امروز ما به هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد. همچنین در یونان باستان بود که دانش فلسفه شکل‌گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد.

۴) از طریق نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌های پیدا شده در یونان باستان که به زبان فلسفی نگاشته شده‌اند یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته است، می‌توان از مهم‌ترین مستلزماتی که برای فیلسوفان اولیه مطرح بوده است، آگاه شد.

۳۰۲ ۳ تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدید‌تر بوده‌اند و دستاوردهای آن‌ها به تمدن‌های جدید‌تر منتقل شده است.

۳۰۳ ۱ گزارش‌ها حکایت از این دارد که ایران باستان یکی از سرزمین‌های فلسفه‌خیز بوده و حکیمان و فیلسوفانی خداپرست در ایران می‌زیسته‌اند. سه‌پروردی که از فیلسوفان بزرگ دوره اسلامی است، معتقد است که در دوره کیانیان انسان‌های وارسته‌ای بوده‌اند که هم به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده‌اند. این حکیمان اندکی پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان و برخی نیز هم‌زمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.

۳۰۴ ۴ عبارت «دگرگونی ناپذیری و بی‌حرکتی از اوصاف وجود و هستی است» بیانگر دیدگاه فلسفی پارمنیدس است، اما سایر عبارت‌ها به دیدگاه فلسفی هراکلیتوس اشاره می‌کنند.

۳۰۵ ۲ پارمنیدس می‌گوید حواس فقط همین مرتبه ظاهری جهان و هستی را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده امور مختلف و متغیر است. اما با عقل می‌توان به آن لایه باطنی و حقیقی هستی رسید که بدون تغییر و جاودانه است. به عبارتی، عقل که بیانگر لایه باطنی و حقیقی هستی است، چنین حکم می‌کند که «هستی حقیقتی ثابت، واحد، بدون تغییر و جاودانه است». پس عقل به دگرگونی هستی حکم نمی‌کند.

۳۰۶ ۲ پارمنیدس می‌گوید در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی‌توان گفت «نیستی، هست»؛ زیرا این جمله تناقض آمیز است. بنابراین اگر بگوییم «آن‌چه که نیست، قابل تبدیل به هست خواهد بود» در واقع قبول کرده‌ایم که «نیستی، هست».

۳۰۷ ۱ پارمنیدس برای نخستین بار به مفهوم «بودن» و «شدن» (وجود و حرکت) که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، توجه دقیق کرده و تفاوت آن دو را ذکر کرده است.

۳۰۸ ۴ سocrates و افلاطون آتن را به نخستین کانون جهانی فلسفه تبدیل کردند.

۴ ۳۱۷ منابع توجه تحت تأثیر سه عامل است. عامل دوم، یعنی اطلاعات موجود در حافظه باعث می‌شود تا یک خیاط به آن چیزی که در حافظه خود دارد، یعنی نحوه دوخت لباس و پارچه دقت و توجه کند.

۲ ۳۱۸ به واسطه ادراک، محرك‌های بیرونی به اطلاعات روان‌شناسی معنادار تبدیل می‌شود — سؤال آن «دریافت‌های حسی انتخاب شده را چگونه تفسیر می‌کنیم؟» است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) احساس
- (۲) توجه
- (۳) حافظه

۳ ۳۱۹ در پدیده آماده‌سازی، ارائه پیشین محرك، دریافت بعدی را آسان می‌کند.

۴ ۳۲۰ اگر فردی هنگام انجام دو تکلیف همزمان از مهارت برخوردار باشد، اثر منفی توجه تقسیم‌شده کاهش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) سارا مبتدی است، بنابراین اثر منفی توجه تقسیم‌شده کاهش نمی‌یابد.
- (۲) الهام همزمان دو کار دشوار را انجام می‌دهد.
- (۳) محمد دو کار بی‌شباهت را با هم انجام می‌دهد.

روان‌شناسی

۴ ۳۱۱

عوامل مانع تمرکز یا ایجاد خوگیری $\left\{ \begin{array}{l} \text{آشنازی نسبی با محرك} \\ \text{یکنواختی و ثبات نسبی} \end{array} \right.$
عوامل مانع خوگیری یا ایجاد تمرکز $\left\{ \begin{array}{l} \text{تفییرات درونی محرك} \\ \text{درگیری و انگیختگی ذهنی} \end{array} \right.$
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مانع خوگیری - مانع خوگیری
- (۲) ایجاد خوگیری - ایجاد خوگیری
- (۳) مانع خوگیری - ایجاد خوگیری

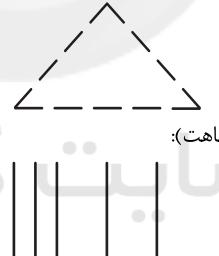
۴ ۳۱۲ ردیابی نشدن عالم غایب، رد درست نام دارد. در این جا داشت آموز علامت غایب یعنی پرچم فرانسه را درست تشخیص داده و دست خود را بالا نبرده، پس رد درست اتفاق افتاده است.

۳ ۳۱۳ اگر از حواس مختلف برای انجام یک تکلیف استفاده کنیم، توجه متمرکز شکل می‌گیرد.
در سایر گزینه‌ها دو کار به صورت همزمان انجام شده است که کارایی توجه را کاهش می‌دهد.

۴ ۳۱۴ استمرار (گرایش به ادامه دادن و متصل و پیوسته دیدن اشکال):

تمکیل (کامل دیدن تصویر ناقص):

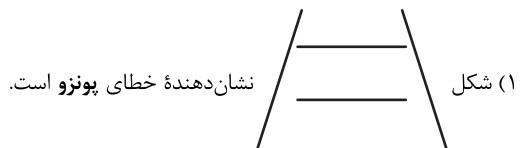
مشابهت (دسته‌بندی اشیا در یک مقوله براساس شباهت):

۲ ۳۱۵ این‌که احمد برای رفع خوابآلودگی، جملات مهم را قرمز می‌کند، اشاره به خارج شدن از یکنواختی و ثبات نسبی دارد.
این موضوع که سارا برای مطالعه درس شیمی هدف‌گذاری می‌کند، اشاره به درگیری و انگیختگی ذهنی دارد.

۴ ۳۱۶ مشکل پنداشتن یک درس، احتمالاً به دلیل روش غلط مطالعه است، نه این‌که آن درس واقعاً دشوار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شکل نشان‌دهنده خطای پونزو است.

۲) ادراک پدیده‌های بدون احساس، توهمنام دارد.
۳) بسیاری از محرك‌های حسی در همان حد تحریک گیرنده‌های حسی باقی می‌مانند و وارد فضای ادراکی نمی‌شوند.